ସହରର ସେଦିନ ଅଁଧାର ଥିଲା

ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର କାନୁନ୍‌ଗୋ

ସହର ସେଦିନ ଅନ୍ଧାର ଥିଲା

(ସୁପର ଫାଷ୍ଟ ଟେକ୍‌ନିକ୍‌ନ ନାଟକ)

(ଜନ୍ମାନ୍ତରବାଦ ଉପରେ ଆଧାରିତ ଏକ ରହସ୍ୟ ରୋମାଞ୍ଚଭରା ନାଟକ)

ନାଟ୍ୟକାର :—

ଶ୍ରୀ ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର କାନୁନ୍‌ଗୋ

M. A. LL. B. (Advocate) Puri

ପ୍ରକାଶକ :
ସାଥୀ ପ୍ରକାଶନ

ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶ—୧୯୯୩

ମୁଦ୍ରଣ :- କେତନ ଆର୍ଟ ପ୍ରିଣ୍ଟର୍ସ, କଟକ

ମୂଲ୍ୟ ଟ ୧୦-୦୦ (ଦଶ ଟଙ୍କା)

SAHARA SEDINE ANDHAR THILA

Sri Purna Chandra Kanungo

Publisher :
SATHI PRAKASHAN
Oriya Bazar, Cuttack-1

Price : Rs. 10-00

ମୋର ନାତୁଣୀ—ପୁଟ୍‌ଲି (ଅଭିଷିକ୍ତା)

ଓ

ନାତି—କାହ୍ନୁ (ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ସୌମ୍ୟଦର୍ଶନ)

କୁ

ଜେଜେ / ଅଜା

ତା ୧୪-୬-୯୧

—ପଲ୍ଲି ରଜ—

ପ୍ରଶାନ୍ତ କଳା ମନ୍ଦିର, ପୁରୀ ର
ରୌପ୍ୟ ଜୁବୁଲି ଉପହାର

"ସହର ସେଦିନ ଅନ୍ଧାର ଥିଲା"

ଉଦ୍‌ଘାଟକ—**ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଗଙ୍ଗାଧର ମହାପାତ୍ର** (ମାନ୍ୟବର ଶିକ୍ଷା ମନ୍ତ୍ରୀ)
ମୁଖ୍ୟ ଅତିଥି—**ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଯୁଗଳ କିଶୋର ପଟ୍ଟନାୟକ**
(ମାନ୍ୟବର ସାଂସ୍କୃତିକ ବିଭାଗ ରାଷ୍ଟ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ)
ଅଭ୍ୟର୍ଥନା ସମିତି ଚେୟାରମ୍ୟାନ୍—**ଶ୍ରୀ ଗଦାଧର ମିଶ୍ର** (ଏମ୍ ଏଲ୍. ଏ.)
ସଭାପତି—**ଶ୍ରୀ ରବୀନ୍ଦ୍ର କୁମାର ଦାସ** (ଏମ୍. ଏଲ୍. ଏ.)

ଉଦ୍‌ଯାପନ ଉତ୍ସବ
ମୁଖ୍ୟ ଅତିଥି—ଡକ୍ଟର ଅର୍ଜ୍ଜୁନ ଯୋଶୀ

—ନାଟକ—

"ସହର ସେଦିନ ଅନ୍ଧାର ଥିଲା"

ସ୍ଥାନ **ଅନ୍ନପୂର୍ଣ୍ଣା ରଙ୍ଗମଞ୍ଚ** ସମୟ—**ସନ୍ଧ୍ୟା ୮ଟା**
ତାରିଖ—୩୦-୧୧-୮୨, ୧-୧୨-୮୨, ୨-୧୨-୮୨
ସଙ୍ଗୀତ—**ଶ୍ରୀ ଗୋପାଳ ମିଶ୍ର** ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ—**ଶ୍ରୀ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ମିଶ୍ର**
ରଚନା—**ଶ୍ରୀ ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର କାନୁନ୍‌ଗୋ**
ଯୋଗାଯୋଗ : - **ଶ୍ରୀ ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର କାନୁନ୍‌ଗୋ** ଆଡ଼ଭୋକେଟ୍
'କୃଷ୍ଣଚୂଡ଼ା', ପୁରୀ ୨
ଫୋନ—୨୪୭—ପୁରୀ

ନାଟ୍ୟକାରଙ୍କର କେତୋଟି ସୃଷ୍ଟି—

୧ । ମରୁ ଝରଣା
୨ । ନଷ୍ଟନୀଡ଼ର ପକ୍ଷୀ
୩ । ପଲ୍ଲୀ କନ୍ୟା
୪ । ଜୀବନ ସଂଗ୍ରାମ
୫ । କୃଷ୍ଣଚୂଡ଼ାର ହସ
୬ । ଅନ୍ଧ ଯମୁନା
୭ । ଅଭିଶପ୍ତ ଘୁଙ୍ଗୁର
୮ । ମୁଁ ସୈତାନ କହୁଛି
୯ । କଳାପାହାଡ଼
୧୦ । ଦୋଳ ମୁକୁଟ
୧୧ । ସମ୍ରାଟ ଚନ୍ଦ୍ରଗୁପ୍ତ
୧୨ । ମୟୂର ସିଂହାସନ
୧୩ । ଉର୍ବଶୀ
୧୪ । ଦୁଇଟି ରକ୍ତ ଗୋଲାପ
୧୫ । ସହରର ରଜନୀ ଗନ୍ଧା
୧୬ । ରାମଦାସ ତୁମେ ହାରିଗଲ
୧୭ । ମହାକାଳର ତୂର୍ଯ୍ୟନାଦ
୧୮ । ସହର ସେଦିନ ଅନ୍ଧାର ଥିଲା
୧୯ । ଦେବଦାସୀ

ପ୍ରକାଶ ଅପେକ୍ଷାରେ—ରକ୍ତ ଗଙ୍ଗାର ମାଟି

"ସହରର ସେଦିନ ଅନ୍ଧାର ଥିଲା"

ଚରିତ୍ର

ସର୍ବଶ୍ରୀ ଅମରେନ୍ଦ୍ର—	ଖୀରୋଦଚନ୍ଦ୍ର ମିଶ୍ର
ସୁକୁମାର—	ଅଜୟ୍ ରାଏ
ଦେବଦାସ—	ସୌଭଣୀ ନନ୍ଦନ ମହାନ୍ତି
ଅତନୁ—	ଦିଲ୍ଲୀପ ଦାଶ
ସୁରେଶ—	କେଦାର କାନୁନ୍ ଗୋ
ହରି—	କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର କାନୁନ୍ ଗୋ
ଅମିତାଭ—	ସୁରେନ୍ଦ୍ର ଦାସ
କାଲୁ ସର୍ଦ୍ଦାର—	ଭବାନୀ ମିଶ୍ର
ନୀଳାଦ୍ରୀ—	ବିଜୟକୁମାର ନାଗ B. N. Nag

Disco Dance—ଶରତ ପୂଜାପଣ୍ଡା

ମୋନାଲିସା—ବାସନ୍ତୀ

ରତ୍ନ
ଚନ୍ଦନାବାଈ } —ଗୀତା

ମଞ୍ଚ ମାୟା
ବେଶ ବିନ୍ୟାସ } —ଅନ୍ନପୂର୍ଣ୍ଣା ଥିଏଟର୍ସ
ଘନ, କୃଷ୍ଣ ଓ ପୂର୍ଣ୍ଣ

ସ୍ପିକର—ସ୍ୱଣିତ କଳାମନ୍ଦିର, ପୁରୀ

ଆଲୋକ—ବୁଲ୍ ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକାଲସ, ପୁରୀ

ଶବ୍ଦ ପ୍ରବାହ—ମନ୍ତ୍ରୀ ରେଡ଼ିଓ ସାଉଣ୍ଡ, ପୁରୀ

ନେପଥ୍ୟ ଗାୟିକା—କୁମାରୀ ବିଜୟଲକ୍ଷ୍ମୀ ରଥ

ଗୀତ ରଚନା—ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର କାନୁନ୍‌ଗୋ

ସ୍ୱର ସଂଯୋଜନା—ଗୋପାଳ ମିଶ୍ର

ନୃତ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା—ଗୁରୁ ଗୋପୀକୃଷ୍ଣ ବେହେରା

ମଞ୍ଚ ପରିଚାଳନା—ଘନବାବୁ

ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା—ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ମିଶ୍ର

ଆରମ୍ଭ

ପ୍ରଥମ ଦୃଶ୍ୟ (ବର୍ତ୍ତମାନ)

—୧ମ ମଞ୍ଚ—

[ଅମରାବତୀ···ଏକ ଆଭିଜାତ୍ୟ ଭରା ଅଟ୍ଟାଳିକା··· ସେଇ ଅଟ୍ଟାଳିକାର ଏକ ମନୋରମ ଡ୍ରଇଂରୁମ୍— ବେଶ୍ ସୁନ୍ଦର ତଥା ରୁଚିପୂର୍ଣ୍ଣ । ଅଟ୍ଟାଳିକାର ମାଲିକ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଅମରେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସାଦ ଚୌଧୁରୀ··· ରାୟବାହାଦୁର···ବୟସ ପ୍ରାୟ ୭୫ ହେବ··· ପାଗଳ···ଏକମାତ୍ର ପୁତ୍ର ଅମିତାଭ ଛଡ଼ା ଏତେବଡ଼ ଦୁନିଆରେ ତାଙ୍କର ଆଉ କେହି ନାହାନ୍ତି··· ଜୀବନଟା ପ୍ରାୟ ନିଃସଙ୍ଗ, ରଙ୍ଗହୀନ । ବଞ୍ଚିବାର ଅନେକ ଯନ୍ତ୍ରଣା । ସମୟ ସନ୍ଧ୍ୟା । ହାତରେ ଗୋଟାଏ ଲଣ୍ଠନ ଧରି ଭିତରୁ ଆସିଛନ୍ତି ଅମରେନ୍ଦ୍ର । ଲଣ୍ଠନକୁ ଟେବୁଲ ଉପରେ ରଖି ବସି ପଡ଼ିଲେ ସେ । ତାପରେ···]

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ସହରଟା ଆଜ ଅନ୍ଧାର ହୋଇଯାଇଛି । ସେଇ ପ୍ରାଗ୍ ଐତିହାସିକ ଯୁଗର ଅନ୍ଧାର ଭଳି···ଆଉ ସେଇ ନିରନ୍ଧ୍ର ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ ମୁଁ ହେଉଛି ଏକମାତ୍ର ଯାତ୍ରୀ । ଭଗ୍ନଜାନୁ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ···ଏକ ନିଃସଙ୍ଗ ପଦାତିକ, କ୍ଲାନ୍ତ, ଅବଶ; ତଥାପି ମୁଁ ଖୋଜି ଚାଲିଛି । ସେ ଖୋଜିବାର ଅନ୍ତନାହିଁ···ସେ ଯାତ୍ରାର ଶେଷନାହିଁ···A never ending search,···A journey beyond Horizins···ପୃଥିବୀରୁ ମୀହାରିକା ଯାଏ···ଅନନ୍ତ କୋଟି ଆଲୋକ ବର୍ଷକୁ ଅତିକ୍ରମ କରି ମୁଁ ତାକୁ ନିଶ୍ଚୟ ଖୋଜିବି । ସେ କହୁଛି···ନିଶ୍ଚୟ ଆସିବ···ହଁ ସେ ନିଶ୍ଚୟ

ଆସିବ । ହେଲେ ନା ହେଲେ ତା ସହିତ ମୋର ନିଶ୍ଚୟ ଦେଖାହେବ… ହୁଏତ ଅନନ୍ତ କାଳପରେ…ହୁଏତ ପୃଥିବୀରେ ନଚେତ୍ ଅନବକଳସୁର କେଉଁ ଏକ ଉପାନ୍ତ ନଗରୀରେ ; କିନ୍ତୁ ଦେଖାହେବ ବୋଲି ମୁଁ କ'ଣ ମୋର ଖୋଜିବା ବନ୍ଦ କରିଦେବି ?

ନା, ନା ମୁଁ ଖୋଜିବି… ଦିନର ଆଲୁଅରେ ଆଉ ରାତିର ଅନ୍ଧକାରରେ । ଉଃ …ଏଇ ଖୋଜିବାରେ କେତେ ଯେ ଯନ୍ତ୍ରଣା, ଏଇ ପ୍ରତୀକ୍ଷାରେ କେତେ ଯେ ଆନନ୍ଦ ତଥାପି ମୁଁ ତାକୁ ଖୋଜିବି । ହଁ ଖୋଜିବି…

(କମ୍ପି କମ୍ପି ହାତରେ ଲଣ୍ଠନ ଧରି ମଞ୍ଚ ଉପରୁ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସିଲେ ଦର୍ଶକମାନଙ୍କ ଭିତରକୁ)

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—(କିଛି ଶୁଣି ପାରିଲେ ଯେପରି) କ'ଣ କହିଲ ? ମୋର ପରିଚୟ ? (ହୋ ହୋ ହୋଇ ହସି ଉଠିଲେ) ମୁଁ ହେଉଛି ରାୟବାହାଦୁର ଅମରେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସାଦ ଚୌଧୁରୀ । ପ୍ରବଳ ପ୍ରତାପୀ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦୀ ବ୍ରିଟିଶ ସରକାର ମତେ ସମ୍ମାନିତ କରିଥିଲେ ଏଇ ମହମାମୟ ଉପାଧିରେ । ଅନେକ ବର୍ଷ ତଳେ… ଇଉନିୟନ୍ ଅଫ୍ ଜ୍ୟାକ…ରୁଲ ବ୍ରିଟାନିଆ ରୁଲ୍… (ହସିଲେ) ଆଜି ମୁଁ ବୋଧହୁଏ ସର୍ବଶେଷ ଜୀବିତ ରାୟବାହାଦୁର, ନିଃସଙ୍ଗ, ବିପତ୍ନୀକ, ପୁତ୍ରହରା, କନ୍ୟାହରା, ସର୍ବହରା ଏକ ଜୀଅନ୍ତା ମୁର୍ଦାର । କିନ୍ତୁ ମୋ କଫିନ୍‌ରେ ଶେଷ କଣ୍ଟା ମରାହେବାକୁ ଏବେ ବି ଅନେକ ଡେରି ଅଛି—ମୁଁ ଖୋଜି ଚାଲିଛି…A never ending search…(କମ୍ପି କମ୍ପି ଧୀରେ ଧୀରେ ଦର୍ଶକମାନଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯାଇ ଜଣ ଜଣଙ୍କ ମୁହଁକୁ ଲଣ୍ଠନ ଟେକି ଦେଖିଲେ) ନା…ତୁମେ ତ ନୁହଁ… ତୁମେ ? ନା, ନା, ତୁମେ ନୁହଁ…ହଁ ହଁ ତୁମେ ନା, ନା ତୁମେ ହୋଇପାରିନା—ତାର ସେ ଧାରୁଆ ନାକ, ତାର ସେ ଉନ୍ନତ କପାଳ… ତା ଆଖିର ସେ ଶାନ୍ତ ସରଳ ଚାହାଣୀ…ନା ତୁମେ ନୁହଁ…ତୁମେ ହୋଇପାରିନା…(ତାପରେ ଖୁବ୍ କରୁଣ ଆଉ ବିକଳ ଭାବରେ) ତା ହେଲେ …ତା'ହେଲେ ତା ସହିତ ମୋର କ'ଣ ଆଉ ଦେଖା ହେବନି ? ମୋର ଏତେ ପରିଶ୍ରମ କଣ ବୃଥା ହୋଇଯିବ…ନା (ହଠାତ୍ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ) ତା ସହିତ ମୋର ନିଶ୍ଚୟ ଦେଖାହେବ । ମୁଁ ସମ୍ବାଦପତ୍ରରେ

ବିଜ୍ଞାପନ ଦେଉଛି—ବେତାର ଆଜ ଟେଲିଭିଜନ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରଚାର କରୁଛି···ତାର ସନ୍ଧାନ ଯେ ମତେ ଦେବ ମୁଁ ତାକୁ ପୁରସ୍କାର ଦେବି । ହଁ ମତେ ବିଶ୍ୱାସ କର, ମୁଁ ତାକୁ ପୁରସ୍କାର ଦେବି—ତାର ଅତି ପ୍ରିୟ ଏଇ Building ଟାକୁ । ଏଇ Building ଟା ତାର ଅତି ପ୍ରିୟ ଥିଲା । ନାଁ ଦେଇଥିଲା "ଅମରାବତୀ" । ଅମରାବତୀର ପ୍ରତିଟି ନକ୍‌ସାରେ ତାର ସ୍ୱାକ୍ଷର । ପ୍ରତିଟି ଆର୍ଟ ରେ ତାର ପ୍ରତିଛବି । ସେ କ'ଣ ଆଜି ଆସିବନି ? ଏତେ ସ୍ନେହ ଏତେ ମମତା ସବୁ କ'ଣ ସେ ଭୁଲିଗଲା ? ମତେ କଣ ସେ ଭୁଲିଯାଇ ପାରିବ··· × × ×

(ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ ହଠାତ୍) ପାଗଳ ! କିଏ କହିଲା ମୁଁ ପାଗଳ ବୋଲି ? ରାୟବାହାଦୁର ଅମରେନ୍ଦ୍ର ଚୌଧୁରୀ ପାଗଳ ହୋଇ ପାରେନା···ତୁମେ ସବୁ ପାଗଳ ହୋଇ ଯାଇଛ : ତମେ ସବୁ ସ୍ୱାର୍ଥପର —You are all rouges···ତମେ ସବୁ ଛଦ୍ମସ୍ୱ··· (ଦୀର୍ଘ ଶ୍ୱାସ ଛାଡ଼ିଲେ) Please···ମତେ ଟିକିଏ ସାହାଯ୍ୟ କର—ତାକୁ ଖୋଜିବାରେ ମତେ ଟିକିଏ ସହାନୁଭୂତି ଦେଖାଅ···Please ଏହି ସମୟରେ ଘର ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲେ ଅମିତାଭ ଓ ବାଣୀ ହସି ହସି । ଅମିତାଭ ବୟସ ପ୍ରାୟ ୨୧ । ବାଣୀର ବୟସ ପ୍ରାୟ ୨୦ । ଦୁହେଁ ଟେନିସ ଖେଳରୁ ଫେରୁଥିଲେ—ଦୁହିଁଙ୍କ ଦେହରେ ଥିଲା ଟେନିସ୍ ଖେଳର ଡ୍ରେସ—ହାତରେ ଟେନିସ୍ ର୍‌ୟାକେଟ୍—ଅମିତାଭ ଅମରେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ପୁଅ)

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—କିଏ ? (ବାଣୀ ଅମରେନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ଦେଖି ଡରି ଯାଇଥିଲେ)

ଅମିତାଭ—ମୁଁ ବାପା···ଅମିତାଭ ।

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ଓଃ···ଅମିତାଭ । କିନ୍ତୁ ସେ ଝିଅଟା···ସେ ଝିଅଟା କିଏ ଅମିତାଭ ?

ଅମିତାଭ—ସେ··ସେ ମୋର ଜଣେ ବନ୍ଧୁ । ଏଇ ଟେନିସ୍ ଖେଳରୁ ପରିଚୟ ।

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ଅମରାବତୀରେ ଉର୍ବଶୀର ଆବିର୍ଭାବ··· I Will shoot her—ଧ୍ୱଂସର ବିଷାକ୍ତ ଜୀବାଣୁ ବହନ କରି ସେ ଆସିଛି ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଶେଷ

କରି ଦେବାକୁ···Drive her out, ଅମିତାଭ—ତାକୁ ବାହାର କରିଦେ···

ଅମିତାଭ—ବାପା···ଆପଣ ଅସୁସ୍ଥ । ଭିତରକୁ ଚାଲନ୍ତୁ ବିଶ୍ରାମ ନେବେ ।

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ହଁ ମୁଁ ଅସୁସ୍ଥ । ଖୋଜି ଖୋଜି ମୁଁ ବଡ଼ କ୍ଲାନ୍ତ ଅମିତାଭ । ମୋର ବିଶ୍ରାମ ଦରକାର ; କିନ୍ତୁ···ଏ ଅମରାବତୀ ଆଜି ଅଭିଶପ୍ତା, ଶ୍ରୀହୀନା । ଗୋଟାଏ ପରିତ୍ୟକ୍ତ ମୁର୍ଦ୍ଦାରର ବିକୃତ ମୁଖଶ୍ରୀ ଭଳି ବିବର୍ଣ୍ଣ । କିନ୍ତୁ ଉର୍ବଶୀ···(ବାଣୀକୁ ଏକ ବିଚିତ୍ର ଭଙ୍ଗୀରେ ଚାହିଁଲେ—ଭୟରେ ଥରି ଉଠିଲା ବାଣୀ···ଅମିତାଭ ତା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରେ)

ଅମିତାଭ—ସେ ଉର୍ବଶୀ ନୁହେଁ ବାପା ! ସେ ବାଣୀ—Miss Bani Pattanaik.

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—I see···ବାଣୀ ପଟ୍ଟନାଏକ···କିନ୍ତୁ ତା ଦେହରେ ବି ସେଇ ଉର୍ବଶୀର ରକ୍ତ ପ୍ରବାହିତ—Drive her out ଅମିତାଭ—Drive her out. ତା ନ ହେଲେ···

ଅମିତାଭ—ଆପଣ ଭିତରକୁ ଚାଲନ୍ତୁ ବାପା ! ମୁଁ ତାଙ୍କୁ···

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—(ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ) ନା—ସେ ବିଷକନ୍ୟା ଅମିତାଭ ।

ଅମିତାଭ—ବାପା ! ଆପଣ ଯଦି ମୋ କଥା ନ ମାନିବେ ତେବେ ମୁଁ ଅମରାବତୀ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବି ।

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—(ବିକଳରେ) ଚାଲିଯିବୁ ! ମତେ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବୁ ! ମତେ ତ ସମସ୍ତେ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଗଲେ । ଏକା ରହିଗଲି ମୁଁ ଶ୍ରୀହୀନ ଅମରାବତୀର ମୁକୁଟ ବିହୀନ ଇନ୍ଦ୍ର···କିନ୍ତୁ କାହିଁ ମୋର ଐରାବତ ? କାହିଁ ମୋର ସେଇ ମହାଶକ୍ତିଶାଳୀ ବଜ୍ର ? (ହସି ଉଠିଲେ ଓ ହସି ହସି ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଯିବାବାଟକୁ ଏକ ଭୟବିହ୍ୱଳ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁ ରହିଥିଲା ବାଣୀ)

ଅମିତାଭ—(ହସି) ଖୁବ୍ ଡରିଗଲ ନା ?

ବାଣୀ—ସତରେ ଅମିତାଭ, ଆଉ ଟିକିଏ ଡେରି ହୋଇଥିଲେ ମୋର ହୁଏତ ଶ୍ୱାସ ରୁଦ୍ଧ ହୋଇଯାଇଥାନ୍ତା ।

ଅମିତାଭ—ନା ବାଣୀ—ବାପାଙ୍କୁ ଭୟ କରିବାର କିଛି ନାହିଁ । ସେ ଅସୁସ୍ଥ ମାନସିକ ଭାରସାମ୍ୟ ହରାଇବା ପରେ ଏ ଦୁନିଆ ତାଙ୍କୁ ଗୋଟାଏ ପାଗଳର ଆଖ୍ୟା ଦେଇଛି; ତଥାପି ସେ ମତେ ଭାରି ଭଲ ପାଆନ୍ତି ।

ବାଣୀ—କିନ୍ତୁ ମୋର ମନେହୁଏ ନାରୀ ଜାତିଟାକୁ ସେ ଖୁବ୍ ଘୃଣା କରନ୍ତି ।

ଅମିତାଭ—ନା ବାଣୀ ! ତାଙ୍କର ସେ ଅବଚେତନ ମନରେ ପୁଞ୍ଜିଭୂତ ହୋଇ ରହିଥିବା ଅନେକ ଯନ୍ତ୍ରଣାର ଏହା ହେଉଛି ପରିପ୍ରକାଶ—ସେ ଯନ୍ତ୍ରଣା ତୁମେ କଳ୍ପନା କରିପାରିବନି ବାଣୀ ! ସେ ମର୍ମଦାହ ତୁମେ ଅନୁଭବ କରିପାରିବ ନି—ସେ ଜ୍ୱଳନର କେବେ ଯେ ଶେଷ ହେବ···

ବାଣୀ—ଅମିତାଭ !

ଅମିତାଭ—ହଁ ବାଣୀ···ସେ ଏକ ଅଶ୍ରୁସିକ୍ତ ଇତିହାସ—ଏକ ମର୍ମନ୍ତୁଦ କିମ୍ବଦନ୍ତୀ—'ସହର ସେଦିନ ଅନ୍ଧାର ଥିଲା' ।

ବାଣୀ—ମାନେ ?

ଅମିତାଭ—ମୁଁ ବି ଠିକ୍ ଜାଣେ ନା ବାଣୀ—ସେ କାହାଣୀର ଆରମ୍ଭ ଆଉ ଶେଷ କେଉଁଠି । କିନ୍ତୁ ସେଇ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଳାପ ବାପାଙ୍କ ତୁଣ୍ଡରେ ମୁଁ ସବୁବେଳେ ଶୁଣି ଆସିଛି । ତାଙ୍କ ଜୀବନର ରହସ୍ୟଘେରା ନାଟକର ସେଇ ବୋଧହୁଏ ଆଦ୍ୟ ଦୃଶ୍ୟ ଆଜି ତାପରେ···

ବାଣୀ—ତାପରେ···

ଅମିତାଭ—ସେ ଖୋଜି ଚାଲିଛନ୍ତି···A never ending search···

ବାଣୀ—କାହାକୁ ?

ଅମିତାଭ—ଜାଣେ ନା ।

ବାଣୀ—ତା'ହେଲେ···

ଅମିତାଭ—ସେ ନିଜେ ହୁଏତ ଜାଣନ୍ତିନି । ତଥାପି···

ବାଣୀ—ତୁମ ଜୀବନଟା ବି ଅନେକ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଭରା···

ଅମିତାଭ—ହଁ ବାଣୀ । ହସିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକରି ହସି ପାରୁନି କି କାନ୍ଦିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରି କାନ୍ଦି ବି ପାରୁନି···ମୋର ଜୀବନଟା ଧୀରେ ଧୀରେ ଅତିଷ୍ଠ ହୋଇ ଉଠିଛି । ଏ ଅମରାବତୀର ଅଭିଶପ୍ତ···

ବାଣୀ—ଭଗିଁ ପତନ ଅମିତାଭ ! ସବୁ ଦିନେ ହୁଏତ ଠିକ୍ ହୋଇଯିବ ।

ଅମିତାଭ—ସେ ଦିନ ଯେ କେବେ ଆସିବ ମୁଁ ଜାଣେନା ବାଣୀ ! ତଥାପି···

ବାଣୀ—ମୁଁ ଆସୁଚ୍ଛି ଅମିତାଭ । ଆମ ଘରକୁ ଆସିବ—ଆମ ପ୍ରଥମ ପରିଚୟର ଏଇ ମଧୁର ସ୍ମୃତି ମୋର ଅନେକ ଦିନ ଧରି ମନେ ରହିବ ।

ଅମିତାଭ—ପ୍ରତୀକ୍ଷାର ଅପରାହ୍ନ ବେଳାଭୂମିରେ ତମେ ମୋ ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା କରିପାରିବ ?

ବାଣୀ—ଅମିତାଭ···

ଅମିତାଭ—Wi h you best of your luck—ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ଆସିବି ।

ବାଣୀ—ଅମିତାଭ···(ଦୁହେଁ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଚୃହିଁ ରହିଥିଲେ)

ମଞ୍ଚ ଅନ୍ଧାର)

ଦ୍ୱିତୀୟ ଦୃଶ୍ୟ (ବର୍ତ୍ତମାନ)

—୧ମ ମଞ୍ଚ—

[ଅତନୁ ଗସ୍ତ—ବୟସ ପ୍ରାୟ ୨୫ । ସୁନ୍ଦର ତଥା ସୁଶ୍ରୀ!ସମ୍ଭ୍ରାନ୍ତ ପରିବାରର ସନ୍ତାନ । ଏଯାଏ ଅବିବାହିତ—ଅତନୁଙ୍କର ଘନିଷ୍ଠ ବନ୍ଧୁ ଡାକ୍ତର ସୁରେଶ ଦାସ ଜଣେ ସୁନାମଧନ୍ୟ ଡାକ୍ତର । ଅତନୁ ନିକଟ ଅତୀତରେ ଏକ ଉଚ୍ଚ ସରକାରୀ ଚାକିରି ପାଇଛନ୍ତି··· ଦୁଇବନ୍ଧୁ ଅତନୁଙ୍କର ଏକ ସୁନ୍ଦର ସୁସଜ୍ଜିତ ପ୍ରକୋଷ୍ଠ ମଧ୍ୟରେ ଚେସ୍ ଖେଳୁଥିଲେ—ସମୟ ସଂଧ୍ୟା···ଖେଳ ମଝିରେ ହଠାତ୍ ହସି ଉଠିଲେ ସୁରେଶ···]

ସୁରେଶ—ଏଥର ବି ତୁ ହାରିଗଲୁ ଅତନୁ···ରଜା ତୋର ବର୍ତ୍ତମାନ ବନ୍ଦୀ—କସ୍ତି···(ଅତନୁ ନୀରବ ସେ ହୁଏତ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଥିଲା) କ'ଣ ହେଲା ଅତନୁ ? ହାରିଗଲୁ ବୋଲି ଦୁଃଖ କରୁଛୁ ?

ଅତନୁ—(ଅଳ୍ପ ହସି) ନା ଡାକ୍ତର···ସ୍କୁଲ୍ କଥା ଭାବୁଥିଲି···

ସୁରେଶ—ମିଛ କଥା ! ଆଜ ତୋର କ'ଣ ହୋଇଛି ଅତନୁ ? ଆଜ ମୁଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଛି ଖେଳସବୁ ତୁ ଭୁଲ ଚାଲ୍ ଚଳାଇବାରେ ଲାଗିଛୁ । ମୋର ମନେହୁଏ ତୁ ଅନ୍ୟ କିଛି ଭାବୁଛୁ । କିଛିଟା ଅନ୍ୟମନସ୍କ ବି ହୋଇ ପଡ଼ୁଛୁ । ଆଉ ସେଇଥିପାଇଁ ଥରକୁ ଥର ତୁ ହାରିଯାଉଛୁ ।

ଅତନୁ—ଆରେ ଡାକ୍ତର, ଏଇ ହାରିବାର ମୂଳଦୁଆ ଉପରେ ପୁଣି ଥରେ ଜିତିବାର ମନୋବୃତ୍ତି ନେଇ Le us start once again··· ହାରିବାର ଯନ୍ତ୍ରଣା ଯେ ଅନୁଭବ ନ କରିଚି ଜିତିବାର ସ୍ୱାଦ କ'ଣ ସେ କେବେ ଉପଲବ୍ଧି କରିପାରିବ ?

ସୁରେଶ—କିନ୍ତୁ ଅତନୁ, ତୋ ମନର ସେ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ପରଦା ଉପରେ ଭାବନାର ଅନେକ ପ୍ରତିଫଳନ ମୁଁ ବେଶ୍ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିପାରୁଛି—ତୋ ମନ-ଯମୁନାରେ ଅନେକ ତରଙ୍ଗର ମର୍ମାହତ ମୂର୍ଚ୍ଛନା । କ'ଣ ହୋଇଛି ମତେ କହିବୁନି ? Please ଅତନୁ ।

ଅତନୁ—ସୁରେଶ ! ତୁ ହେଉଛୁ ମୋ ଜୀବନର ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ବନ୍ଧୁ—ଆଉ ତତେ ନ କହିଲା ଭଳି ମୋର କିଛି ନାହିଁ । ମୋ ଜୀବନର ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ଗୋପନ କାହାଣୀ ତୋ ନିକଟରେ ଅଛପା ନାହିଁ । ତଥାପି ସୁରେଶ ମୁଁ ଆଜ ତୋ ନିକଟରେ ଧରାପଡ଼ି ଯାଇଛି । ତୋର ସେ ସନ୍ଧାନୀ ଆଖିରେ ମୋ ମାନସିକ ଉତ୍ତେଜନାର ପ୍ରତିଟି ସ୍ପନ୍ଦନ ଆଜ ବେଶ୍ ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇ ଉଠିଛି···I am in a dilema !

ସୁରେଶ—କ'ଣ ହୋଇଛି ?

ଅତନୁ—ମୋ ଜୀବନର ଶେଷ ନିଷ୍ପତ୍ତି ମତେ ଆଜ ନବାକୁ ପଡ଼ିବ ସୁରେଶ ! ଆଉ ସେଥିରେ ଯଦି ସାମାନ୍ୟ ଭୁଲ ହୁଏ ତେବେ ସାରା ଜୀବନପାଇଁ ମୁଁ ହୁଏତ ଅନେକଙ୍କ ଆଖିରେ ଭରିଦେବି ଲୁହର ଝରଣା; ହୁଏତ ସାରା ଜୀବନ ପାଇଁ ମୁଁ ବି କାନ୍ଦିପାରେ ।

ସୁରେଶ—ମନେହୁଏ ତୁ ଅନେକ ଆଘାତ ପାଇଛୁ ।

ଅତନୁ—ହଁ ସୁରେଶ···ଅନେକ ଆଘାତ, ଅନେକ ଯନ୍ତ୍ରଣା । ଶୁଣିଲେ ତୁ ହୁଏତ ଉତ୍‌କ୍ଷିପ୍ତ ହୋଇ ଉଠିବୁ—ହୁଏତ ମତେ ଭୁଲ ବୁଝିବୁ । ଆମ ବନ୍ଧୁତ୍ୱରେ ହୁଏତ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଶେଷ ଯବନିକା ପଡ଼ିଯିବ ।

ସୁରେଶ—(ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଭାବେ) ମାନେ ?

ଅତନୁ—ଗୋଟାଏ ପଟରେ ମୋର ବାପା—ମୋର ବୋଉ ଆଉ···ଆଉ ଗୋଟାଏ ପଟରେ ନଶ୍ୱର ରତ୍ନା । ରତ୍ନାକୁ ଛାଡ଼ି ମୁଁ ବଞ୍ଚି ପାରିବିନି ସୁରେଶ···I can't live···She is my life···She is my soul. କିନ୍ତୁ ମୋର ବାପା, ମୋର ବୋଉ···ସେମାନେ ଚାହାଁନ୍ତି ମୁଁ ବିବାହ କରିବି ଶୁଭଶ୍ରୀକୁ ।

ସୁରେଶ—ଶୁଭଶ୍ରୀ ??

ଅତନୁ—ହଁ ଚିଫ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟର ଦେବଦାସ ନାୟକଙ୍କ ସୁଶ୍ରୀକନ୍ୟା ଶୁଭଶ୍ରୀ । ବାପା ସେମାନଙ୍କୁ ଆଜି ଆମ ଘରକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିଛନ୍ତି—ବୋଧହୁଏ ଆଉ ଟିକିଏ ପରେ ସେମାନେ ଆସି ପହଞ୍ଚିବେ ।

ସୁରେଶ—(ଅତନୁ ହାତକୁ ସିଗାରେଟ୍ ବଢ଼ାଇ ଦେଇ) ତୁ କ'ଣ ଠିକ୍ କରିଛୁ ? ଅତନୁ—ତୁ କହ ସୁରେଶ What should I do ? ରତ୍ନା ମୋର ଜୀବନ । ଆଉ ମୁଁ ତାକୁ ପ୍ରାଣଭରି ଭଲପାଏ···ତୁ ତ ସବୁ ଜାଣୁ ସୁରେଶ···Nothing is a secret to you.

ସୁରେଶ—ମଉସା ମାଉସୀ ସବୁକଥା ଜାଣି ମଧ୍ୟ···

ଅତନୁ—(ହଠାତ୍ ଯେପରି ଭୟଙ୍କର ଯନ୍ତ୍ରଣା ଅନୁଭବ କଲେ) ଡାକ୍ତର··· (ଚିତ୍କାର କଲେ) ଡାକ୍ତର···

ସୁରେଶ—(ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ) କ'ଣ ହେଲା ଅତନୁ ?

(ଅତନୁ ନିଜର ଚେତନାଶକ୍ତି ହରାଇ ବସୁଥିଲେ)

ଅତନୁ—ସୁରେଶ ! ମୋ ମୁଣ୍ଡଟା···ମୋର ମୁଣ୍ଡଟା ଫାଟିବ···ଉଃ ଅସହ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରଣା···ସୁରେଶ···ମୋର ମୁଣ୍ଡ ଭିତରେ ସବୁ ଯେପରି ଗୋଳମାଳ ହୋଇଯାଉଛି···ଅନେକ ଉତ୍ତାପ···ଅନେକ ଅନ୍ଧକାର ଚକାଭଉଁରୀ··· ଆଃ ସୁରେଶ···ଡାକ୍ତର···(ଚେତା ହରାଇ ପଡ଼ିଗଲେ)—ଅତନୁର ଚିତ୍କାର ଶୁଣି ଘର ଭିତରୁ ଆସିଛନ୍ତି ଅତନୁର ବାପା ନୀଳାଦ୍ରିବାବୁ)

ନୀଳାଦ୍ରୀ—କଣ ହେଲା ସୁରେଶ ? ଅଚ୍ୟୁତ ଏଭଳି ଚିତ୍କାର କଲା କାହିଁକି ?
(ସୁରେଶଙ୍କୁ ଏକ ସନ୍ଦେହଭରା ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁଲେ)

ସୁରେଶ—ସେ କିଛି ନୁହେଁ ମଉସା···ମୋର ଯାହା ମନେହୁଏ ଅତ୍ୟଧିକ ମାନସିକ ଉତ୍ତେଜନା ହେତୁ ତାର Blood pressure କିଛିଟା ବଢ଼ି ଯାଇଛି । ଆପଣ ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନ୍ତୁ ନ ମଉସା ! ସବୁ ଠିକ୍ ହୋଇଯିବ ।

ନୀଳାଦ୍ରୀ—(ବଡ଼ ବ୍ୟସ୍ତ ଭାବରେ) ଅଚ୍ୟୁତ···ଅଚ୍ୟୁତ···କ'ଣ ହେଲା ବାପା ! ଏ ତୋର କ'ଣ ହେଲା···

(Dr. ସୁରେଶ ଅଚ୍ୟୁତର ପଲସ୍, Heart, B ଇତ୍ୟାଦି ଦେଖୁ ଦେଖୁ ତାଙ୍କ ମୁହଁ ହଠାତ୍ ମଳିନ ପଡ଼ି ଆସିଲା—ନୀଳାଦ୍ରୀବାବୁ ତା ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲେ) ସୁରେଶ ! କ'ଣ ଦେଖିଲ ସୁରେଶ ??

ଅଚ୍ୟୁତ—(ହଠାତ୍ ଉଠି ବସିଲେ—ସତେ ଯେପରି ତାଙ୍କ ଉପରେ ଗୋଟାଏ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଝଡ଼ ବହିଯାଇଛି···ଘର ଆଡ଼କୁ ଆଖି ବୁଲାଇ ଚାହିଁଲେ)

ନୀଳାଦ୍ରୀ—ଅଚ୍ୟୁତ···

ଅଚ୍ୟୁତ—(ସେ ଯେପରି କିଛି ଶୁଣିପାରୁ ନଥିଲେ) ସମୟର ସିଂହଦ୍ୱାରଟା ଖୋଲି-ଯାଇଛି ··

ନୀଳାଦ୍ରୀ—(ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ) କ'ଣ ହେଲା ଅଚ୍ୟୁତ ??

ସୁରେଶ—ଅଚ୍ୟୁତ !!

ଅଚ୍ୟୁତ—ଖୋଲିଯାଇଛି ରହସ୍ୟର ଅନେକ ପରଦା—ମୋ ବସ୍ତ୍ରସ୍ୱର ନଦୀବକ୍ଷରେ ଭଲପାଇବାର ରକ୍ତମନ୍ଦାର ଜଳପୋଡ଼ି ଅଙ୍ଗାର ହୋଇଯାଇଛି । ଭଲ ପାଇବାର ରକ୍ତ ମନ୍ଦାର···

(ହୋ ହୋ ହେଇ ହସି ଉଠିଲେ ଅଚ୍ୟୁତ)

ନୀଳାଦ୍ରୀ—(ଭୟ ଓ ଆତଙ୍କରେ) ସୁରେଶ ? ଅଚ୍ୟୁତ ମୋର ଏମିତ ପ୍ରଳାପ କରୁଛି କାହିଁକି ? ଅଚ୍ୟୁତ···ଅଚ୍ୟୁତ !

ଅଚ୍ୟୁତ—ପ୍ରଳାପ ! ଆପଣ ·ଦେଖିପାରୁଛନ୍ତି ବାପା—ସମୟର ସିଂହଦ୍ୱାରଟା କେମିତି ଖୋଲିଯାଉଛି ।

ସୁରେଶ—ମଞ୍ଜୁସା—ଆପଣ ଜଲଦ ଜଣେ ବ୍ରେନ୍ ସ୍ପେସିଆଲିଷ୍ଟଙ୍କୁ ଟେଲିଫୋନ କରନ୍ତୁ···ମୋର ଯାହା ମନେହୁଏ—He is not in sense.

ଅତନୁ—You are wrong. Doctor. ମୁଁ ଠିକ୍ ଅଛି···ମୁଁ ଅତନୁ ସ୍ୱସ୍ଥ । I am in my sense ଆପଣ ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନ୍ତୁନ ବାପା, ମୋ'ର କିଛି ହୋଇନ । ଆପଣ ଭିତରକୁ ଯାଆନ୍ତୁ । ଆ ସୁରେଶ—Let us play again—ଆଜି ଏଇଥର ତୁ ନିଶ୍ଚୟ ହାରିବୁ ।

(ନୀଳାଦ୍ରି ଓ ସୁରେଶ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଛନ୍ତି)

ନୀଳାଦ୍ରୀ—ତନୁ, ତୁ ଏପରି ଚିତ୍କାର କରୁଥିଲୁ କାହିଁକି ? ପ୍ରଳାପ କରୁଥିଲୁ କାହିଁକି ?

ଅତନୁ—(ହସି) ଚିତ୍କାର ! ମୁଁ ଚିତ୍କାର କରୁଥିଲି ? ମୁଁ ପ୍ରଳାପ କରୁଥିଲି ? ଆପଣ ଏସବୁ କ'ଣ କହୁଛନ୍ତି ବାପା ? ମୁଁ ତ କେବେ ଚିତ୍କାର କରିନ କି ମୁଁ ତ କେବେ ପ୍ରଳାପ କରିନ···ସବୁ ହୁଏତ ଆପଣଙ୍କର ମନର ଭ୍ରମ ।

ନୀଳାଦ୍ରୀ—ମୋ ମନର ଭ୍ରମ ? ନିଜ ଆଖିରେ ଦେଖିଲି—କାନରେ ଶୁଣିଲି ଅଥଚ ମୁଁ ବୁଝି ପାରୁନି ? ଏସବୁ କ'ଣ ହୋଇଗଲା—ସୁରେଶ, ମୋର ମନେହୁଏ ତୁମେ ହୁଏ ତ···

ସୁରେଶ—ମଞ୍ଜୁସା !

ନୀଳାଦ୍ରୀ—ଆଜି ଟିକିଏ ପରେ Mr. & Mrs. Naik ଆସି ପହଞ୍ଚିବେ ।

ଅତନୁ—ଆପଣ ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନ୍ତୁ ନି ବାପା । ମୋର କିଛି ହୋଇନ···ଆପଣ ଭିତରେ ବିଶ୍ରାମ ନିଅନ୍ତୁ—Mr. & Mrs. Naik ଆସିଲେ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ଖବର ଦେବି ।

(ନୀଳାଦ୍ରୀ ଚାଲିଗଲେ)

ସୁରେଶ—କେଇଟା ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଭିତରେ ଏସବୁ ଯେ କ'ଣ ହୋଇଗଲା ?

ଅତନୁ—କିଛି ହୋଇନ ସୁରେଶ···ଏଇତ ଆରମ୍ଭ ମାତ୍ର । ଏ ଯୁଗର ଯୁଗାନ୍ତକାରୀ ବିସ୍ମୟ ହୁଏତ ତୋ' ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଛି । ଆଜି ସେ ବିସ୍ମୟର ଆରମ୍ଭ କୋଉଠି ଜାଣୁ ସୁରେଶ ? ବିଜ୍ଞାନର ଯୋଉଠି ଶେଷ ହୋଇଚି ସେ ବିସ୍ମୟର ଆରମ୍ଭ ହୋଇଚି ସେଇଠାରୁ ।

ସୁରେଶ—ଅତନୁ ! ତୋର ମାନସିକ ଚିକିତ୍ସା ଦରକାର । ମୋର ମନେହୁଏ ତୁ ଖୁବ୍ ଅସୁସ୍ଥ···ମାନସିକ ବିକାରଗ୍ରସ୍ତ ।

ଅତନୁ—(ହୋ ହୋ ହୋଇ ହସି ଉଠିଲା) ବାପାଙ୍କ ଭଳି ତୁ ବି ଠିକ ଧାଇଛୁ, ସୁରେଶ ! ଏଇ କିଛିଏ ଆଗରୁ ମୁଁ ତତେ କହୁଥିଲି ନା ସୁରେଶ, ଆଜି ମତେ ମୋ ଜୀବନର ଏକ ନିଷ୍ଠୁର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନବାକୁ ପଡ଼ିବ ବୋଲି···

ସୁରେଶ—ତା'ହେଲେ ?

ଅତନୁ—(ହସି) ମୁଁ ସବୁ କହେ, ମୁଁ ଏଯାଏଁ ଅଭିନୟ କରୁଥିଲି ବୋଲି··

ସୁରେଶ—ଅଭିନୟ କରୁଥିଲୁ ?

ଅତନୁ—ହଁ, ଗୋଟାଏ ମାନସିକ ବିକାରଗ୍ରସ୍ତ ରୋଗୀର···(ହସି ଉଠିଲେ) କାରଣ, ଇଡ଼ିକୁ ଛାଡ଼ି ମୁଁ ବଞ୍ଚିପାରେନା, ଆଜି Mr & M's N ik ଯେତେବେଳେ ମୋ ପାଗଳାମିର ପ୍ରଳାପ ଶୁଣିବେ, ସେ କ'ଣ କେବେ-ହେଲେ ତାଙ୍କର ସ୍ନେହୀ ଶୁଭଶ୍ରୀକୁ ମୋ ହାତରେ ଟେକିଦେବେ ?

ସୁରେଶ—(ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ ଛାଡ଼ି) se· ତା'ହେଲେ ଗୋଟାଏ ସୁଚିନ୍ତିତ ଯୋଜନା କରିଥିଲୁ, ନା ?

ଅତନୁ—(ହସିଲେ ଏକ ରହସ୍ୟମୟ ହସ)

ସୁରେଶ—ଆଚ୍ଛା ଅତନୁ, Mr. & Mr . Naikଙ୍କ ସହ ତୋ'ର ପରିଚୟ ଅଛି ?

ଅତନୁ—ନା, ସୁରେଶ, ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ଆଜି ହେବ ମୋର ପ୍ରଥମ ସାକ୍ଷାତ··· ଆଉ ସେଇ ବୋଧହୁଏ ଶେଷ ସାକ୍ଷାତ୍ ।

ସୁରେଶ—ଆଉ ଶୁଭଶ୍ରୀ ···?

ଅତନୁ—ମୋ ମନର ସେ କଳ୍ପିତ ନଗରୀରେ ସେ ଏକ ଅପରିଚିତା—ପ୍ରଣୟର ଜୁଆରିଆ ବେଳାଭୂମିର ଏକ ଅଲୋଡ଼ା ନାୟିକା ।

(ଏତିକି ସମୟରେ ବାହାରେ କାର ଉହୁଙ୍କାର ଶବ୍ଦ । ବୋଧହୁଏ Mr & Mrs. Naik ଆସିଗଲେ)

ସୁରେଶ—ମୁଁ ଆସୁଛି ଅତନୁ ।

ଅତନୁ—ନା, ସୁରେଶ, ତୁ ସେମାନଙ୍କୁ ରିସିଭ୍ କରି ନେଇଆ—ମୁଁ ଯାଉଛି ବାପାଙ୍କୁ ଖବର ଦେବ···I want your Presence.

(ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲେ । ସୁରେଶ ବାହାରକୁ ଯାଇ Mr. & Mts. Naikଙ୍କୁ ରିସିଭ କରି ନେଇଆସିଲେ । ମିଃ ଦେବଦାସ ନାଏକ, ବୟସ—୫୩ ବର୍ଷ । ମିସେସ ମୋନାଲିସା ନାଏକ, ବୟସ ୪୫।୪୬ ବର୍ଷ । ଏବେ ବି ମିସେସ ନାଏକଙ୍କ ଦେହରେ ଯୌବନର ଲାଲିମା, ସୁନ୍ଦରୀ ।)

ଦେବଦାସ—(ସୋଫା ଉପରେ ବସି) ତମେ···

ସୁରେଶ—ମୁଁ ଅତନୁର ବନ୍ଧୁ—ଡ: ସୁରେଶ ମହାନ୍ତି ।

ଦେବଦାସ—I see···Nice to meet you ମି. ମହାନ୍ତି । ମି. ରାଏ ଓ ଅତନୁ ବାବୁ ?

ସୁରେଶ—ମଞ୍ଜୁସା ଏଇ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅପଣଙ୍କ କଥା କହୁଥିଲେ । ଅତନୁ ଭିତରକୁ ଯାଇଛି ମଞ୍ଜୁସାଙ୍କୁ ଖବର ଦେବାକୁ ।

(ଏହି ସମୟରେ ଭିତରୁ ଆସିଛନ୍ତି ନଳାଦ୍ରୀବାବୁ । ସମ୍ଭାଷଣ ପରେ)

ଦେବଦାସ—ନିର୍ବନ୍ଧଟା ତା'ହେଲେ···

ନଳାଦ୍ରୀ—ଯେ କୌଣସି ଶୁଭ ଦିନରେ କରିଦେବା ଦରକାର···ମୋର ଇଚ୍ଛା ଆସନ୍ତା ମାସରେ ବାହାଘରଟା ହୋଇଗଲେ ମୁଁ ଗୋଟାଏ ମସ୍ତବଡ଼ ଜଞ୍ଜାଳରୁ ମୁକ୍ତି ପାଆନ୍ତି ।

ଦେବଦାସ—ଆପଣଙ୍କ ସହିତ ଆଲୋଚନା କଲାପରେ ମୁଁ ଭାରତ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଦ୍ ଡକ୍ଟର ଶ୍ରୀମାନୀଙ୍କ ସହ ଟେଲିଫୋନ୍‌ରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିଥିଲି । ତାଙ୍କ ମତରେ ଏଇମାସ ୧୨ ତାରିଖରେ ନିର୍ବନ୍ଧ କଲେ ବରକନ୍ୟା ଉଭୟଙ୍କର ମଙ୍ଗଳ ହେବ । ତା'ଛଡ଼ା, ବିବାହ ଦିନ ମଧ୍ୟ ସେ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି—ଆସନ୍ତା ମାସ ୨୭ ତାରିଖ ।

ନଳାଦ୍ରୀ—Very good. ମୋର ସେଥିରେ କୌଣସି ଆପତ୍ତି ନାହିଁ । ଶୁଭ କାର୍ଯ୍ୟ ଯେତେ ଶୀଘ୍ର ହେବ ସେତେ ଭଲ । ଅତନୁର ମା' ମାନେ

Mrs ଗୁପ୍ତ ମତେ ଆଉ କସେଇ ଉଠେଇ ଦଉ ନାହାନ୍ତି ।
ଯେତେବେଳେ ମା'ନ... (ହସିଲେ)

ମୋନାଲିସା—କିନ୍ତୁ Mrs ଗୁପ୍ତଙ୍କୁ ଦେଖୁନି ଯେ ?

ନୀଳାଦ୍ରୀ—Oh, I am sorry. ଆପଣଙ୍କୁ କହିବାକୁ ଭୁଲିଯାଇଛି Mrs ଗୁପ୍ତ—
ଆଜି morning fligh ରେ ହାଇଦ୍ରାବାଦକୁ ଗଲେ ଝିଅ ପାଖକୁ...
ଦୁଇ ଦିନ ପରେ ଫେରିବେ ।

ଦେବଦାସ—ତା'ହେଲେ Date final ହେଲା ତ ?

ନୀଳାଦ୍ରୀ—Oh sure. No doubt about it.

ଦେବଦାସ—(ଖୁସିରେ) ହଁ ନୀଳାଦ୍ରୀବାବୁ ! ଅତନୁ ବାବୁଙ୍କ ନାମରେ ମୁଁ
ଗୋଟାଏ imported car Book କରିଦେଇ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଦୁଇଲକ୍ଷ
ଟଙ୍କା ଡିପୋଜିଟ୍ କରି ଦେଇଛି । ଏଇ ବୋଧହୁଏ ଦଶ ପନ୍ଦର ଦିନ
ମଧ୍ୟରେ ଆସିଯିବ । ଫର୍ନିଚର ସବୁ ମଧ୍ୟ ଫରେନ୍‌ରୁ ମଗାଇ
ଦେଇଛି । ଆଜିକାଲି ଗୋଟାଏ imported car ପାଇବା ଯେ କି
କଷ୍ଟକର ବ୍ୟାପାର...

ନୀଳାଦ୍ରୀ—(ହସି) ଦେଖନ୍ତୁ Mrs Naik Dowryକୁ ମୁଁ ଘୃଣା କରେ...ଯାହା
ଦେବେ ବରଂ...

ମୋନାଲିସା—ଅତନୁ ବାବୁଙ୍କୁ ଟିକିଏ...

ନୀଳାଦ୍ରୀ—ଆରେ ହଁ ... ମୁଁ ତ ଭୁଲି ଯାଇଥିଲି...ଅତନୁ...ଅତନୁ...(ଡାକିଲେ
ଏବଂ ଭିତରୁ ଆସିଲେ ଅତନୁ...ନୀଳାଦ୍ରୀ ବାବୁ... introduced
କରିଦେଲେ) ଏ ହେଉଛନ୍ତି Mr & Mrs Naik

(ଅତନୁ ହାତ ଉଠାଇ ନମସ୍କାର କରିବେଳକୁ ହଠାତ୍
ରହିଗଲେ; ତାଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀରେ ପରିବର୍ତ୍ତନର ସୂଚନା
ଆଖିରେ ଏକ ବେଖାପ ଚାହାଣୀ—ଯେପରି ଯେପରି
ସେ କିଛି ମନେ ପକାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲେ ।)

ନୀଳାଦ୍ରୀ—ଅତନୁ !!

ଅତନୁ—ଜଣକର ସୁନାର ସଂସାରକୁ ଉଜାଡ଼ି ଦେଇ ଯେ ନିଜର ସଂସାର
ଗଢ଼ିବାର ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖେ—ସେ ସ୍ୱାର୍ଥପର ଛଡ଼ା ଆଉ କିଛି ହୋଇ

ପାରେନା । He has no right to live ବଞ୍ଚିବାର ଅଧିକାର ତା'ର ନାହିଁ ।

(Mrs Naik ଙ୍କୁ ଏକ ବେଖାପ ଚାହାଣୀରେ ଚାହିଁ କହୁଥିଲେ)

ନଳାଦ୍ରି—ଅତନୁ !

ମୋନାଲିସା—ଅତନୁ, ତୁମେ ଏସବୁ କ'ଣ କହି ଚାଲିଛ ?

ଅତନୁ—Yes, Mrs Naik—ଆପଣଙ୍କୁ କୋଉଠି ଦେଖିଲି ପରି ମନେ ହେଉଛି—ଯୌବନର ଅମରାବତୀରେ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟର ଅନେକ ପାରିଜାତ ସବୁ ଯେମିତି ଥିଲା ଆଜି ବି ଠିକ୍ ସେମିତି ରହିଛି, ଖାଲି ସମୟଟା କେଇପାଦ ଆଗେଇ ଯାଇଛି । (ଅତନୁ ହଠାତ୍ ଉଠିଯାଇ ଲିସାଙ୍କର ବାମ ହାତକୁ ଟେକି ଧରିଲେ ଏବଂ ହାତ ପାପୁଲିରେ ଥିବା କଟା ଚିହ୍ନକୁ ଦେଖିଲେ ।)

ଦେବଦାସ—ଅତନୁ...

ଅତନୁ—Mrs Naik, ଆପଣ ବି ମୋର ପରିଚିତ—ଅତି ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ।

(ହସି ଉଠିଲେ)

ଦେବଦାସ—ମିଷ୍ଟର ରାଏ ଆପଣଙ୍କ ପୁଅ ଯେ ଜଣେ ମାନସିକ ବିକାରଗ୍ରସ୍ତ ରୋଗୀ—ଏ'କଥା ସତ୍ୟ ମୁଁ ଆଗରୁ ଜାଣିଥାଆନ୍ତି...

ଅତନୁ—(ହସିଉଠି) ମେଣ୍ଟାଲି derailed ?—କିଏ, ମୁଁ ?

ସୁରେଶ—ଅତନୁ...ଏ ତୋର କ'ଣ ହେଲା, ଅତନୁ ?

ଅତନୁ—ମେଣ୍ଟାଲି derailed ମୁଁ ତତେ କହିଥିଲି ନା ସୁରେଶ—ପୃଥିବୀର ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ବସ୍ତୁଟି ଏବେ ବି ତତେ ଅପେକ୍ଷା କରିଛି ? ଏଇଟା ତାର ଆରମ୍ଭ ମାତ୍ର- ଶେଷ ହେବାକୁ ଅନେକ ଡେରି ଅଛି ସୁରେଶ ।

ଦେବଦାସ—ମୁଁ ଆସୁଛି Mr Ray । ମୋର ଝିଅକୁ ମୁଁ ଏଭଳି ଏକ ଅପଦାର୍ଥ ହାତରେ ଟେକିଦେଇ ପାରେନା—By no means...ଆପଣଙ୍କ ପୁଅ ଯେ ଜଣେ ବଦ୍ଧପାଗଳ—ଏ ଧାରଣା ମୋର ନଥିଲା ।

ଅତନୁ—ଏତେ ଶୀଘ୍ର ଚାଲିଯିବେ...ମୋତେ ଆପଣଙ୍କର ଜ୍ୱାଇଁ କରିବେନି ? Mrs Naik ! ମୁଁ କ'ଣ ସୁନ୍ଦର ନୁହେଁ ?

ମୋନାଲିସା—ଅଭଦ୍ର, କାହା ସହିତ କଭଳି ବ୍ୟବହାର କରିବା ବୋଧହୁଏ...

ନୀଳାଦ୍ରୀ—Excuse me Mr. Naik·· ଏ ସବୁ ଯେ କ'ଣ ଘଟିଯାଉଛି···

ଅଞ୍ଜନା—ଅମରାବତୀର ସ୍ୱପ୍ନ ।

ସୁରେଶ—ଅତନୁ !

ଅତନୁ—ସହର ସେଦିନ ଅନ୍ଧାର ଥିଲା—ଲଙ୍କା ଦ୍ୱୀପର ରାଜକୁମାରୀ ବିଷକନ୍ୟା—ପାନ-ପାତ୍ରରେ ଉତ୍କଣ୍ଠ ହଳାହଳ । (ହସିଲେ)

ଦେବଦାସ—ପ୍ରଳାପ ଶୁଣିବାକୁ ମୋର ଧୈର୍ଯ୍ୟ ବା ଆଗ୍ରହ ନାହିଁ Mrs Ray ମୁଁ ଆସୁଛି ଅସ ଲିପା···

ଅତନୁ—ଅପେକ୍ଷା କରନ୍ତୁ Mrs Naik···ଆମର ପୁଣି ଦେଖାହେବ ଥରେ ନୁହେଁ ଅନେକ ଥର···Night. (ଦୁହେଁ ବାହାରକୁ ଚାଲିଗଲେ)

ନୀଳାଦ୍ରୀ—ସୁରେଶ, ଅତନୁର ଏ କ'ଣ ହେଲା ସୁରେଶ ?

ଅତନୁ—ମୋର କିଛି ହୋଇନି ବାପା—ମୁଁ ଯାହା ଥିଲି ବର୍ତ୍ତମାନ ବି ଠିକ୍ ସେମିତି ଅଛି । ମୁଁ ହେଉଛି ଏକ ରହସ୍ୟମୟ ମଣିଷ । ଏକ ଦୁରନ୍ତ ପ୍ରହେଳିକା—ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ବିସ୍ମୟ—ମୋ ପାଇଁ ସମୟର ସିଂହଦ୍ୱାର ଆଜି ଖୋଲି ଯାଇଛି । (ହସିଛି)

ନୀଳାଦ୍ରୀ—ଅତନୁ ! (ଅତନୁ ହସୁଥିଲେ ଖୁବ୍ ଜୋରରେ)

— ମଞ୍ଚ ଅନ୍ଧାର—

ତୃତୀୟ ଦୃଶ୍ୟ (ଅଖଣ୍ଡ)

—୧ମ ମଞ୍ଚ—

ପଚାଶ ବର୍ଷ ତଳର କାହାଣୀ

[ଅମରାବତୀ—ସୁସଜ୍ଜିତ ଡ୍ରଇଂ ରୁମ୍···କ୍ୟାନ୍‌ଭାସ ଉପରେ ଚିତ୍ର ଆଙ୍କୁଥିଲେ ସୁକୁମାର ରାୟବାହାଦୁର ଅମରେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସାଦ ଚୌଧୁରୀଙ୍କ ପୁଅ । ବୟସ ୨୫, ସୁନ୍ଦର, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟବାନ୍ ଯୁବକ । ଚିତ୍ର ଆଙ୍କିବାରେ ମନ ଲାଗିନି···ତୁଳି ରଖିଦେଇ ଟେଲିଫୋନ୍‌ର ଡ଼ାଏଲ ଘୁରାଇଲେ—ଟେଲିଫୋନ୍ ବାଜି ଉଠିଲା ମୋନାଲିସାଙ୍କ ଡ୍ରଇଂ ରୁମ୍‌ରେ । ଦ୍ୱିତୀୟ ମଞ୍ଚରେ ପରଦା ଖୋଲି ଯାଇଛି । ମୋନାଲିସା ସୁନ୍ଦରୀ ତରୁଣୀ—ବୟସ ୨୧, ଆଧୁନିକା । ରସିଭର ଧରି···ମୋନାଲିସା ଘରର ପ୍ରକୋଷ୍ଠ]

ମୋନାଲିସା—ହ୍ୟାଲୋ···

ସୁକୁମାର—(ସ୍ୱର ବଦଳାଇ) ଆପଣ କିଏ କହୁଛନ୍ତି ?

ମୋନାଲିସା—ମୁଁ ମୋନାଲିସା କହୁଚି ।

ସୁକୁମାର—(ନ ଜାଣିବା ଭଳି) କୋଉ ମୋନାଲିସା ?

ମୋନାଲିସା—ମୁଁ ନନ୍ଦୀର ରଞ୍ଜନ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଝିଅ—ମୋନାଲିସା କହୁଛି ।

ସୁକୁମାର—କବି କଳ୍ପନାର ସେଇ ଅସାମାନ୍ୟା ସୁନ୍ଦରୀ ମୋନାଲିସା । ଯାହାର ସେ ଭଅଁର କଳା ଆୟତ ନେତ୍ର ଯୁଗଳରେ ଫୁଟି ଉଠିଥିଲା ଅନେକ କବିତାର କାକଳି—ରକ୍ତଜବା ଅଧରରେ ଲାଗିରହିଥିଲା—ବିଶ୍ୱର ଜନ୍ମପରି ଚେନାଏ ହସ ।

ମୋନାଲିସା—ଅଭଦ୍ର···

ସୁକୁମାର—ଆରେ ଲିସା···ରାଗିଲ ? ମୁଁ ସୁକୁମାର କହୁଚି···

ମୋନାଲିସା—ଓଃ···ସୁକୁମାର, ମୁଁ ତ ଆଦୌ ତୁମର ସ୍ୱର ଜାଣି ପାରିଲିନ—
ସତରେ ସୁକୁମାର, ଏକା ଏକା ବସି ଖୁବ୍ ବୋର୍ ଲାଗୁଛି ।

ସୁକୁମାର—ତା'ହେଲେ ଆସ ଲିସା,ମୁଁ ବି ଏକା । ବାପା ବାହାରକୁ ଯାଇଛନ୍ତି
ବୋଉ ଯାଇଛି ମାମୁଁ ଘରକୁ । ଫେରିବାରେ ଅନେକ ଡେରି ହେବ—
"ତୁମ ବିନା ଏକା ଏକା ଆଉ ଭଲ ଲାଗେନା ।"

ମୋନାଲିସା—ଇସ୍···ଅଲାଜୁକ ।

ସୁକୁମାର—ସତରେ ଲିସା, ତୁମକୁ ପାଇଲା ପରେ ମୁଁ ସବୁ ଭୁଲିଯାଇଛି—
କେତେବେଳେ ଭାବେ ତୁମକୁ ନେଇ ମୁଁ ଚାଲିଯିବି ଅନେକ ଦୂରକୁ···
କେଉଁ ଏକ ଅନାମିକା ମହାଶୂନ୍ୟ ସ୍ଥାନରେ— ଅରୁନ୍ଧତୀର ହେଇ ଶାନ୍ତ
ସ୍ନିଗ୍ଧ ଉପତ୍ୟକାରେ ତୁମେ ଆଉ ମୁଁ··· ମହାଶୂନ୍ୟର ଅଖଣ୍ଡ
ନୀରବତା ଭିତରେ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପ୍ରଣୟ ସଙ୍ଗୀତର ଅପୂର୍ବ ମୂର୍ଚ୍ଛନା···
ଭଲ ପାଇବାର ଅଶାନ୍ତ ବାଗେଶ୍ରୀ ।

ମୋନାଲିସା—ଆଉ ସୁକୁମାର—ଚଳିବାଟରେ ଆମର ଯେ ଅନେକ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ-
ହୁଏତ ତୁଷାରର ଝଡ଼ ଉଠିବ— ଧୂମକେତୁର ଆବିର୍ଭାବ ହେବ—
ନଟେର୍ ମହାକାଶଗଙ୍ଗାର ଭୈରଣୀର ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଉତ୍ତାପରେ ତମ କଳ୍ପନାର
ମହାକାଶଯାନ ଜଳି ଧ୍ୱଂସ ପାଇଯିବ ।

ସୁକୁମାର—କିଛି ହେବନି ଲିସା··· ସେ ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସ ମୋର ଅଛି··· ଆସ ଲିସା···
"ଏକା ଏକା ଆଉ ଭଲ ଲାଗୁନି—
ପ୍ରୀତିର ଅଳକା ପୁରେ—ତୁମେ ମୋର ମଧୁଛନ୍ଦା
ତୁମ ଲାଗି ଝୁରେ ମୁଁ ଗୋ ମାନିନୀ···"

ମୋନାଲିସା—ହଉ ରସିକତା ସେତିକି ଥାଉ । ମୁଁ ଏଇ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ
ଯାଉଛି । (ଟେଲିଫୋନ ରଖିଦେଲେ । ହିଂଖିସ୍ତମଞ୍ଚ ଅନ୍ଧାର
ହୋଇଯାଇଛି)

ସୁକୁମାର—(ପୁଣି ତୁଳି ଧରି ବସିଲେ କ୍ୟାନ୍‌ଭାସ୍ ଆଗରେ) ହରିକାକା···
ହରିକାକା···

ହରି—(ଭିତରୁ ଆଇ) ଯାଉଚ ସାନବାବୁ···(ପୁରାତନ ଭୃତ୍ୟ) ମତେ ଡାକିଲେ
ସାନବାବୁ ?

ସୁକୁମାର—ହଁ ହରିକାକା··· କପେ ଫାଷ୍ଟକ୍ଲାସ୍ ଟି' ଦେଇପାରିବ ?

ମ. ଅନ୍ଧାର ଥିଲା

ହରି—ସବୁବେଳେ ତମରି ଖିଆଲ ସ୍ତୁ'…ସକାଳ ପହରୁ ଭୁଲ ଧରି ବସିତ ଯେ…କ'ଣ ମିଳୁଚ ସେ ଛବି ଆଙ୍କିବାରୁ ?

ସୁକୁମାର—ତମେ ବୁଝି ପାରିବନି ହରିକାକା : ଏ ଛବି ଆଙ୍କିବାରେ କେତେ ଯେ ଆନନ୍ଦ…

ହରି—ମୁଁ ସବୁ ଜାଣେ ସାନବାବୁ…ଆଜ ସିନା ବୁଢ଼ା ହେଇଯାଇଚ, ହେଲେ…

ସୁକୁମାର—ତମେ ସବୁ ଜାଣିଚ ହରିକାକା ।

ହରି—ହଁ, ମୋର ଖାଲି ବୁଢ଼ାବାବୁଙ୍କୁ ଡ଼ର । ସେ ଯଦି…

ସୁକୁମାର—ମୁଁ ଜାଣେ ହରିକାକା, ବାପା କେବେହେଲେ ଲିସାକୁ ବୋହୂ କରିବାକୁ ରାଜି ହେବେନି । ତାଙ୍କ ମତରେ ଲିସା ଏ ଘରର କୂଳବଧୂ ହେବାକୁ ଅଯୋଗ୍ୟା । ତଥାପି ହରିକାକା… ଯଦି ଦରକାର ପଡ଼େ ଲିସା ପାଇଁ ମୁଁ ସବୁକିଛୁ ତ୍ୟାଗ ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛି—ଏ ଅମରାବତୀର ମୋହ ମୋତେ କେବେହେଲେ ବାନ୍ଧି ରଖିପାରିବନି ।

ହରି—ସାନବାବୁ !!

ସୁକୁମାର—ତମେ ଯାଅ ହରିକାକା—କପେ ସ୍ତୁ'…ଲିକର ଟି, ଚନି ଟିକଏ ବେଶୀ ଦବ… ମନେ ରହିଲା ତ ?

ହରି—ତମ ପାଇଁ ସ୍ତୁ' କରି କରି ବୁଢ଼ା ହେଇଗଲି—ସେଇ ଲିକର ସ୍ତୁ ଖାଇ ଖାଇ ତମ ମୁଣ୍ଡ ଗୋଳମାଳ ହେଇଗଲାଣି… ଏ ହରଛଡ଼ା ବୁଦ୍ଧି ଗୁଡ଼ା… ଗୋଟାଏ ସାମାନ୍ୟ ଝିଅ ପାଇଁ…

ସୁକୁମାର—ତମେ ଯାଅ ହରିକାକା—ସବୁ ଆପେ ଆପେ ସଜାଡ଼ି ହେଇଯିବ ।
(ହରି ଟିକଏ ହସିଦେଇ ଭିତରକୁ ଯାଇଛି । ସୁକୁମାର ଛବି ଆଙ୍କିବାରେ ଲାଗିଲେ ! ଟିକଏ ପରେ ସ୍ତୁ' ନେଇ ଆସିଲେ ହରି)

ହରି—ଏଇ ନିଅ ଲିକର ଟି…ଚନି ଟିକଏ ବେଶି ଦେଇଛି ।

ସୁକୁମାର—ମୋ ଉପରେ ରାଗିଲ ହରିକାକା ?

ହରି—ନା, ସାନବାବୁ—ମୁଁ କ'ଣ କେବେ ତମ ଉପରେ ରାଗିପାରେ—ଏଇ ହାତରେ ପରି ତମକୁ ମଣିଷ କରିଚି—ତୁମେ ମୋର ପୁଅ ସମାନ—କୋଉ ବାପ କ'ଣ ତା' ପୁଅ ଉପରେ ରାଗିପାରେ ?

ସୁକୁମାର—ହରିକାକା

ହରି—ଚା' ଖାଇଦିଅ—ଥଣ୍ଡା ହୋଇଯିବ—ମୁଁ ଯାଉଚି ମୋର ତେଣେ ଅନେକ କାମ ବାକି ପଡ଼ିଛି ।

(ହରି ଚାଲିଗଲା । ସୁକୁମାର ଚା' ଖାଇଲେ । ଏହି ସମୟରେ ଆସିଛନ୍ତି ଲିସା)

ମୋନାଲିସା—May I come i . ?

ସୁକୁମାର—Yes Lisa get in ! ତୁମ ପାଇଁ ଅନୁମତିର କୌଣସି ପ୍ରୟୋଜନ ନାହିଁ । ଅମରାବତୀର ସଦର ଦୁଆର ତୁମ ପାଇଁ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲେ ବି ମୋର ମନ ମନ୍ଦିରର ସେ ସିଂହଦ୍ୱାର ତୁମ ପାଇଁ ସବୁଦିନ ଖୋଲି ରହିବ ଲିସା !

ମୋନାଲିସା—ନା, ସୁକୁମାର—ମୋ ଲାଗି ଅମରାବତୀରେ ଝଡ଼ ଉଠୁ—ଏହା ମୁଁ ଚାହେଁ ନା ।

ସୁକୁମାର—ଲିସା···ତମେ କ'ଣ···

ମୋନାଲିସା—ମୋତେ ଭୁଲ ବୁଝିବନି ସୁକୁମାର ! ମୁଁ ଜାଣେ, ତୁମ ଭଲ ପାଇବାର ଚଲାପଥରେ ତୁମେ ତୁମ ବାପାଙ୍କ ଆଶୀର୍ବାଦ ପାଇବନି— ଏ ଘରେ ହୁଏ ତ ଅଶାନ୍ତିର ନିଆଁ ଜଳିବ··· ।

ସୁକୁମାର—ଆଜ ସେଇ ନିଆଁରେ ଜଳିପୋଡ଼ି ଅମରାବତୀ ଛାରଖାର ହୋଇଯିବ··· ଏଇଆ ନା ? ତଥାପି ଲିସା, ବାପା ଯଦି ତୁମକୁ ବୋହୂ କରି ଆଣିବାକୁ ରାଜି ନ ହୁଅନ୍ତି ତେବେ ମୁଁ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିବି··· ବଞ୍ଚିରହି ଲାଭ କ'ଣ କହିପାରିବ ଲିସା ?

ମୋନାଲିସା—ସୁକୁମାର !!

ସୁକୁମାର—ହଁ ଲିସା—ଏ ଜନ୍ମରେ ନ ହେଲେ ବି ଆର ଜନ୍ମରେ ଆମର ମିଳନ ହେବ । କିନ୍ତୁ ତୁମକୁ ଛାଡ଼ି ମୁଁ ବଞ୍ଚିପାରିବିନି ଲିସା—ଆମେ ଖାଲି ଆଜିର ନୁହେଁ— ଜନ୍ମ ଜନ୍ମାନ୍ତରର ସାଥୀ ।

ମୋନାଲିସା—ପୁନର୍ଜନ୍ମରେ ତୁମେ ବିଶ୍ୱାସ କର ?

ସୁକୁମାର—ହଁ ଲିସା, ଜନ୍ମାନ୍ତରବାଦରେ ମୋର ବିଶ୍ୱାସ ଅଛି— ତୁମେ କ'ଣ ବିଶ୍ୱାସ କରନି ଲିସା ?

ମୋନାଲିସା—ନା, ତା କେବଳ ଗୋଟାଏ ଖିଆଲି ମନର ରଙ୍ଗୀନ୍ କଳ୍ପନା— ଅର୍ଦ୍ଧ ପାଗଳ କବିର କଳ୍ପନା ବିଳାସ ।

ସୁକୁମାର—ଲିସା···

ମୋନାଲିସା—ସୁକୁମାର, ମୁଁ ତୁମକୁ ପ୍ରାଣଭରି ଭଲପାଏ; କିନ୍ତୁ ମୋ ଯୋଗୁ ତୁମ ଜୀବନ ଛାରଖାର ହୋଇଯାଉ ଏହା ମୁଁ ଚାହେଁ ନା— ବରଂ ଚାଲ, ଆମେ ଘର ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବା ଅନେକ ଦୂରକୁ—

ସୁକୁମାର—ହଁ ଲିସା, ଆମେ ଚାଲିଯିବା— ଆମେ ଚାଲିଯିବା ଅନେକ ଦୂରକୁ— (ଲିସାକୁ କୋଳେଇ ନେଇଛନ୍ତି) ଯେଉଁଠି ନ ଥିବ ଏ ମିଥ୍ୟା ଆଭିଜାତ୍ୟର ଶୃଙ୍ଖଳ; ଯେଉଁଠି ନଥିବ ସମାଜର ନିର୍ମମ ଚେତାବନୀ— ତମେ କଥାଦିଅ ଲିସା— ଯେତେ ଝଡ଼ଝଞ୍ଜା ଆସିଲେବି ଆମେ ତାର ମୁକାବିଲା କରିବା ।

ମୋନାଲିସା—ସୁକୁମାର ! ତୁମେ··· ତୁମେ ମୋତେ ଅବିଶ୍ୱାସ କରୁଛ ? ମୁଁ ଯେ ନିଜକୁ ତୁମ ପାଖରେ ସମର୍ପଣ କରିଦେଇଛି ସୁକୁମାର— ତେଣିକି ତମରି ଇଚ୍ଛା···

ସୁକୁମାର—ଲିସା···(ଛାତିରେ ଚାପି ଧରିଛନ୍ତି, ଏଇ ସମୟରେ ହଠାତ୍ ପଶି-ଆସିଲେ ରାଏବାହାଦୁର ଅମରେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସାଦ—ବୟସ ୫୦/୫୩)

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ସୁକୁମାର ! (ଉଭୟେ ଚମକି ଉଠିଛନ୍ତି । ସେମାନେ ଅମରେନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ଆଶା କରି ନଥିଲେ) ଅମରାବତୀରେ ଉର୍ବଶୀର ଆବିର୍ଭାବ !

ସୁକୁମାର—ବାପା···(ଲିସା ଭୟରେ ଥରି ଉଠିଲେ)

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ତତେ ଲଜ୍ଜା ଲାଗୁନି ସୁକୁମାର—ମୋତେ ବାପା ବୋଲି ଡାକିବାକୁ ? ଯେ ନିଜର ମାନସମ୍ମାନ, ଇଜ୍ଜତ, ଆଭିଜାତ୍ୟକୁ ତିଳେମାତ୍ର ଭ୍ରୂକ୍ଷେପ ନ କରି ଗୋଟାଏ ଇତର ଯୁବତୀ ସହିତ ଏହିଭଳି ଭାବେ ଅବାଧ ମିଳାମିଶା କରେ ସେଭଳି ଗୋଟାଏ ପୁଅକୁ ମୁଁ ଘୃଣାକରେ । ଏ ବଂଶର ତୁ ହେଉଛୁ ଗୋଟାଏ କଳଙ୍କ ।

ସୁକୁମାର—ଆପଣ ବୁଝିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକରନ୍ତୁ ବାପା ! ମୁଁ ଲିସାକୁ ଭଲପାଏ । ମୁଁ ତାକୁ ବିବାହ କରିବି, ବାପା ! ତାକୁ ଛାଡ଼ି···

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ଏ ବଂଶର ବୋହୂ ହେବାକୁ ସୁଯୋଗ୍ୟା କନ୍ୟାର ଅଭାବ ରହିବନି— ଆଜି ତୁ ଯଦି ମୋର ଅବାଧ୍ୟ ହେବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକରୁ···

ସୁକୁମାର—ଏ ଘରେ ଅଶାନ୍ତିର ନିଆଁ ଜଳିବ— ବିଦ୍ରୋହର ଅଗ୍ନିଶିଖା ଜଳିଉଠିବ— ତଥାପି ବାପା···

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ମୋର ମୁହଁ ଉପରେ ତୁ ଜବାବ ଦେଇପାରୁଛୁ ସୁକୁମାର ? ଇଚ୍ଛା-କଲେ ଅମରାବତୀର ସଦର ଦୁଆର ତୋ' ପାଇଁ ଚିରଦିନ ଲାଗି ବନ୍ଦ ହୋଇଯିବ ।

ସୁକୁମାର—ଅମରାବତୀର ସ୍ୱପ୍ନ ମୋତେ କେବେ ଅନୁପ୍ରାଣିତ କରି ନଥିଲା କି ଆଜି ବି କରୁନି, ବାପା !

ମୋନାଲିସା—ଆଉ ସୁକୁମାର— ମଉସାଙ୍କ ମନରେ ଆଘାତ ଦେଇ···

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—(ଗର୍ଜି ଉଠିଲେ) ଲିସା ! ସୁକୁମାରର ସରଳ ନିଷ୍ପାପ ମନ ଉପରେ ପ୍ରଭାବ ବିସ୍ତାର କରି ଅମରାବତୀରେ କୁଳବଧୂ ସାଜିବାର ସ୍ୱପ୍ନ ତୋର ଗୋଟାଏ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମୁଁ ଧୂଳିରେ ମିଶାଇଦେବି । ଆଉ ଥରେ ଯଦି ଭୁଲରେ ଏ ଘରେ ତୋର ପାଦ ପଡ଼େ···

ସୁକୁମାର—ବାପା···

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ତୁ ଭୁଲିଯାଅନା ସୁକୁମାର— ତୁ ହେଉଛୁ ଏ ବଂଶର ଏକମାତ୍ର କୁଳପ୍ରଦୀପ । ରାଏ ବାହାଦୁର ଅମରେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସାଦ ଚୌଧୁରୀର ଏକମାତ୍ର ସନ୍ତାନ··· ଆଉ ଘରର ଇଜ୍ଜତକୁ ମାଟିରେ ମିଶାଇ ଦେଇ ତୁ ଯଦି ଲିସା ଭଳି ଗୋଟାଏ ଇତର ଯୁବତୀର ହାତଧରୁ, ତେବେ ମୁଁ କେବେହେଲେ ତୋତେ କ୍ଷମା ଦେଇ ପାରେନା ।

ସୁକୁମାର—ବାପା, ଆପଣଙ୍କର ସେ ନିଷ୍ଠୁର ଶାସନର ନିର୍ମମ ଚାବୁକ୍ ଖାଇ ଖାଇ ମୁଁ ଆଜି ରକ୍ତାକ୍ତ··· କ୍ଷତ ବିକ୍ଷତ, ତଥାପି ମୁଁ ମୋ ଜୀବନର ମୂଲ୍ୟବୋଧ ଭୁଲିପାରିନି । ଆପଣଙ୍କ ପାଇଁ ଆପଣଙ୍କର ଇଜ୍ଜତର ମୂଲ୍ୟ ଯାହାହେଲେ ବି ମୋ ପାଇଁ ମୋ ଇଜ୍ଜତର ମୂଲ୍ୟ କିଛି କମ୍ ନୁହେଁ । ତୁମେ ଚାଲ ଲିସା—ଦୁନିଆର କୌଣସି ଶକ୍ତି ଆମ ମିଳନରେ ବାଧା ଦେଇପାରେନା— (ଲିସା ଚାଲିଯାଇଛନ୍ତି)

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ସୁକୁମାର… (ସୁକୁମାର ଚାଲିଯାଉଛନ୍ତି— ଭିତରୁ ଆସିଛି ହରି)

ହରି—ତୁମେ ଏ କ'ଣ କଲ ବଡ଼ବାବୁ ! ସାନବାବୁଙ୍କ କଅଁଳିଆ ମନରେ ଏତେବଡ଼ ଆଘାତ ତୁମେ ଦେଇପାରିଲ ?

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ସୁକୁମାର ଯେ ମୋର ଅବାଧ୍ୟ ହେବ, ଏ ଧାରଣା ମୋର ନ ଥିଲା । ଏ ବଂଶର ଏକମାତ୍ର କୁଳପ୍ରଦୀପ…

ହରି—ତାଙ୍କୁ ଅକାଳରେ ଲିଭିଯିବାକୁ ଦିଅନି ବଡ଼ବାବୁ

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—(ଚମକି ଉଠି) ହରି !

ହରି—ହଁ, ବଡ଼ବାବୁ— ସାନବାବୁ ଆଉ ଲିସା ଦେଈଙ୍କର ସବୁକଥା ମୁଁ ଜାଣିଛି… ସବୁକଥା ମୁଁ ଶୁଣିଛି—ସାନବାବୁ କହୁଥିଲେ…

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—କ'ଣ କହୁଥିଲା ?

ହରି—କହୁଥିଲେ, ସେ ଯଦି ଲିସା ଦେଈଙ୍କୁ ବାହା ନ ହେବେ ତେବେ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିବେ…

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ସାମାନ୍ୟ ଗୋଟାଏ ଝିଅ ପାଇଁ ସୁକୁମାର ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିବ ? ଏ ବଂଶର କୁଳପ୍ରଦୀପ ଲିଭିଯିବ…

ହରି—ହଁ, ବଡ଼ବାବୁ ! ତମେ ଆଉ ବାଧା ଦିଅନି ।

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ମୁଁ ବଞ୍ଚି ଥାଉ ଥାଉ ଲିସା ଏ ଘରର ବୋହୂ ହୋଇପାରେନା ।

ହରି—ବଡ଼ବାବୁ !!

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ହଁ ହରି, ଗୋଟାଏ ଅବାଞ୍ଛିତ କୁଳପ୍ରଦୀପର ଜୀବନ ଯଦି ମୂଲ୍ୟହୀନ, ତେବେ ସେ ପ୍ରଦୀପ ଜଳିବାରେ ଲାଭ କ'ଣ କହିପାରିବୁ ? ବରଂ ସେ ଲିଭିଯାଉ— ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଲିଭିଯାଉ ।

(କହି କହି ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲେ ।)

ହରି—ବଡ଼ବାବୁ ! (ବିସ୍ମୟରେ, ବିସ୍ଫାରିତ ନୟନରେ ତାଙ୍କର ଯିବା ପଥକୁ ଚାହିଁ ରହିଥିଲା ।)

ମଞ୍ଚ ଅନ୍ଧକାର

—୦—

ଚତୁର୍ଥ ଦୃଶ୍ୟ (ଅତୀତ

—୨ୟ ମଞ୍ଚ—

(ପଚଶ ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ)

[ଲିସାର ଘର । ସୁନ୍ଦର ସୁସଜ୍ଜିତ ପ୍ରକୋଷ୍ଠ । ସମସ୍ତ ସଂଧ୍ୟା । ଲିସା ଗୀତ ଗାଉଥିଲେ— ଗୀତର ଶେଷ ଅଂଶକୁ ପଶି ଆସିଲେ ଦେବଦାସ— ଜଣେ ଅମେରିକା ଫେରନ୍ତା ଇଞ୍ଜିନିୟର— ଦେହରେ ଦାମୀ ସୁଟ୍— ହାତରେ ଗ୍ଲେଟ ଆଟାଚି ।]

ମୋନାଲିସା— ଗୀତ

ତୁମ ପାଇଁ ଝୁରେ ମୁଁ ଗୋ ବିରହିଣୀ ନାୟିକା
ତୁମେ କି ବୁଝିନା ପ୍ରିୟ ମୋ ମନର ଲୁହଭିଜା କବିତା ।
ତୁମ ପାଇଁ ଜାଳେ ପ୍ରୀତିର ସଳିତା
ମୋ ମନ ଦେଉଳେ ପ୍ରିୟ ତୁମଲାଗି ସାଜେ ମୁଁ ଅଭିସାରିକା
ଆସିବ କି ନାହିଁ କୁହ ଏକା ଏକା ଲାଗେ ଏଇ ମଧୁରାତି
ଝରି ଝରି ଯାଏ ଚନ୍ଦ୍ରିକା···(୧)
ହସେ କମଳିନୀ ଜୋଛନା ପରଶେ ଲାଜକୁଳୀ ସୋହାଗିନୀ
ପ୍ରେମ ଚଇତାଳି କାନେ ଗପ କହେ ଏଇ ରାତି ମାୟାବିନୀ
ତମେ ଆସିଲନି ପ୍ରୀତି ଫୁଲ ବନେ ମଉଳିଲା ପ୍ରୀତି ମଲ୍ଲୀକା···(୨)

ଦେବଦାସ—ଓ୍ୱାଣ୍ଡରଫୁଲ୍—ଓ୍ୱାଣ୍ଡରଫୁଲ୍ ଲିସା !

ମୋନାଲିସା—(ବୁଲିପଡ଼ି ଟିକିଏ ଚମକିପଡ଼ି) କିଏ, ଦେବଦାସ···! (ଆନନ୍ଦରେ)

ଦେବଦାସ—ହଁ ଲିସା— ସୁଦୂର ଆମେରିକାରୁ ମୁଁ ଛୁଟି ଆସିଛି ତମରି ପାଖକୁ··· (ଦୁଇହାତ ବଢ଼ାଇ ଦେଲେ— ଲିସା ଏକ ଅଜଣା ଆକର୍ଷଣରେ ଟାଣି ହୋଇ ଆସି ଦେବଦାସଙ୍କ ଛାତିରେ ଲୋଟି ପଡ଼ିଲେ । ତାଙ୍କୁ ଛାତିରେ ଭିଡ଼ିଧରି)

ମୋନାଲିସା—ଅନେକ ଦିନ ପରେ ମୁଁ ମନେପଡ଼ିଲି ନା ?

ଦେବଦାସ—ନା, ଲିସା ! ଆମେରିକାରେ ଦୀର୍ଘ ବର୍ଷ ରହଣୀ ଭିତରେ ଗୋଟାଏ ଦିନ ବି ମୁଁ ତୁମକୁ ଭୁଲିଯାଇନି—ମୁଁ ତୁମକୁ ଭୁଲିପାରେନା, ଲିସା ! ପୁରୁଷ ତା ଜୀବନର ପ୍ରଥମ ପ୍ରେମିକାକୁ କେବେହେଲେ ଭୁଲିପାରେନା । ତୁମର ସେ ପବିତ୍ର ପ୍ରେମର ଅକ୍ଷୟ ସ୍ମୃତି ଥିଲି ମୋ' ନିଃସଙ୍ଗ ଜୀବନର ଏକମାତ୍ର ସାହାଯ୍ୟ ।

ମୋନାଲିସା—(କୃତ୍ରିମ ଅଭିମାନରେ) ମିଛକଥା, ତୁମେ ସବୁ ଭୁଲିଯାଇଛ—ଭୁଲିଯାଇଛ ତମର ଅତି ଆଦରର ଲିସାକୁ—ଭୁଲିଯାଇଛ ତମର ଏଇ ପବିତ୍ର ଜନ୍ମଭୂମିକୁ—ଆଉ ସେଇଥିପାଇଁ···

ଦେବଦାସ—ନା ଲିସା ! ମୁଁ ସବୁ ଭୁଲିଗଲେ ବି ତୁମେ ମୋର ମନେରହିବ—ମନେରହିବ ମୋର ଏଇ ପବିତ୍ର ଜନ୍ମଭୂମି ।

ମୋନାଲିସା—ଆଉ ଆମେରିକାର ସେଇ ଲାସ୍ୟମୟୀ ତରୁଣୀମାନେ ?

ଦେବଦାସ—ମନେ ମନେ ସେମାନଙ୍କୁ ଈର୍ଷା କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲନା ? ସତରେ ଲିସା, ଆମେରିକାର ସେଇ ଲାସ୍ୟମୟୀ କୋମଳାଙ୍ଗୀ ଅଙ୍ଗନାର ବାହୁବନ୍ଧନ ଭିତରେ ମୁଁ ତୁମର ସ୍ପର୍ଶ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲି ।

ମୋନାଲିସା—ଦେବଦାସ···

ଦେବଦାସ—(ହସି) ରାଗିଲ ? (ଲିସା ନୀରବ ଗମ୍ଭୀର) ··କଥା କହିବନି ? ମାନମୟୀ ବଧିକାର ମାନଭଞ୍ଜନ ପାଇଁ···

ମୋନାଲିସା—ଦରକାର ନାହିଁ···

ଦେବଦାସ—ମୌନବତୀଙ୍କର ମୌନ ଭଙ୍ଗ ହେଲି—ସତରେ ଲିସା, ତୁମକୁ ଚିଡ଼ାଇବାକୁ ମୋତେ ଖୁବ ଭଲଲାଗେ । ମନେ ଅଛି ଲିସା ମୁଁ ଆମେରିକା ଯିବାର କେଇଟା ଦିନ ଆଗର କଥା···ଆକାଶରେ ସେଦିନ ଜହ୍ନ ହସୁଥିଲା··· ନିର୍ଜନ ବେଳାଭୂଇଁରେ ତୁମେ ଆଉ ମୁଁ । ଅଶାନ୍ତ ସାଗର ବକ୍ଷରେ ଉର୍ମିର ସଙ୍ଗୀତ··· ହଠାତ୍ ଗୋଟାଏ ଅଜିନ ବାଦଲ କୋଳରେ ସେଇ ଜନକୁଲା ଚନ୍ଦ୍ରମାଟା ଶୋଇଗଲା । ଠିକ୍ ତଳଠି ସ୍ୱରର ବଧିଭଳି । ଆଉ ତମର ଏଇ ଚନ୍ଦ୍ର ନିନ୍ଦିତ ମୁଖମଣ୍ଡଳ ଉପରେ ଘୋଟିଗଲା ଏକ କୃତ୍ରିମ ଅନ୍ଧକାର । ଆଉ ଠିକ୍ ସେତିକବେଳେ···

ମୋନାଲିସା—ଇସ୍, ସେ କଥା ବି ଆଜଯାଏଁ ମନେରଖିଛ ? ଖାଲି କୃଷ୍ଣ ତମେ ?

ଦେବଦାସ—ହଁ, ଲିସା— କିଛି ଭୁଲିପାରିନି— ସେଦିନ ବି ମାନମୟୀ ରାଧିକାର ମାନଭଞ୍ଜନ ପାଇଁ ଏଇ ନଟବର କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ କେତେ ଯେ ପରିଶ୍ରମ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା··

ମୋନାଲିସା—ଥାଉ, ନଟବର କୃଷ୍ଣ ନା ଲମ୍ପଟ ନାଗର କୃଷ୍ଣ ?

ଦେବଦାସ—କୃଷ୍ଣ ନାଗର ହୋଇପାରେ— ଲମ୍ପଟ ହୋଇପାରେ— କିନ୍ତୁ ରାଧା ଯେ ତା'ର ପ୍ରାଣ । (ଆଟାଚି ଆଡ଼େ ଦେଖାଇ) ନିଅ ଲିସା···This is for you. (ଲିସା ଆଟାଚି ଖୋଲିଛି—Diamognd set Ornament· ଦେଖି ଆଖି ତାର ଝଲସି ଯାଇଛି ।)

ମୋନାଲିସା—Oh tey are lovely···

ଦେବଦାସ—ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟର ଶାଶ୍ୱତ ମୂର୍ତ୍ତି ଅପରୂପା ମୋନାଲିସାର ତେଜାଏ ରୂପ ଆଗରେ ଏଇ Damond et Jeweleiy ହାର ମାନିଯିବ ଲିସା · ତଥାପି, ଆମ Mar·iage Engagmentର ପ୍ରଥମ ଲଗ୍ନରେ ମୋ' ତରଫରୁ ଏଇ ଯତ୍ ସାମାନ୍ୟ ପ୍ରୀତି ଉପହାର ଗ୍ରହଣକଲେ ଖୁସି-ହେବ । (କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ R.ng ନେଇ ଦେଖିଲେ—ଲିସା ଆଙ୍ଗୁଠି ଦେଖାଇଲେ— ପିନ୍ଧାଇ ଦେଲେ ଦେବଦାସ···)

ମୋନାଲିସା—ଦେବଦାସ···

ଦେବଦାସ—ଲିସା···(କିନ୍ତୁ ଲିସାକୁ ନିଜ ଛାତି ଉପରେ ଚାପି ଧରିଲେ—ଠିକ୍ ଏଇ ସମୟରେ ପଶିଆସିଲେ ସୁକୁମାର)

ସୁକୁମାର—ଲିସା (ଲିସା ଦେବଦାସଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ଅଲଗା ହୋଇଯାଇଛି । ଦେବଦାସ ସୁକୁମାରଙ୍କୁ ଦେଖି··· ଦୁହେଁ ବନ୍ଧୁ)

ଦେବଦାସ—ଆରେ ସୁକୁମାର ! ତୁ···

ସୁକୁମାର—ହଁ, ମୁଁ । (ଗମ୍ଭୀର ଭାବରେ)···ଅସମୟରେ ଆସି ମୁଁ ହୁଏତ ଭୁଲ କରିଛି ଲିସା ।

ଦେବଦାସ—ଆରେ ନା ସୁକୁମାର...Be seated...ଅନେକ ଦିନପରେ ଦେଖା...

ସୁକୁମାର—ଏ ଦେଖା ଆଣିଦେବ ଆମ ଜୀବନରେ ସର୍ବନାଶର ଝଡ ଦେବଦାସ !

ଦେବଦାସ—କ'ଣ ହୋଇଛି ସୁକୁମାର— ତୁ ହଠାତ୍ ଉତ୍କ୍ଷିପ୍ତ ହୋଇ ଉଠିଲୁ ଯେ ?

ସୁକୁମାର—ଭଲପାଇବାର ନାଟକରେ ଯେତେବେଳେ ଅନେକ ଜୁଆର ଉଠୁଥିଲା ଠିକ୍ ସେତିକିବେଳେ ମୁ ଆସି Climaxଟାକୁ ନଷ୍ଟ କରିଦେଲିନା ?

ଦେବଦାସ—(ହସି) ତୁ କିଛି ଜାଣୁନା ସୁକୁମାର... ମୁଁ ଲିସାକୁ ଭଲପାଏ— We are engaged. ଆସନ୍ତା ମାସରେ ଆମର ବିବାହ ପରେ ମୁଁ ପୁଣି ଫେରିଯିବି ଆମେରିକା— ଲିସାକୁ ନେଇ ..

ସୁକୁମାର—ମୁଁ ବଞ୍ଚି ଥାଉ ଥାଉ ତା କେବେହେଲେ ସମ୍ଭବ ହେବନି ଦେବଦାସ; କାରଣ ଲିସାକୁ ମୁଁ ବି ଭଲପାଏ ।

ଦେବଦାସ—(ଲିସାକୁ ଟିକିଏ ଚାହିଁ) ତୁ ହୁଏତ ଲିସାକୁ ଭଲ ପାଉଥିବୁ— କିନ୍ତୁ ଲିସା ତୋତେ ଭଲପାଏନା...She is mine.

ସୁକୁମାର—ନା, ଲିସା କେବେ ତୋର ହୋଇପାରେନା...She is mine. ଅମରାବତୀର ଭାବି କୁଳବଧୂ—କୁହ ଲିସା, ତୁମେ କାହାକୁ ଚାହଁ ?

ମୋନାଲିସା—(ନୀରବ)

ସୁକୁମାର— ଲିସା...

ଦେବଦାସ—(ହସି) କିଛି ବୁଝି ପାରୁନୁ ସୁକୁମାର—ଲିସାର ଏଇ ନୀରବତା କ'ଣ ତୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଯଥେଷ୍ଟ ଉତ୍ତର ନୁହେଁ ...She is mine

ସୁକୁମାର— ଲିସା, ତୁମେ ତା'ହେଲେ ଆଜି ଯାଏଁ ମୋ ସହିତ ଗୋଟାଏ ନାଟକନ୍ୟାର ଅଭିନୟ କରୁଥିଲ କି ?

ମୋନାଲିସା—ସୁକୁମାର ! ସମୟ ଆସିଲେ ତୁମେ ସବୁକଥା ଆପେ ଆପେ ବୁଝି ପାରିବ ।

ସୁକୁମାର—ସେ ସମସ୍ତ ମୋର ଆଜ କେବେ ଆସିବନି ଲିସା— କିନ୍ତୁ ମନେରଖ ଲିସା, ଆଜ ତୁମେ ଯାହାର ମନମନ୍ଦିରରେ ପ୍ରଣୟର ପ୍ରଦୀପ ଜାଳିବାକୁ ଏତେ ଆଗ୍ରହୀ— ସେ ତୁମକୁ ଦିନେ ନା ଦିନେ ଧୋକାଦେବ ।

ଦେବଦାସ—ସୁକୁମାର ··ତୁ ଯନ୍ଦ ସୀମା ବାହାରକୁ ଯିବାକୁ . ଚେଷ୍ଟାକରୁ···

ସୁକୁମାର—ଆମର ପୁଣି ଦେଖାହେବ ଦେବଦାସ···ଲିସାକୁ ନେଇ ଏତେ ସହଜରେ ଆମେରିକା ଚାଲିଯିବାର ସ୍ୱପ୍ନ ତୋର କେବେହେଲେ ସଫଳ ହେବନି ।

ଦେବଦାସ—ସୁକୁମାର···

ସୁକୁମାର—ହଁ, ଦେବଦାସ—ତୁ କ'ଣ ଭାବୁଛୁ ମୋର ପ୍ରତିହିଂସାର ଜ୍ୱଳନ୍ତୋ ଜ୍ୱାଳା ଏତେ ଶୀଘ୍ର ଶାନ୍ତ ହୋଇଯିବ ? ଲିସା ପାଇଁ ମୋତେ ଯଦି ଫାଶି ଖୁଣ୍ଟରେ ଝୁଲିବାକୁ ପଡ଼େ, ତେବେ ମୋର ଦୁଃଖନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଲିସା କେବେହେଲେ ତୋର ହୋଇପାରେନା—S·.e ı mine.

(କିଛି ଝିଡ଼ ବେଗରେ ବାହାରକୁ ଚାଲିଗଲେ—)

ମୋନାଲିସା—(ଭୟଭୀତ ହୋଇଯାଇଛି) ଦେବଦାସ···

ଦେବଦାସ—ଭୟ ନାହିଁ ଲିସା ତା'ର ସେ ପ୍ରତିହିଂସାର ଜ୍ୱଳନ୍ତୋ ଜ୍ୱାଳା ଗର୍ଜି ଉଠିବା ଆଗରୁ ମୁଁ ତାକୁ ଚିରଦିନ ପାଇଁ ଶେଷ କରିଦେବି ।

ମୋନାଲିସା—(ଭୟରେ) ଦେବଦାସ ।

ମଞ୍ଚ ଅନ୍ଧକାର

— o —

ପଞ୍ଚମ ଦୃଶ୍ୟ (ବର୍ତ୍ତମାନ)

—୧ମ ମଞ୍ଚ—

[ଅମରାବତୀ—ସମୟ ସଂଧ୍ୟା । ଡ୍ରଇଂ ରୁମ୍ ଭିତରକୁ ପଶିଆସିଲେ ଅତନୁ । ଏକ ଅଜଣା ଆବେଗରେ ପାଦ ଦୁଇଟା ତାଙ୍କର ଥରି ଉଠୁଥିଲା···ସେଇ ନିର୍ଜନ ଡ୍ରଇଁ ରୁମ ଭିତରେ ପ୍ରବେଶ କଲାପରେ ଚାରିଆଡ଼କୁ ଚାହିଁଲେ—ସବୁ ତାଙ୍କୁ ଲାଗୁଥିଲା ଚିହ୍ନା ଚିହ୍ନା ଭଳି । ଏକ ଆକୁଳ ଆବେଗରେ ସେ ଯାଇ ବସି ପଡ଼ିଲେ ସେଇ ଚେୟାର ଉପରେ; ଯାହା ଉପରେ ସୁକୁମାର ଦିନେ ଲିସାର ଚିତ୍ର ଆଙ୍କୁଥିଲେ । ଏକ ଶୂନ୍ୟ ତଥା ଉଦାସ ଦୃଷ୍ଟିରେ ସେ ଚାହିଁ ଦେଖୁଥିଲେ···ପଶି ଆସିଲେ ହରି—ଅତନୁଙ୍କୁ ଦେଖି]

ହରି—ଛୋଟବାବୁ ଘରେ ନାହାନ୍ତି । (ଅତନୁ ହରିଙ୍କୁ ଦେଖୁଥିଲେ—ସେ ଦେଖିବାରେ ଥିଲା ଅନେକ ଆନ୍ତରିକତା···ହରିକଥା ବୋଧହୁଏ ସେ ଶୁଣିପାରି ନଥିଲେ ।)

ଅତନୁ—(ଏକ ଉଦାସ ଦୃଷ୍ଟିରେ) ଆଜି ପବିତ୍ର ଦୀପାବଳି ନା ?

ହରି—ହଁ ବାବୁ ! ଆଜି ଦିଆଲି ଉତ୍ସବ । (ଦୁଃଖରେ)

ଅତନୁ—କିନ୍ତୁ ଅମରାବତୀ ଆଜି ନିଷ୍ପ୍ରଦୀପ କାହିଁକି ?

ହରି—ଏଠି ଆଉ ପ୍ରଦୀପ ଜଳୁନି ବାବୁ ! ଆଜିକୁ ପଚିଶ ବର୍ଷ ହୋଇଗଲା··· ସବୁ ଦିଆଲି ଦିନ ଅମରାବତୀ ଅନ୍ଧକାରରେ ବୁଡ଼ିଯାଏ ।

ଅତନୁ—କିନ୍ତୁ କାହିଁକି ??

ହରି—ସେ ଏକ କାହାଣୀ ବାବୁ··· ସାନବାବୁ ଯୋଉଦିନ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କଲେ···

ଅତନୁ—ଆତ୍ମହତ୍ୟା !! (ହଠାତ୍ ଏକ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ସ୍ୱରରେ) ନା···

ହରି—ବାବୁ, ତମେ ହଠାତ୍ ଏମିତି···

ଅତନୁ—ନା··· ଏଇ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କଥା ଶୁଣିଲେ ମୁଁ କେମିତି ହଠାତ୍ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇପଡ଼େ । ଆଚ୍ଛା-ସ୍ୱପ୍ନବାହାଦୁର ?

ହରି—ସେଇ ବନଠୁ ସେ ପାଗଳ ·· ସବୁବେଳେ ସେ ତାଙ୍କୁ ଖୋଜି ବୁଲୁଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ, ସେ ଫେରିଆସିବ । ସାନବାବୁ ମଲା ପରଠାରୁ ତାଙ୍କର ସବୁ ଶିକ୍ଷା ଭୁଲିଯାଇଛି ବାବୁ !

ଅତନୁ—(ଆନନ୍ଦରେ) ସ୍ୱପ୍ନବାହାଦୁର ବଞ୍ଚିଛନ୍ତି ନା ? ମୁଁ ଟିକିଏ ତାଙ୍କୁ ଦେଖିପାରିବି ?

ହରି—ସେ କ'ଣ ଆଉ ମଣିଷ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ବାବୁ··· କେତେବେଳେ ସେ କାହାକୁ କ'ଣ କହୁଛନ୍ତି— ପୂରାପୂରି ପାଗଳ । ବଡ଼ବାବୁଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ଦେଖିଲେ ଆଖିରେ ଲୁହ ରହୁନ ବାବୁ !

ଅତନୁ—ଚୌଧୁରୀ ବଂଶର ଶେଷ ଦୀପଶିଖା ଏମିତି ଅଳୋଡ଼ା ଅଜଣା ଭାବରେ ଲିଭିଯିବ ? ନା, ନା— ମୁଁ ତାକୁ ଏତେ ସହଜରେ ଲିଭିଯିବାକୁ ଦେବିନି ।

ହରି—(ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ) ବାବୁ ! ତମେ ଏସବୁ କ'ଣ କହୁଛ ବାବୁ ?

ଅତନୁ—ଆଚ୍ଛା, ସାନବାବୁ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କଲାପରେ ଏ ବଂଶର କୁଳ ପ୍ରଦୀପ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଲିଭିଗଲା ନା ?

ହରି—ନା ବାବୁ, ଭଗବାନଙ୍କ ଆଶୀର୍ବାଦରୁ ବୁଢ଼ାବାବୁଙ୍କର ଆଉ ଗୋଟିଏ ପୁଅ ହୋଇଛି··· କୁଳପ୍ରଦୀପ ଏବେ ବି ଜଳୁଛି, ବାବୁ ··

ଅତନୁ—କ'ଣ କହିଲ··· କୁଳପ୍ରଦୀପଟି ଏବେ ବି ଜଳୁଛି ! ହେ ଭଗବାନ ! ପ୍ରଦୀପର ଜ୍ୱଳନ ଚିରନ୍ତନ ହେଉ ।

(ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ହାତ ଉଠାଇଲେ)

ହରି—(ଅତନୁଙ୍କ ବ୍ୟବହାରରେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ) ବାବୁ !!

ଅତନୁ—(ହସି) ଆଚ୍ଛା, ତମେ ?

ହରି—ମୁଁ ହରି··· ଏ ଘରର ପୁରୁଣା ଚାକର ।

ଅତନୁ—ଓଃ ·· ଆଚ୍ଛା, ମୋର ଟିକିଏ ବଡ଼ବାବୁଙ୍କ ସହିତ ଦେଖାହୋଇ ପାରିବ କି ? ଗୋଟାଏ ଜରୁରୀ କାମ ଥିଲା ।

ହରି—ତମେ ବସ ବାବୁ··· ମୁଁ ଦେଖୁଛି— ବୁଢ଼ାବାବୁଙ୍କ କଥାବାର୍ତ୍ତା ଶୁଣି କହୁଛ ଭାବବନ ବାବୁ ! ସେ ତ ପାଗଳ ଲୋକ । ଶ୍ରେଷ୍ଠବାବୁ କିନ୍ତୁ ଏଇ ବର୍ତ୍ତମାନ ଫେରିବେ ।

ଅତନୁ—ଶ୍ରେଷ୍ଠବାବୁ— ଅମରାବତୀର ଭାବି ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ— ଚୌଧୁରୀ ବଂଶର ଅମ୍ଳାନ କୁଳପ୍ରଦୀପ । ତା ହେଲେ··· ତା ହେଲେ ଏ ଅମରାବତୀ ନଷ୍ଟପ୍ରଦୀପ କାହିଁକି ହରିକାକା ? ସହସ୍ର ପ୍ରଦୀପର ଜ୍ୱଳନରେ ଅମରାବତୀ ହେଉ ଆଲୋକିତ । ଜାଳ ହରିକାକା···ଏ ଅନ୍ଧକାର ମୋତେ ଆଉ ଭଲ ଲାଗୁନି । ଆଜ ପୁଣିଥରେ ବର୍ଣ୍ଣୋଜ୍ଜ୍ୱଳ ଆଲୋକମାଳାରେ ଅମରାବତୀ ଉଦ୍ଭାସିତ ହୋଇଉଠୁ । ଜାଳ ହରିକାକା···ଜାଳ···

ହରି—(ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଚକିତ ଦୃଷ୍ଟିରେ) ତମେ ମତେ ହରିକାକା ବୋଲି ଡାକିଲ ?

ଅତନୁ—ହଁ, ହରିକାକା— ତମେ ତ ମୋ'ଠାରୁ ବୟସରେ ଅନେକ ବଡ଼— ମୋର ବାପାଙ୍କ ବୟସର, ତେଣୁ କାକା ବୋଲି ଡାକି କ'ଣ ଭୁଲ କରୁଛି ?

(ହରି କିନ୍ତୁ ଫେରିଯାଇଥିଲେ ପଚିଶ ବର୍ଷ ତଳକୁ)

ହରି—ଏଁ···ସେ ବି ଦିନେ ମୋତେ ଏମିତି ଡାକୁଥିଲା—କେତେ ସ୍ନେହ, କେତେ ମମତା···ସେ ଚାଲିଗଲା —ଆଉ କେହି ମତେ ଏମିତି ଆଦରରେ ଡାକିନି, ବାବୁ ! ସେ ଡାକ ମୋର ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଅଭୁଲା ରହିଯିବ । ହଁ, ବାବୁ ' ତମେ ବସ—ମୁଁ ତମ ପାଇଁ ଚା' ଆଣୁଛି ।

(କହିଗଲାବେଳେ ପଛରୁ ଡାକିଲେ ଅତନୁ)

ଅତନୁ—ହରିକାକା···(ହରି ଫେରିଚାହିଁଲେ) ହରିକାକା—ଚା'ରେ ମୋତେ କ୍ଷୀର ଭଲ ଲାଗେନି । ଖାଲି ଲିକର ଟି···ଟିକିଏ ବେଶୀ ଚିନି ଦବ— ମନେ ରହିଲା ତ ??

ହରି—(ଚମକି ଉଠିଛି) ଲିକର ଟି···ଚିନି ଟିକିଏ ବେଶୀ···ତମେ ତମେ କିଏ, ବାବୁ ?

ଅତନୁ -(ହସି) ମୁଁ ଅତନୁ ରାୟ— ନୀଳାଦ୍ରୀ ଭୂଷଣ ରାୟଙ୍କ ନାଁ ଶୁଣିଥିବ ! ମୁଁ ତାଙ୍କର ପୁଅ ।

ହରି—ଉଃ ଲିକର ଟି… ଟିକଏ ବେଶୀ ଚିନି… (ମନେ ମନେ ଗୁଣୁଗୁଣୁ ହେଇ ଅତନୁଙ୍କୁ ଚାହିଁ ଚାହିଁ ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲେ)

ଅତନୁ—ଏଇ ଅମରାବତୀ— ଶିଳ୍ପକଳାର ଏକ ଅମର ଆଲେଖ୍ୟ— ନର୍ତ୍ତକୀ ପାଷାଣ ବକ୍ଷରେ ଜୀବନର ସ୍ପନ୍ଦନ— ଆଉ ଆଜି… (ବୁଲି ବୁଲି ଦେଖୁଥିଲେ । ଭିତରୁ ଆସିଛି ହରି)

ହରି—ଏଇ ନିଅ ବାବୁ ! ଚା… ଲିକର ଟି । ଟିକଏ ବେଶୀ ଚିନି ଦେଇଛି ।

(ଅତନୁ ଚା' ଖାଇଲେ ।)

ଅତନୁ—ସତରେ ହରିକାକା—ଚା'ଟା ଏକଦମ୍ first class ହୋଇଛି । ମନେହେଲା ସତେ ଯେମିତି ଅନେକ ଦିନପରେ ମନଲାଖି କପେ ଚା' ଖାଇଲି । (ହରି କିଛି ନିର୍ବାକ୍, ବିସ୍ମୟରେ ଚାହିଁ ରହିଥାଏ) କ'ଣ ହେଲା ହରିକାକା ? ମତେ ଏମିତି ଚାହିଁଛ କାହିଁକି ?

ହରି—ନା, ସେ କିଛି ନୁହେଁ, ବାବୁ ! ସବୁ ହୁଏତ ମୋ ମନର ଭ୍ରମ ।

ଅତନୁ—(ହସି) ଆଚ୍ଛା, ହରିକାକା… ରାୟବାହାଦୁରଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ…ମାନେ…

ହରି—ମା' ସାନ୍ତାଣୀଙ୍କ କଥା ପଚାରୁଛ ବାବୁ ? ସାନବାବୁ ମଲାପରେ ତାଙ୍କୁ ଝୁରି ଝୁରି ସେ ବି ଦିନେ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କଲେ । ସେତେବେଳକୁ ଗ୍ରେଟ-ବାବୁଙ୍କୁ ମାତ୍ର ଏକ ବର୍ଷ ।

ଅତନୁ—(ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ) ହରିକାକା ! ସେ ଚାଲିଗଲା ଅନେକ ଦୂରକୁ ନା ? (ରାଏ ବାହାଦୁରଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଫଟୋରୁ ଧୂଳି ଝାଡ଼ିଦେଇ ଚାହିଁ ରହିଲେ ।)

ହରି—ବାବୁ !!

ଅତନୁ—ହଁ ହରିକାକା, ଅମରାବତୀ ଶ୍ରୀହୀନା ହୋଇଗଲା । ତମେ… ତମେ ସେମାନଙ୍କୁ ଫାଶୀ ଖୁଣ୍ଟରେ ଝୁଲେଇ ଦେଇ ପାରିବ ? ପ୍ରତିହିଂସାର ଲେଲିହାନ ଅଗ୍ନି ଶିଖାରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଜାଳିପୋଡ଼ି ପାଉଁଶ କରିଦେଇ ପାରିବ ?

ହରି—ମୋର ମନେହୁଏ ତମେ ବି ପାଗଳ ହୋଇଯାଇଛ ବାବୁ ! ତା'ନହେଲେ ତମେ ଯେ କ'ଣ କହୁଛ ମୁଁ ବୁଝିପାରୁନି ।

ଅତନୁ—ହଁ ହରକାକା, ତମେ ବୁଝି ପାରିବନି ସେ ଯନ୍ତ୍ରଣା— ବୁଝି ପାରିବନି ସେ ମର୍ମଦାହ । ସେ ଜ୍ୱଳନର ଜ୍ୱାଳା କେବେ ଯଦି ଅନୁଭବ କରନ୍ତ ···ତଥାପି ଏ ଅମରାବତୀର ଶ୍ରୀ ଫେରି ଆସିବ—ସେ ପୁଣି ହସି ଉଠିବ —ଠିକ୍ ଯେମିତି ଦିନେ ହସୁଥିଲା ତମ ସାନବାବୁ ଥିବାବେଳେ ।

(ଏହି ସମୟରେ ଭିତରୁ ରାୟ ବାହାଦୁର କହି କହି ଆସିଲେ ।)

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ଅମରାବତୀ ଆଜି ଅଭିଶପ୍ତା— ଶ୍ରୀହୀନା—ନିର୍ଜୀବ ପାଷାଣ ବକ୍ଷରେ ଅନେକ ଲୁହର ଖରସ୍ରୋତା ରେଣୁକା ଆଜି ଆତ୍ମପ୍ରକାଶ କରିଛି; ତଥାପି ମୁଁ ତାକୁ ଖୋଜୁଛି··· (ଅତନୁକୁ ଦେଖି) କିଏ ? କିଏ ତୁମେ Youngman ଏଠି କାହାକୁ ଖୋଜୁଛ ? ଏ ଅମରାବତୀ ଆଜି ଅଭିଶପ୍ତା । ବିଷକନ୍ୟା ଉର୍ବଶୀର ଅଗ୍ନି ଶ୍ୱାସରେ ତମେ ବି ଜଳିଯିବ ।

(ଅତନୁ ମୁଗ୍ଧ ନୟନରେ ଦେଖୁଥିଲେ । ଧୀରେ ଧୀରେ ଯାଇ ଅମରେନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ପାଦ ଛୁଇଁ ପ୍ରଣାମ କଲେ—ଧୂଳି ନେଇ ମୁଣ୍ଡରେ ମାରିଲେ)

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—(ଅତନୁଙ୍କୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ଚକ୍ଷୁ ଉଠାଇ ଏକ ଅନ୍ତର୍ଭେଦୀ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁଲେ ଅମରେନ୍ଦ୍ର) ତମେ··· ନା, ନା, ତମେ ନୁହଁ । ତମେ ହୋଇ-ପାରିନା···ତମେ ଏଠୁ ଚାଲିଯାଅ Youngman ତା'ନହେଲେ ତମେ ବି ମୋରି ଭଳି ପାଗଳ ହୋଇଯିବ ।

(ଅତନୁ କିନ୍ତୁ ଚାହିଁଥିଲେ ତନ୍ମୟ ଭାବରେ)

କ'ଣ ଦେଖୁଛ youngman ? ମୋ'ଠାରୁ ତୁମେ କ'ଣ ବୁଝିବ ? ମୁଁ ତ ତାକୁ ଖାଲି ହାତରେ ଫେରାଇ ଦେଇଛି··· ହଁ, ମୁଁ ତାକୁ ମାରି ଦେଇଛି ସୁକୁମାର··· ତୁ ବି ମତେ ମାରିଦେ'— ମନଭରି ପ୍ରତିଶୋଧ ନେ— ମୋର ବଞ୍ଚିବାର ଅଧିକାର ନାହିଁ— ମୁଁ ପାପୀ, ମୁଁ ନରହନ୍ତା— ମୁଁ ଗୋଟାଏ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ଖୁନୀ ଆସାମୀ । (କାନ୍ଦି ଉଠିଲେ)

ଅତନୁ—ଏମିତି ବଞ୍ଚିବାରେ କେତେ ଯେ ଯନ୍ତ୍ରଣା···

ହରି—ହଁ, ବାବୁ ସବୁବେଳେ ଏମିତି ପ୍ରଳାପ କରିଚାଲିଛନ୍ତି, କେତେବେଳେ କାନ୍ଦୁଛନ୍ତି ତ କେତେବେଳେ ହସୁଛନ୍ତି ।

ଅତନୁ—ସେଇ ହସିବା ଆଜ କାନ୍ଦିବା ଭିତରେ ସେ କାନ୍ତୁ ଖୋଜି ବୁଲୁଛନ୍ତି ତାଙ୍କର ପ୍ରାଣର ସୁକୁମାରକୁ । ଜୀବନର ଶେଷ କେଇଟା ଦିନ ବି ସେ ଏମିତି ଖୋଜି ବୁଲୁଥିବେ ।

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ତମେ ମୋତେ ଟିକିଏ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ Youngman— ତମେ ମୋ ଆଗେ ଆଗେ ଲଣ୍ଠନ ଧରି ବୁଲିପାରିବ ? ସହରଟା ଆଜି ଅନ୍ଧାର ହୋଇଯାଇଛି Youngman— ମୋର ଜଣେ ଗାଇଡ୍ ଦରକାର ।

ଅତନୁ—ଆପଣଙ୍କ ସୁକୁମାର ଯଦି ଫେରିଆସେ ଆପଣ ତାକୁ କ୍ଷମା କରିବେ ତ ?

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—(ଆନନ୍ଦରେ) ମୋ ସୁକୁମାର ଫେରିଆସିବ ? ତମେ ସତକହୁଛ Youngman ? ସୁକୁମାର…କାହିଁ ମୋର ସୁକୁମାର—ତୋ'ର ବୁଢ଼ା ବାପଟାକୁ କ୍ଷମା କରିଦେ ସୁକୁମାର । ତୋ ଇଚ୍ଛାରେ ମୁଁ ଆଉ ବାଧା ଦେବିନି…ମୁଁ ସତ କହୁଛି (ବିକଳ ଭାବରେ) ଖାଲି ଥରଟିଏ ପାଇଁ ତୁ ଆ ସୁକୁମାର—ମରିବା ଆଗରୁ ତୋତେ ଟିକିଏ ଦେଖିବି । ମୋ ଉପରେ ଅଭିମାନ କରିଛୁ ? ଏ ବୁଢ଼ାବାପଟା କ'ଣ ଟିକିଏ କହିଦେଲା ବୋଲି ମତେ କ'ଣ ସାରା ଜୀବନ ଧରି କନ୍ଦେଇବୁ ?

(ଅତନୁଙ୍କ ଆଖିରେ ଲୁହ ଆସିଛି—ଦେଖିଛି ହରି)

ହରି—ବାବୁ ! ତମ ଆଖିରେ ଲୁହ ତମେ କାନ୍ଦୁଛ ବାବୁ ?

ଅତନୁ—ହଁ, ହରିକାକା…ଅନେକ ଯନ୍ତ୍ରଣା—ସହିପାରୁନି କି କହିପାରୁନି । ଗୋଟାଏ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଜର୍ଜରିତ ଜୀବନର କରୁଣ ଆତ୍ମଲିପିକୁ କେହି ହୁଏତ ବିଶ୍ୱାସ କରିବେନି । (ଏହି ସମୟରେ ପଶିଆସିଛି ଅମିତାଭ ।)

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—କିଏ ?

ଅମିତାଭ—ମୁଁ ଅମିତାଭ ବାପା !

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ଓଃ…ମୁଁ ଭାବିଥିଲି ସୁକୁମାର ବୋଲି । ଆଚ୍ଛା ଅମିତାଭ, ତା'ର ସନ୍ଧାନ ପାଇଲୁ ??

ଅମିତାଭ—ମୁଁ ବି ଭାଇଙ୍କୁ ଖୋଜୁଛି ବାପା ! ମୋର ବିଶ୍ୱାସ ସେ ନିଶ୍ଚୟ ଆସିବେ ।

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—Very good. ତାକୁ ଖୋଜୁଥା ଅମିତାଭ ! କେତେବେଳେ ସେ କୋଉଠି ତାର ଦେଖା ମିଳିଯିବ…ସେ କହିଛି ନିଶ୍ଚୟ ଆସିବ ।

ଅମିତାଭ—(ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଦେଖି) ଆପଣ ଚାଲନ୍ତୁ ବିଶ୍ରାମ ନେବେ ବାପା । ଆପଣ ପରା ଅସୁସ୍ଥ । ହରକାକା !—ବାବୋଙ୍କୁ ଭିତରକୁ ନେଇଯାଅ ।

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ହଁ, ମୁଁ ଅସୁସ୍ଥ…ମୋର ବିଶ୍ରାମ ଦରକାର—କିନ୍ତୁ ମୋର ଲକ୍ଷ୍ମଣଦାଦା—ମୋର ଲକ୍ଷ୍ମଣଦାଦା କାହିଁ ? ହରି, ମୁଁ ତାକୁ ଖୋଜିବି କେମିତି ? ଉସ୍, ସହରଟା ସେ ଆଜି ଅନ୍ଧାର ହୋଇଯାଇଛି । (କହୁ କହୁ ହରି ସାଙ୍ଗରେ ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲେ ।)

ଅମିତାଭ—କ୍ଷମା କରିବେ, ବାପା ମୋର ପାଗଳ ।

ଅତନୁ—ମୁଁ ସବୁ ଜାଣେ ଅମିତାଭ…I mean ଅମିତାଭ ବାବୁ !

ଅମିତାଭ—ଆପଣ !

ଅତନୁ—ମୁଁ ଅତନୁ ରାୟ ।

ଅମିତାଭ—ମୁଁ ଦୁଃଖିତ Mr. Ray. ଖବରକାଗଜରେ ସେ Advertisement ପଢ଼ି ଆପଣଙ୍କ ଭଳି ଅନେକ ଆସୁଛନ୍ତି ଅମରାବତୀକୁ ।

ଅତନୁ—(ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ) Adverti ement !

ଅମିତାଭ—ଆପଣ ସେ Advertisement ପଢ଼ି ନାହାନ୍ତି ?

ଅତନୁ—ମୁଁ ବୁଝିପାରୁନି ।

ଅମିତାଭ—(ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ) ତାହାହେଲେ…

ଅତନୁ—ମୁଁ ଆସିଥିଲି ରାୟ ବାହାଦୁରଙ୍କ ପାଖକୁ ।

ଅମିତାଭ—ବାପାଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ କାହିଁକି ? ସେ ତ…

ଅତନୁ—ସବୁ କାହିଁକିର ଉତ୍ତର ନଥାଏ ମିଷ୍ଟର ଚୌଧୁରୀ !

ଅମିତାଭ—ମୁଁ କିନ୍ତୁ ଭାବିଲି ଆପଣ ଆସିଛନ୍ତି ଅମରାବତୀକୁ କିଣିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ।

ଅତନୁ—ମାନେ ? ଖବରକାଗଜରେ ଅମରାବତୀ ବିକ୍ରି ହେବ ବୋଲି ବାପା ବିଜ୍ଞାପନ ଦେଇଛନ୍ତି ନା ?

ଅମିତାଭ—ହଁ, ମିଷ୍ଟର ସପ୍ରୁ—ବାପାଙ୍କ ପାଗଳାମିର ତାହା ଏକ ଅଦ୍ଭୁତ ପରିପ୍ରକାଶ । ତାଙ୍କର ଧାରଣା—ଏ ଅମରାବତୀ ଅଭିଶପ୍ତ—ଆଉ ତାକୁ ବନ୍ଦି କରିଦେଲେ ଆମେ ସବୁ ଅଭିଶାପରୁ ମୁକ୍ତ ହେବୁ । ଆଉ ସେଇଥି-ପାଇଁ ମୋର ଅଜାଣତରେ ସେ ଖବରକାଗଜକୁ ଗୋଟାଏ ବିଜ୍ଞାପନ ପଠାଇ ଦେଇଛନ୍ତି ।

ଅତନୁ—I see…

ଅମିତାଭ—ମୁଁ କିନ୍ତୁ ଆଜ ଗୋଟିଏ Clarification ଦେଉଛି—ଏଇ ଆଠ ଦିନ ଭିତରେ କେତେ ଯେ ଲୋକ ଆସିଲେଣି… I am tired of them.

ଅତନୁ—ଏଇ ଅମରାବତୀର ସ୍ୱପ୍ନ ଅନେକଙ୍କୁ ପାଗଳ କରିଛି ମିଷ୍ଟର୍ ଚୌଧୁରୀ; କିନ୍ତୁ ମୋର କ'ଣ ମନେହୁଏ ଜାଣନ୍ତି ଅମିତାଭ—I am sorry—I mean ଅମିତାଭବାବୁ ! ମୋର ମନେହୁଏ ଏ ଅମରାବତୀ ଅଭିଶପ୍ତା ନୁହେଁ—ଏ ଅମରାବତୀ ପୁଣି ହସି ଉଠିବ ।

ଅମିତାଭ—ମାନେ ?

ଅତନୁ—ଉର୍ବଶୀ ହୁଏତ କଳଙ୍କିନୀ; କିନ୍ତୁ ଅମରାବତୀ ଅଭିଶପ୍ତା ନୁହେଁ—ହୋଇପାରେନା ।

ଅମିତାଭ—(ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ) ଆପଣ !

ଅତନୁ—ମୁଁ ଆସୁଛି ମିଷ୍ଟର ଚୌଧୁରୀ । ଅମରାବତୀର କୁଳପ୍ରଦୀପ ଏବେ ବି ଜଳୁଛି ଆଉ ମୁଁ ମୋର ଶେଷ ରକ୍ତବିନ୍ଦୁ ଦେଇ ତାକୁ ରକ୍ଷା କରିବ ।

(ଚାଲିଗଲେ—ଏକ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁଥିଲେ ଅମିତାଭ ।)

—ମଞ୍ଚ ଅନ୍ଧକାର—

ଷଷ୍ଠ ଦୃଶ୍ୟ (ବର୍ତ୍ତମାନ)

—୨ମ ମଞ୍ଚ—

ପଚିଶ ବର୍ଷ ପରେ

[ଲିସା ଓ ଦେବଦାସଙ୍କ ଘର । ସମୟ—ଅପରାହ୍ଣ । paper ପଢ଼ୁଥିଲେ ଦେବଦାସ…ହଠାତ୍ ଆନନ୍ଦ ମନରେ ଡାକ ଉଠିଲେ ଦେବଦାସ]

ଦେବଦାସ—ଲିସା, ଲିସା…(ଭିତରୁ ଆସିଛନ୍ତି ଲିସା)

ମୋନାଲିସା—କ'ଣ ହେଲା ?

ଦେବଦାସ—ଦୀର୍ଘ ୨୫ବର୍ଷ ଧରି ଯେଉଁ ସୁଯୋଗକୁ ମୁଁ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲି, ଆଜ ସେ ସୁଯୋଗ ଆସିଛି ଲିସା—ଅମରାବତୀ ବିକ୍ରୀ ହେବ । ଏଇ ଦେଖ Advertisement ବାହାରିଛି ।

ମୋନାଲିସା—ଆମର ସେ ଅମରାବତୀ ଦରକାର ନାହିଁ । ସେ ଅମରାବତୀ ଅଭିଶପ୍ତା । ସେଠି ହୁଏ ତ…

ଦେବଦାସ—ଗୋଟାଏ ନଷ୍ଟହ ଆତ୍ମାର କରୁଣ ବିଳାପ ଶୁଣିବାକୁ ମିଳିବ ନା ? (ହସିଲେ) ଏ ବିଜ୍ଞାନ ଯୁଗରେ ତୁମର ଏ ଅନ୍ଧବିଶ୍ୱାସ କଥା ଶୁଣିଲେ ହସ ଲାଗେ, ଲିସା ।

ମୋନାଲିସା—ଯାହାହେଲେ ବି ଅତୀତର ସେ ନିର୍ମମ ସ୍ମୃତିକୁ ମୁଁ ଭୁଲି ପାରେନା । ଯେତେ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ବି ମୁଁ ଭୁଲିପାରୁନି ଦେବଦାସ !

ଦେବଦାସ—ଅମରାବତୀର ସ୍ୱପ୍ନ ଦିନେ ତୁମକୁ ଆତ୍ମ ବିଭୋର କରିଥିଲା । ଆଜ ମୋର ମନେହୁଏ…ଆଜ ବି ଅମରାବତୀ ତୁମକୁ ହାତଠାରି ଡାକୁଛି ।

ମୋନାଲିସା—ନା, ଅମରାବତୀ ପ୍ରତି ମୋର କୌଣସି ଆକର୍ଷଣ ନଥିଲା କି ଆଜ ବି ନାହିଁ । ତଥାପି ମତେ କାହିଁକି ଭାରି ଭୟଲାଗେ ।

ଦେବଦାସ—ସୁକୁମାରର ଅତ୍ମା ପୃଥିବୀରେ ଘେରିବୁଲିବ ବୋଲି ନା ?

ମୋନାଲିସା—ଦେବଦାସ…

ଦେବଦାସ—ଉପନ୍ୟାସିକ ଲିସା—ସୁକୁମାର ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିଛନ୍ତି । ଶରତଚନ୍ଦ୍ର ପାଇଁ ସେ ଧରାପୃଷ୍ଠରୁ ବିଦାୟ ନେଇଛନ୍ତି । ଖାଲି ବାକି ରହିଛନ୍ତି ତା'ର ସ୍ମୃତିର କେଇଟି ନିର୍ଜନ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ତମ ମନର କେଉଁ ଏକ ଅନ୍ଧାର କୋଣରେ ।

ମୋନାଲିସା—ଦେବଦାସ ! ତମେ ଆଜି ବି ମୋତେ ସନ୍ଦେହ କରୁଛ ?

ଦେବଦାସ—(ହସି) ଆରେ ନା, ଲିସା । ତୁମକୁ ପାଇ ମୁଁ ନିଜକୁ ଧନ୍ୟ ମନେ-କରୁଛି । କିନ୍ତୁ ଅଶାନ୍ତରୁ ସେଇ ଗୋଟାଏ ସ୍ମୃତିକୁ ସାଇତି ରଖି, ଗୋଟାଏ ଅନ୍ଧ ବିଶ୍ୱାସର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇ ତୁମେ କ'ଣ ଚାହଁ ମୁଁ ମୋ ନିଷ୍ପତ୍ତିରୁ ଓହରିଯିବି ? କଳାର କୋଣାର୍କ ଆଉ ବର୍ଷେ ପରେ ହାତଛଡ଼ା ହୋଇଯାଏ...ତେବେ ଏ ଜୀବନରେ ମୋର ସ୍ୱପ୍ନ ଆଉ ସାର୍ଥକ ହେବନି ଲିସା !

ମୋନାଲିସା—ନା, ନା ଦେବଦାସ... ମୁଁ ଗୋଟାଏ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ବି ଶାନ୍ତିରେ ରହିପାରିବିନି । ଅନେକ ସ୍ମୃତିର ରୋମାଞ୍ଚ ମୋତେ ହୁଏତ ପାଗଳ କରିଦେବ—ମୋର ଶ୍ୱାସରୁଦ୍ଧ ହୋଇଯିବ ଦେବଦାସ—ମୋ ଆଖିରେ ଭାସିଉଠିବ ସହର ସେଦିନ ଅନ୍ଧାର ଥିଲା ।

ଦେବଦାସ—ଲିସା, ଅତୀତକୁ ପାଶୋରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନି ଲିସା ! ତାହେଲେ...

ମୋନାଲିସା—ସେଇଥି ପାଇଁ ତ କହୁଛି, ଅମରାବତୀ ଆଜି ଅଭିଶପ୍ତା । ସେ କଳାର କୋଣାର୍କ ଆଜି ପ୍ରେତପୁରୀରେ ପରିଣତ ହୋଇଛି...ତାକୁ ଭୁଲିଯାଅ ଦେବଦାସ । ଆମେ ଏଇଠି ବେଶ୍ ଶାନ୍ତିରେ ରହିବା ।

ଦେବଦାସ—ଭୁଲିଯିବି ? ଏ ଜନ୍ମରେ ତାହା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ଲିସା—ଅମରାବତୀର ସ୍ୱପ୍ନ ମୋତେ ଦୀର୍ଘ ୨୫ବର୍ଷ ଧରି ପାଗଳ କରିଛି । ଆଜି ଯେ କୌଣସି ମୂଲ୍ୟ ବିନିମୟରେ ମୁଁ ତାକୁ ନିଜର କରିବି...at any co ...

ମୋନାଲିସା—ଦେବଦାସ !

ଦେବଦାସ—ଜାଣିଛ ଲିସା...ଶିଳ୍ପକଳାର ଅମରକୀର୍ତ୍ତି ଅମରାବତୀ ଆଜି ଯେଉଁଠି ମୁଣ୍ଡ ଟେକି ଠିଆ ହୋଇଛି, ଦିନେ ସେଇଠି ଥିଲା ମୋର ପିତୃପୁରୁଷଙ୍କର ଏକ ସୁରମ୍ୟ ଅଟ୍ଟାଳିକା ଆଉ ସେଇଠି ଜନ୍ମ

ହୋଇଥିଲି ମୁଁ । ସେ ମୋର ଜନ୍ମମାଟି ଲିସା ! ତାକୁ କ'ଣ ମୁଁ ଏତେ ସହଜରେ ଭୁଲିଯିବି ? ଧରଣୀ ମାତାର ସ୍ପର୍ଶ କେବେ କ'ଣ ମୁଁ ଭୁଲିପାରେ ?

ମୋନାଲିସା—ତମେ ଏ କ'ଣ କହୁଛ ଦେବଦାସ ? କାହିଁ ମୋତେ ତ ଏକଥା ଆଗରୁ କହି ନଥିଲ ? ସତରେ କ'ଣ···

ଦେବଦାସ—ହଁ ଲିସା ! ଶଠତାର ଜାଲ ବିଛାଇ ରାୟବାହାଦୁର ଅମରେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସାଦ ଚୌଧୁରୀ ଆମର ସେ ଭିଟାମାଟିକୁ ମାତ୍ର କେଇଟା ଟଙ୍କାରେ ନିଲାମ କରି ନେଇଥିଲା ।

ମୋନାଲିସା—ଦେବଦାସ !

ଦେବଦାସ—ଆଜି ବି ମୋ ମନର କ୍ଷତ ଶୁଖିଯାଇନି—ଏବେ ବି ସେଥିରୁ ରକ୍ତ ଝରୁଛି ଲିସା···ବାପାଙ୍କର ଶେଷକଥା କେଇପଦ ମୁଁ ଏବେ ବି ଭୁଲିଯାଇନି ।

ମୋନାଲିସା—କିନ୍ତୁ ତୁମର ତ ଟଙ୍କାର ଅଭାବ ନଥିଲା—ଘରଟା ନିଲାମ ହୋଇଗଲା କାହିଁକି ?

ଦେବଦାସ—ଟଙ୍କାର ପ୍ରାଚୁର୍ଯ୍ୟ ଭିତରେ ଆମର ପ୍ରାଣର ଭିଟାମାଟି ହଜିଗଲା ଲିସା ·· ପୂର୍ବେ ୪୫ ବର୍ଷ ତଳର କାହାଣୀ···କୁମାରୀ କନ୍ୟା କାଶ୍ମୀରର ରୂପ ସମ୍ଭାର ବାପାଙ୍କୁ ଆକୃଷ୍ଟ କଲା—ମୋତେ ସେତେବେଳେ ମାତ୍ର ୭ବର୍ଷ । ମୋତେ ଆଉ ବୋଉକୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ବାପା ଚାଲିଗଲେ ସୁଦୂର କାଶ୍ମୀର । ବାପାଥିଲେ ଜଣେ ପୋଖତ Businessman; ଆଉ କେଇଟା ବର୍ଷ ଭିତରେ ଧନ, ଜନ, ଗୋପଲକ୍ଷ୍ମୀରେ ଆମ ଘର ଭରିଗଲା— ବାପା ଭୁଲିଗଲେ ନିଜର ପ୍ରିୟ ଜନ୍ମମାଟିକୁ । ଆଉ ଯେତେବେଳେ ସେ ଫେରି ଆସିଲେ ସେତେବେଳକୁ ଆମର ଭିଟାମାଟି ଉପରେ ଠିଆ ହୋଇଥିଲା, ଆଜିର ଏଇ ଅମରାବତୀ । ବାପାଙ୍କର ସବୁ କାକୁତି ମିନତି ବ୍ୟର୍ଥ ହେଲା ।

ମୋନାଲିସା—ଆଜି ବି ରାୟବାହାଦୁର ଅମରେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସାଦ ଚୌଧୁରୀ ଜୀବିତ । ସେ ହୁଏତ···

ଦେବଦାସ—ସୁକୁମାର ଆତ୍ମହତ୍ୟା କଲାପରେ ସେ ପାଗଳ ହୋଇଯାଇଛି—ସେ ଗୋଟାଏ ବଦ୍ଧ ପାଗଳ । ଆଉ ଗୋଟାଏ ପାଗଳଠାରୁ କପରି କାମ ହାସଲ କରିବାକୁ ହେବ ତା’ ମୋତେ ବେଶ୍ ଜଣା ।

ମୋନାଲିସା—କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କର ବୋଧହୁଏ ଆଉ ଗୋଟିଏ ପୁଅ ଅଛି··· ସେ ଯଦି ପ୍ରତିବାଦ କରେ···

ଦେବଦାସ—ତା’ପାଇଁ ମୁଁ ଏମିତି ଜାଲ ବିଛେଇ ଦେଇଛି ଯେ ସେ ସେଥିରୁ କେବେବେଳେ ମୁକ୍ତି ପାଇବନି ଲିସା ! ଆଉ ମୋର ଯୋଜନା ଯଦି ସଫଳ ହୁଏ ତେବେ ସେ ପ୍ରତିବାଦ କରିବା ତ ଦୂରର କଥା ବରଂ ଆଗ୍ରହର ସହ ବର୍ଣ୍ଣି ଦଲିଲରେ ସ୍ୱାକ୍ଷର କରିବ ।

ମୋନାଲିସା—ମାନେ ?

ଦେବଦାସ—ଆଜଯାଏଁ ମୋର ଯୋଜନା ବିଫଳ ହୋଇନି କି ଆଜିବି ହବନି ଲିସା— ମୁଁ ଆସୁଛି । (ଚାଲିଗଲେ ଲିସା ଏକ ଭାବାନ୍ତ ମନବେଇ ବସି ରହିଲେ । କେଇଟି ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପରେ ଆସିଛନ୍ତି ଅତନୁ ।)

ମୋନାଲିସା—ଅତନୁ ! ତୁମେ ?

ଅତନୁ—ହଁ, Mrs. Naik ମୁଁ ସେ ଦିନର ଅପ୍ରୀତିକର ପରିସ୍ଥିତି ପରେ ଆପଣ ବୋଧହୁଏ ମୋତେ ଆଉ ଏଠାରେ ଆଶା କରୁନଥିଲେ— କିନ୍ତୁ କହିଥିଲି ନା ଲିସାଦେବୀ ମୁଁ ଅନେକ ଥର ଆସିବି ବୋଲି—

ମୋନାଲିସା—କ’ଣ ଦରକାର ? ମୋର ସମୟ ଖୁବ୍ କମ୍···

ଅତନୁ—ମୋ’ ହାତରେ ବି ବେଶୀ ସମୟ ନାହିଁ ଲିସାଦେବୀ···ଆଉ ମାତ୍ର କେଇଟା ଦିନ । ଆଉ ତା’ପରେ ··The red i t'er day of my life wi l come···

ମୋନାଲିସା—ତୁମଭଳି ଜଣେ ଉନ୍ମାଦ ଆଉ ବିକୃତ ମସ୍ତିଷ୍କ ତରୁଣ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବାକୁ ମୁଁ ପସନ୍ଦ କରେନା । ତମେ ଆସିପାର ।

ଅତନୁ—ମୋତେ ତୁମର ଜ୍ୱାଇଁ କରିବନି ଲିସା ! ମୁଁ କ’ଣ ସୁନ୍ଦର ନୁହେଁ ?

ମୋନାଲିସା—ଅତନୁ, You a:e so mean··· ମୋତେ ମାଁ ଧରି ସମ୍ବୋଧନ କରିବାକୁ ତୁମକୁ ଟିକିଏ ହେଲେ ସଙ୍କୋଚ ଲାଗୁନି ? ମଣିଷ ପାଗଳ ହେଲେ କ’ଣ ସବୁକିଛି ଭୁଲିଯାଏ ।

ଅତନୁ— I am really sorry Lisa Devi ... କିନ୍ତୁ ଆପଣଙ୍କୁ ଏଇ ନାଁରେ ଡାକିବାକୁ ମୋତେ କେଜାଣି କାହିଁକି ଖୁବ ଭଲ ଲାଗେ, ଲିସା । କେତେ ଯେ ଆକର୍ଷଣ ଏଇ ନାଁରେ...

ମୋନାଲିସା—ଅତନୁ ତୁମର ଏଇ ଅଭିଶପ୍ତ ଜୀବନ ଦେଖିଲେ ମନରେ ଦୟା ଆସେ —କାହିଁକି ଯେ ଭଗବାନ ତୁମ ପ୍ରତି ଏମିତି ନିଷ୍ଠୁର ହେଲେ...

ଅତନୁ—ସେଇ ଅଭିଶାପ ମୋ ପାଇଁ ଆଶୀର୍ବାଦ ଲିସାଦେବୀ—ସେ ଆଶୀର୍ବାଦର ମନ୍ଦାକିନୀ ଖୁବ୍ କମ୍ ଲୋକଙ୍କ ଭାଗ୍ୟରେ ମିଳେ । ଆଉ ସେ ଆଶୀର୍ବାଦ ମିଳି ନଥିଲେ ଆଜି ହୁଏତ ଆପଣଙ୍କ ସହିତ ମୋର ଦେଖାହୋଇ ନଥାନ୍ତା—ଆମ ମିଳନର ପ୍ରଥମ ଲଗ୍ନରେ ଆପଣ କ'ଣ ମୋତେ ଖାଲି ହାତରେ ଫେରାଇ ଦେବେ ?

ମୋନାଲିସା—(ଅତନୁଙ୍କୁ ଦେଖୁଥିଲେ । ଏଇ ପାଗଳ ତରୁଣ ପ୍ରତି ମନଟା ତା'ଙ୍କର ସହାନୁଭୂତିରେ ଭରପୂର ଉଠିଥିଲା) ତୁମେ ଆଉଦିନେ ଆସିବ ଅତନୁ— ମୁଁ ତୁମ ଅଭିଶପ୍ତ ଜୀବନର ପ୍ରତ୍ୟେକଟି କରୁଣ ପ୍ରଳାପ ସେଦିନ ନିଶ୍ଚୟ ଶୁଣିବି—ମୁଁ ଆଜି ଅସୁସ୍ଥ ।

ଅତନୁ—ଆପଣ ନ ଡାକିଲେ ବି ମୁଁ ଆସିବି ଲିସାଦେବୀ । ଏଇ ନାଁଟା ଯେ ମୋର ଅତିପ୍ରିୟ...ଅତି ଆପଣାର । ଅଚ୍ଛା ଲିସାଦେବୀ, ଆପଣଙ୍କର ବାଁ ହାତରେ ସେ କଳା ଦାଗଟା—(ଲିସା ଚମକି ଉଠିଛି) ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର ଦିଶୁଛି କିନ୍ତୁ—ହୁଏତ ଅନେକ ସ୍ମୃତିର ରୋମାଞ୍ଚ ।

ମୋନାଲିସା—ଅତନୁ... (ଅତନୁଙ୍କୁ କଟମଟ କରି ଚାହିଁଲା ।)

ଅତନୁ—ଅଚ୍ଛା; ଲିସା ଦେବୀ ; ଆପଣଙ୍କ ଜୀବନର ବିବାହର ଶୁଭଶଙ୍ଖ ବାଜିବା ପୂର୍ବରୁ ଆପଣ କେବେ କାହାକୁ ଭଲ ପାଉଥିଲେ ?

ମୋନାଲିସା—ଅତନୁ ! (ଲିସା ଅତୀତକୁ ଫେରି ଯାଉଥିଲେ)

ଅତନୁ—ହଁ ଲିସାଦେବୀ—ଆପଣ କଣ ଆପଣଙ୍କ ଜୀବନର ପ୍ରଥମ ପ୍ରେମିକକୁ ଭୁଲି ଯାଇଛନ୍ତି ? ତାଙ୍କୁ ଭୁଲିପାରିବେ ?

ମୋନାଲିସା—ତୁମେ ହସତ ଭାବେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କର ଅତନୁ । ଜଣେ ପାଗଳ ବୋଲି ତୁମ ପ୍ରତି ମୁଁ ଅନେକ ଦୟା ଦେଖେଇଛି । ତା ହୋଇ ନଥିଲେ...

ଅତନୁ—ଆଜବି ଆପଣଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ମନେହୁଏ, ଅତୀତରେ ଆପଣ ଥିଲେ ଅସାମାନ୍ୟା ସୁନ୍ଦରୀ । ଯୌବନର ଅମରାବତୀରେ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟର ଅନେକ ପାରିଜାତ—ଆଃ, ଲିସା ଏ ସମାଜଟା ଯଦି ନଥାନ୍ତା······

ମୋନାଲିସା—ବାହାରିଯାଅ, ବାହାରିଯାଅ କହୁଛି······

ଅତନୁ—ଆପଣ କ'ଣ ସତରେ ଭାବୁଛନ୍ତି ଲିସାଦେବୀ—ମୁଁ ପାଗଳ ହୋଇଯାଇଛି ବୋଲି ? ଆପଣଙ୍କ ଭଳି ମୁଁ ବି ଜଣେ ମଣିଷ in perfect state of my mind ମୋ' ପାଇଁ କିନ୍ତୁ ସମସ୍ତର ସିଂହଦ୍ୱାରଟା ଖୋଲିଯାଇଛି—ସହର ସେଦିନ ଅନ୍ଧାର ଥିଲା··· ମଧୁଶାଳାରେ ବିଦେଶୀ ସଙ୍ଗୀତର ବେସୁରା ମୂର୍ଚ୍ଛନା···ବିଷକନ୍ୟାର ପାନପାତ୍ରରେ ଉତ୍କଟ ହଳାହଳ । (ହସି ଉଠିଲେ)

ମୋନାଲିସା—(ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ପାଟି କରି ଉଠିଲେ) ଅତନୁ···

(ଏହି ସମୟରେ ପଶି ଆସିଲେ ଦେବଦାସ)

ଦେବଦାସ—କ'ଣ ହେଲା, ଲିସା ? ଅତନୁ, ତମେ ଏଠି କାହିଁକି ? ତମେ ଭିତରକୁ ଯାଅ ଲିସା । (ଲିସା ଚାଲିଗଲେ)

ଅତନୁ—Mr Naik—ମୋ' ପାଇଁ ସୁନ୍ଦରୀ ଶୁଭଶ୍ରୀର ଆକର୍ଷଣ କ'ଣ କିଛି ନୁହେଁ ?

ଦେବଦାସ—What ! ଗୋଟାଏ ପାଗଳ ଦେଖୁଛି ଶୁଭଶ୍ରୀର ସ୍ୱପ୍ନ— Get out···Get out······ ତା' ନହେଲେ······

ଅତନୁ—କ'ଣ ମୋତେ ହତ୍ୟା କରିବ ?

ଦେବଦାସ—ଅତନୁ···

ଅତନୁ—Yes Mr Naik ଆଜି ଗୋଟିଏ ନରହତ୍ୟା (ହସି ଉଠିଛି) କ'ଣ ପାରିବେନି ?

ଦେବଦାସ—(ଚମକି ଉଠିଛନ୍ତି) ଅତନୁ, ତୁମର ବାପା ମୋର ବନ୍ଧୁ, ଆଉ ସେଇଥିପାଇଁ ମୁଁ ତୁମର ଏ ପାଗଳାମୀକୁ ବରଦାସ୍ତ କରୁଛି । ତା' ହୋଇନଥିଲେ···

ଅତନୁ—ମୁଁ ଜାଣେ Mr N ik—ଆପଣ ମୋ ପ୍ରତି ଯେଉଁ ସହାନୁଭୂତି ଦେଖେଇଛନ୍ତି ଯୋଉ ଦୟା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଛନ୍ତି, ତା ମୁଁ କେବେହେଲେ ଭୁଲିପାରିବିନି । ଆପଣ କିନ୍ତୁ ସବୁ ଭୁଲିଯାଉଛନ୍ତି Mr Naik—ବଂଧୁତାର ହାତ ବଢ଼ାଇ ଆପଣ ଖୋଜିବନି···

ଦେବଦାସ—ଅତନୁ, ମୋର ଦରଓ୍ୱାନମାନେ ତୁମକୁ ଧକ୍କା ମାରି ବାହାର କରିଦେବା ପୂର୍ବରୁ ନିଜର ସମ୍ମାନ ନେଇ ଫେରିଯାଅ । ତା ନହେଲେ···

ଅତନୁ—(ହସି ଉଠିଛି) ମୁଁ ଆସୁଛି Mr. N ik ଆମର ପୁଣି ଦେଖାହେବ—ସେଇଦିନ । ଯୋଉଦିନ ସହରଟା ପୃଥିବୀରେ ଅନ୍ଧାର ହୋଇଯାଇଥିବ —Night.

(ଜନ୍ମ ବାହାରକୁ ଚାଲିଗଲେ । ଦେବଦାସ ନିର୍ବାକ୍ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁ ରହିଥିଲେ ତାଙ୍କର ଯିବା ପଥକୁ—)

ସପ୍ତମଦୃଶ୍ୟ (ବର୍ତ୍ତମାନ)

୯ମ ମଞ୍ଚ —

[Dr. Suresh Mohantyଙ୍କ ଘର—ସମସ୍ତ ଅପରାହ୍ଣ··· ସୁସଜ୍ଜିତ ଡ୍ରଇଂରୁମ୍—ଏକାକିନୀ ବସି Film magazine ଦେଖୁଥିଲେ ରତ୍ନ—Dr Mohantyଙ୍କ ଭଉଣୀ—ଅସାମାନ୍ୟା ସୁନ୍ଦରୀ—ବୟସ ୨୨ । ପଶି ଆସିଲେ ଅତନୁ ଏକ ଘରହାନ୍ତ ମନନେଇ—ଆଖିରେ ତାଙ୍କର ଉଦାସ ଚାହାଣୀ —ମନେ ହେଉଥିଲା— ସେ ଯେପରି ଗଭୀର ଭାବରେ ଚିନ୍ତାମଗ୍ନ । ତାଙ୍କର ଏ ଅବସ୍ଥା ଦେଖି—]

ରତ୍ନ—କ'ଣ ହେଲା ଅତନୁ···ଏମିତି ଶୁଖିଲା ଦିଶୁଛ ଯେ ?

ଅତନୁ—(ହସିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକରି) ନା, ରତ୍ନ—ସେ କିଛି ନୁହେଁ । ଦେହଟା କାହିଁକି ଭଲଲାଗୁନି ।

ରତ୍ନ—ଘର କହୁଥିଲେ ତମର କୁଆଡ଼େ···

ଅତନୁ—ମୁଣ୍ଡଟା ଗୋଳମାଳ ହୋଇଯାଇଛି ବୋଲି ନା ? (ହସିଲେ ସାମାନ୍ୟ)

ରଞ୍ଜ—ହଁ, ତାଙ୍କର ଧାରଣା, ତମ ମନର ସେ ଅବଚେତନ ସ୍ତରରେ ତମେ ଭୀଷଣ ଆଘାତ ପାଇଛ । ଆଉ ତା' ଫଳରେ ତମେ ମାନସିକ ଭାରସାମ୍ୟ ହରାଇ ବସିଛ ।

ଅତନୁ—ଆଜି ମୋ ବ୍ୟବହାରରେ ଅନେକ ଆବନରମାଲ୍‌ଟି ଦେଖାଦେଇଛି ନା ?

ରଞ୍ଜ—ହଁ...

ଅତନୁ—ସୁରେଶ ଆଉ କ'ଣ କହୁଥିଲା ?

ରଞ୍ଜ—ନା, କେବଳ ଏତିକି । ତମରି ଅବସ୍ଥା ପାଇଁ ସେ ଦୁଃଖ ପ୍ରକାଶ କରୁଥିଲେ ।

ଅତନୁ—ସତରେ ରଞ୍ଜ, ସୁରେଶ ବି ଠକି ଯାଇଛି । ଆଚ୍ଛା, ତୁମେ କ'ଣ ଭାବୁଛ ରଞ୍ଜ—ମୁଁ ବଦଳି ଯାଇଛି ବୋଲି ।

ରଞ୍ଜ—ମୁଁ... ?

ଅତନୁ—ହଁ, ତମେ ? କୁହ ରଞ୍ଜ, ତମେ କ'ଣ ମୋ ପାଖରେ କିଛି ଆବନରମାଲ୍‌ଟି ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଛ ?

ରଞ୍ଜ—ନା, ଅତନୁ...ତଥାପି ତୁମକୁ ଦେଖିଲେ ମନେହୁଏ ତମ ମନ ଭିତରେ ଏକ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଝଡ ବହିଚାଲିଛି—ତମ ମନ ଆଜି ଭାରାକ୍ରାନ୍ତ । ତରଙ୍ଗ ବିକ୍ଷୁବ୍ଧ ସାଗର ବକ୍ଷରେ ଏକ ଦୋଦୁଲ୍ୟମାନ ଲଙ୍ଗର ଛିନ୍ନ ଜାହାଜ ଭଳି । ତମେ ଆଜି ଏକାନ୍ତ ଭାବେ ଅସହାୟ ।

ଅତନୁ—(ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଭାବେ) ତମେ କେମିତି ଜାଣିଲ ?

ରଞ୍ଜ—ତମର ଏଇ ଉଦାସ ଦୃଷ୍ଟି—ଭାରାକ୍ରାନ୍ତ ମୁଖ ମଣ୍ଡଳରେ ଉଦ୍‌ବେଗର ଅନେକ ତରଙ୍ଗ...କହ ଅତନୁ—ତମର କ'ଣ ହୋଇଛି । ମତେ କହିବନି ଅତନୁ ? (ଅତନୁ ପାଖକୁ ଲାଗିଯାଇଛି ।)

ଅତନୁ—ରଞ୍ଜ...(କହି ରଞ୍ଜକୁ ହଠାତ୍ ଛାତିରେ ଚାପି ଧରିଲେ) ମୁଁ ଆଜି ଏକାନ୍ତ ଭାବେ ଅସହାୟ ହୋଇପଡିଛି । ମୋ ସ୍ୱପ୍ନର ସେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣଲଙ୍କା ମୋର ଆଖି ଆଗରେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଜଳିଯାଉଛି । ମୋ' ଭଲପାଇବାର ରକ୍ତଜବା ଆଜି ନଷ୍ଟ ଭ୍ରଷ୍ଟ—ଉଗ୍‌ଗ୍ଲାନ—ମୁଁ ପାରୁନି ରଞ୍ଜ । ଏ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଆଉ ସହ୍ୟ କରିପାରୁନି ।

ରଞ୍ଜି——ଅତନୁ ! କ'ଣ ହୋଇଛି ଅତନୁ ?

ଅତନୁ—The Red letter day of my life ...ମୋ ଜୀବନର ସେ ଅବିସ୍ମରଣୀୟ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଯାହାକୁ ମୁଁ ଆଜୀବନ ଧରି ଅପେକ୍ଷା କରିଛି—ସେ ଆଜି ଫେରି ନାହିଁ ରଞ୍ଜି । ଆଜି ତା'ପରେ...(ଆଖି ବଡ଼ବଡ଼)

ରଞ୍ଜି—ଅତନୁ ! ଭାଇ ତା' ହେଲେ ଠିକ୍ କହୁଥିଲେ—ତୁମର...

ଅତନୁ—ନା, ରଞ୍ଜି—ଦୁନିଆ ଆଖିରେ ମୋ'ର ପରିଚୟ ଯାହାହେଲେ ବି ତମ ପାଖରେ ମୁଁ ସେଇ ଅତନୁ । ତମର ଅତି ଆଦରର... ଅତି ଆପଣାର ଅତନୁ ।

ରଞ୍ଜି—ତା' ହେଲେ କହ ଅତନୁ, ତମର କ'ଣ ହୋଇଛି ? ତୁମେ ଏମିତି ବେଳେବେଳେ ପ୍ରଳାପ କରୁଛ କାହିଁକି ? ? (ଭିତରକୁ ପଶି ଆସୁଥିଲେ ସୁରେଶ, କିନ୍ତୁ ଫେରିଗଲେ ଏବଂ ଲୁଚିରହି ସେମାନଙ୍କର କଥା ଶୁଣିଲେ ।)

ଅତନୁ—ଉଃ......ରଞ୍ଜି ! ସବୁକଥା ମୁଁ ଯଦି କହି ପାରନ୍ତି...

ରଞ୍ଜି—ଅତନୁ...

ଅତନୁ—ମୋର ଗୋଟିଏ ଅନୁରୋଧ ରଖିବ ?

ରଞ୍ଜି—କୁହ, ଅତନୁ ! କେବେ କ'ଣ ତୁମର ଅବାଧ୍ୟ ହୋଇଛି ? ମୋ ଭଲ ପାଇବାର ସେ ପବିତ୍ର ପୁଷ୍ପାଞ୍ଜଳିକୁ ମୁଁ କ'ଣ ତମ ପାଦ ତଳେ ବିନା ଦ୍ୱିଧାରେ ଅଜାଡ଼ି ଦେଇନି ?

ଅତନୁ—ତମର ଭଲପାଇବାର ପ୍ରତିଦାନ ମୁଁ ହୁଏତ ଦେଇ ପାରିବିନି, ରଞ୍ଜି ! ମତେ ତୁମେ ଭୁଲିଯିବ ।

ରଞ୍ଜି—ଅତନୁ...! ତମେ ଏ କ'ଣ କହୁଛ ଅତନୁ... ଆଜିଯାଏଁ ତମେ କ'ଣ ମୋ ସହିତ ଭଲପାଇବାର ଅଭିନୟ କରୁଥିଲ ?

ଅତନୁ—(ବହୁତ ଦୁଃଖ ଆଉ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଅନୁଭବ କରିଛି) ନା ରଞ୍ଜି, ମୁଁ କେବେହେଲେ ତୁମ ସହିତ ଅଭିନୟ କରି ନଥିଲି କି ଆଜି ବି କରୁନି । ମୁଁ ଆଜି ବି ତୁମକୁ ଭଲପାଏ, କିନ୍ତୁ...

ରଞ୍ଜି—କହ ଅତନୁ—ଆଶା, ଆଶଙ୍କାର ଦୋଛକି ରାସ୍ତାରେ ଆଜି ମୁଁ ବି ଅସହାୟା ।

ଅତନୁ—ତଥାପି ରଞ୍ଜି, ମୋତେ ତୁମେ କ୍ଷମା କରିବ । ଏ ଜନ୍ମରେ ଆମର କେବେହେଲେ ମିଳନ ହୋଇପାରିବନି ।

ରଣ୍ଡ—(ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ) ଅତନୁ ତୁମେ ଏ କଥା କହିପାରୁଛ ?

ଅତନୁ—ହଁ, ରଣ୍ଡ—ମୋତେ ବିବାହ କଲେ ତୁମେ କେବେହେଲେ ସୁଖୀ ହୋଇପାରିବନି···ହୁଏତ ସାରା ଜୀବନ ଧରି ଲୁହ ଢାଳିବ ।

ରଣ୍ଡ—(ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ) ଅତନୁ·· !! ତମ ପାଇଁ ଦେହ, ମନ, ଜୀବନ ସବୁକିଛୁ ମୁଁ ଉତ୍ସର୍ଗ କରିଦେଇଛି । ଆଜି ତମେ ମୋତେ ଯଦି ଗ୍ରହଣ ନ କର···

ଅତନୁ—Please ରଣ୍ଡ···ମୋତେ ଭୁଲ ବୁଝନା—ମୁଁ ଆଜି ନିରୁପାୟ—ମୁଁ ଚାହେଁନା ଅଦିନରେ ତୁମର ଶଙ୍ଖା ଭୁଟିଯାଉ, ତୁମର ସୋହାଗର ସିନ୍ଦୂର ଲିଭିଯାଉ ।

ରଣ୍ଡ—ଅତନୁ !!!

ଅତନୁ—ତମର ସେ ଅତନୁ ମରିଯାଇଛି ।

ରଣ୍ଡ—କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଯେ ମାଆ ହେବାକୁ ଯାଉଛି ଅତନୁ—ତୁମର ରକ୍ତର ସନ୍ତାନକୁ ଗର୍ଭରେ ଧରି ମୁଁ କୁଆଡ଼େ ଯିବି · କ'ଣ କରିବି ? କୁହ ଅତନୁ ? ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦିଅ ।

ଅତନୁ—(ଚମକି ଉଠି) ରଣ୍ଡ ! ମୁଁ କେବେହେଲେ ତୁମର ଅମଙ୍ଗଳ କାମନା କରିପାରେନା, କିନ୍ତୁ—ତମେ ପାରିବ ରଣ୍ଡ ? ପାରିବ ସେ ଅନାଗତ ଭବିଷ୍ୟତର ବିଭୀଷିକାମୟ ଦଂଶନକୁ ସହ୍ୟକରି ?

ରଣ୍ଡ—ମୁଁ ପାରିବି ଅତନୁ···ତୁମର ସେ ଅଭୟ ବକ୍ଷପ୍ରାନ୍ତ ତଳେ ମୁଁ ପାଇବି ମୋ ଜୀବନର ଚରମଶାନ୍ତି । ତା' ନହେଲେ ଏ ସମାଜ ମୋତେ ଗୋଟାଏ କଳଙ୍କିନୀର ଆଖ୍ୟାଦେବ—ଆମ ବଂଶର ଇଜ୍ଜତ ମାଟିରେ ମିଶିଯିବ । କୁହ ଅତନୁ—ତୁମେ କ'ଣ ମୋତେ ସତରେ ଗ୍ରହଣ କରିବନି ?

ଅତନୁ—ରଣ୍ଡ···(କଣ ଉତ୍ତର ଦେବ ଠିକ୍ କରିପାରୁ ନଥିଲେ । ଏହି ସମୟରେ ପଶି ଆସିଲେ ସୁରେଶ ।)

ସୁରେଶ—କହ ଅତନୁ ନୀରବ ରହିଲୁ କାହିଁକି ? ରଣ୍ଡ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ତତେ ଆଜି ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ— ଏଇଠି, ଏଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ।

(ସୁରେଶ ଉତ୍ତେଜିତ ହୋଇ ଉଠିଛନ୍ତି)

ଅତନୁ— ସୁରେଶ !

ରଣ୍ଡ—ଭାଇ !!

ସୁରେଶ—ତୁ ଭିତରକୁ ଯା’ ରତି—ତୁ ଯେ ନର୍କ ଦେଖିସା’ଛୁ—ଏ ଧାରଣା ମୋର ନଥିଲା । ଥରେ ଗୋଡ଼ ଖସିଗଲେ ଆଉ ଉପରକୁ ଉଠିହୁଏନା ରତି ।

ରତି—ଭାଇ···

ସୁରେଶ—(ଆବେଶ ଦେବା ଭଙ୍ଗୀରେ) ଭିତରକୁ ଯା । (ରତି ଚାଲିଯାଇଛି)

ଅତନୁ—ସୁରେଶ, ତୁ ତା’ ହେଲେ···

ସୁରେଶ—Yes ଅତନୁ ମୁଁ ସବୁ ଶୁଣିଛି—ଆଉ ରତିର ଜୀବନକୁ ନେଇ ତୁ ଯେଉଁ ଖେଳ ଖେଳିବାର ଚେଷ୍ଟାକରୁଛୁ ତା’ ହେଲେ ଆମ ବନ୍ଧୁତାରେ ଚିରନ୍ତନ ପାଇଁ ଯବନିକା ପଡ଼ିଯିବ ।

ଅତନୁ—ସୁରେଶ, ମୁଁ ଯଦି ସବୁ କହି ପା’ରୁଥାନ୍ତି···

ସୁରେଶ—ମୋତେ ଫାଙ୍କି ଦେବାର ଚେଷ୍ଟା କରନା ଅତନୁ ! ରତିର କେଉଁଠି ଦୁର୍ବଳ ଆଉ ଅସତର୍କ ମୁହୂର୍ତ୍ତର ସୁଯୋଗ ନେଇ ତୁ ଆଜ ତାର ଯେଉଁ ସର୍ବନାଶ କରିଛୁ ତାର ମୂଲ୍ୟ ତୋତେ ଦେବାକୁ ହିଁ ପଡ଼ିବ ।

ଅତନୁ—ମୋତେ ବିଶ୍ୱାସ କର ସୁରେଶ—ମୁଁ ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ନାମରେ ଶପଥ କରି କହୁଛି ମୁଁ କେବେହେଲେ ରତିର ସର୍ବନାଶ ଚାହେଁନା ।

ସୁରେଶ—କିନ୍ତୁ, ମୋର ଯାହା ମନେହୁଏ, ତୁ ତୋ ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିଛୁ । Mr Na kଙ୍କର ସେଇ ଲାସ୍ୟମୟୀ, ଅସାମାନ୍ୟା ରୂପସୀ କନ୍ୟା ଶୁଭଶ୍ରୀକୁ ଦେଖିଲା ପରେ ତୁ ତା ପ୍ରତି ଆକୃଷ୍ଟ ହୋଇପଡ଼ିଛୁ—ଆଉ ସେଇଥିପାଇଁ···

ଅତନୁ—ସୁରେଶ···

ସୁରେଶ—ତୋର ଏଇ ନାଟକୀୟ ଅଭିନୟର ଇନ୍ଦ୍ରଜାଲରେ ତୁ ସାରା ଦୁନିଆକୁ ଠକି ଦେଇପାରୁ, ଅତନୁ—ହେଲେ ମୋତେ ନୁହେଁ ।

ଅତନୁ—ତୁ କ’ଣ ଚାହୁଁ ସୁରେଶ ?

ସୁରେଶ—ରତି ଆଉ ତା’ର ସେ ଅନାଗତ ସନ୍ତାନକୁ ତୋତେ ସାମାଜିକ ସ୍ୱୀକୃତି ଦବାକୁ ପଡ଼ିବ ଅତନୁ—and that to with in a week. ଆଉ ତା’ ନହେଲେ···(ଆଖି ଦୁଇଟା ଜଳିଉଠିଛି ।)

ଅତନୁ—ଆଉ ତା’ ନହେଲେ ?

ସୁରେଶ –ମୁଁ ଜଣେ ସର୍ଜନ୍ ସ୍ପେଶାଲିଷ୍ଟ ଅତନୁ—ଛୁରୀ କଇଁଚ ଧରି ଖେଳିବାରେ ମୁଁ ଖୁବ୍ ଅଭ୍ୟସ୍ତ ।

ଅତନୁ—ତଥାପି ସୁରେଶ ମୋ ଜୀବନର ସେ Red let.er day ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ମୁଁ ରତିକୁ ବିବାହ କରିପାରେନା—she has to wait.

ସୁରେଶ—It is impossible ଅତନୁ—କାଲି ହୁଏତ ଏ ଶିକ୍ଷିତ ସମାଜ ତାକୁ ଗୋଟାଏ ଜାରଜ ସନ୍ତାନର ମାଆ ବୋଲି ଟାହି କରିବ । ଲଜ୍ଜା ଆଉ ଅପମାନରେ ସେ ଯଦି ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରେ...

ଅତନୁ—Oh ! Suresh...stop it ମତେ ଭାବିବାକୁ ଟିକିଏ ସମୟ ଦେ' ସୁରେଶ...Let me think...Let me think.

(କହି କହି ଚାଲିଗଲେ)

ସୁରେଶ –ଅତନୁ...   (ତାଙ୍କର ଯିବା ପଥକୁ ଚାହିଁଥିଲେ ସୁରେଶ)

(ମଞ୍ଚ ଅନ୍ଧାର)

ଅଷ୍ଟମ ଦୃଶ୍ୟ (ବର୍ତ୍ତମାନ)

—୧ମ ମଞ୍ଚ—

[କୌଣସି ଏକ ହୋଟେଲର କକ୍ଷ । ସମୟ ପ୍ରାୟ ରାତି ୧୧ ଟା...କକ୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲେ ଦେବଦାସ । ଏକାକୀ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଧରି ଅପେକ୍ଷା କଲାପରେ ସେ ଭୀଷଣ ବିରକ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲେ...ଥରକୁ ଥର ଘଣ୍ଟା ଦେଖୁଥିଲେ । ଏହି ସମୟରେ ପଶିଆସିଲେ ବାଣୀ—ଆଖିରେ ତାଙ୍କର ସତର୍କ ଦୃଷ୍ଟି ।]

ଦେବଦାସ—ଧୈର୍ଯ୍ୟର ବି ଗୋଟାଏ ସୀମା ଅଛି, ବାଣୀ—ଦୀର୍ଘ ଦେଢ଼ଘଣ୍ଟା ଧରି ମୁଁ ତୁମର ପ୍ରତୀକ୍ଷା କରୁଛି ଏଇ ନିର୍ଜନ ପ୍ରକୋଷ୍ଠରେ । ନଅଟା ବେଳକୁ ଆସିବାକୁ ମୁଁ ତୁମକୁ ଖବର ଦେଇଥିଲି ନା ?

ବାଣୀ—(ଡରି ଡରି) ଆସୁ ଆସୁ ଟିକିଏ ଡେରି ହୋଇଗଲା ।

ଦେବଦାସ—ସମୟ ଜ୍ଞାନ ରଖିବା ଉଚିତ, ବାଣୀ ।

ବାଣୀ—କେଇଜଣ ବିଦେଶୀ ବୋର୍ଡ଼ରଙ୍କ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉତ୍ସବର ଆୟୋଜନ ହୋଇଥିଲା ।

ଦେବଦାସ—ଆଜି ହୋଟେଲ 'ଆମ୍ରପାଲି'ର ଅଣ୍ଡରଗ୍ରାଉଣ୍ଡ କକ୍ଷରେ ବିଦେଶୀ ସଙ୍ଗୀତର ତାଳେ ତାଳେ ତୁମେ ନୃତ୍ୟ ପରିବେଷଣ କରୁଥିଲ ନିଜକୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ଅନାବୃତ କରି···

ବାଣୀ—ମ୍ୟାନେଜରଙ୍କ ଅନୁରୋଧରେ ।

ଦେବଦାସ—ରଙ୍ଗୀନ୍ ସୁରା ଆଉ ବିଦେଶୀ ଅତିଥିଙ୍କ ବାହୁବନ୍ଧନ ଭିତରେ ନିଜକୁ ହଜେଇ ଦେଇ ମୋର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଭୁଲିଗଲ ନା ?

ବାଣୀ—କ୍ଷମା କରିବେ—ସାର୍, ମୁଁ ଜଣେ ହୋଟେଲ ନର୍ତ୍ତକୀ—ନିଜର ହସରେ ଥିବା ଏକ ଅସହାୟା ଅବଳା ।

ଦେବଦାସ—ମୁଁ ତୁମର କୌଣସି Explanation ଶୁଣିବାକୁ ଚାହେଁନା, ବାଣୀ —ଯେଉଁ କାମର ଦାୟିତ୍ୱ ମୁଁ ତୁମକୁ ଦେଇଥିଲି, ସେ କାମରେ ତୁମେ କେତେଦୂର ଆଗେଇଛ ସେତିକି ମୁଁ ଜାଣିବାକୁ ଚାହେଁ ।

ବାଣୀ—ମୋ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ମୁଁ କେବେ ଅବହେଳା କରେନି, ସାର୍ ! କିନ୍ତୁ···

ଦେବଦାସ—କିନ୍ତୁ ?

ବାଣୀ—ମୋର ଯେପରି ମନେହୁଏ···

ଦେବଦାସ—ଶିକାରଟା ସହଜରେ ଧରା ଦଉନି ନା ?

ବାଣୀ—ହଁ, ସାର୍ ।

ଦେବଦାସ—ବାଣୀ ! ତମର ଏଇ ମାଂସଳ ଦେହର ସାମାନ୍ୟ ସ୍ପର୍ଶ ପାଇଁ କେତେ ଯେ ବିଦେଶୀ ଅତିଥିଙ୍କର ପକେଟରୁ ଆମେରିକାନ ଡଲାର ଖାଲି ହୋଇଯାଇଛି ତାର ହିସାବ ତୁଏତ ଆଜି ନାହିଁ···କିନ୍ତୁ ଅମିତ ଭଳି ଗୋଟାଏ ଦୁର୍ବଳମନା ଯୁବକକୁ ଜାଲରେ ଛନ୍ଦିବାକୁ ତୁମକୁ ଯେ ଏତେ ଡେରି ଲାଗିବ—ଏ ଧାରଣା ମୋର ନଥିଲା ।

ବାଣୀ—ମୁଁ ଏବେ ବି ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି, ସାର—ଆଉ ମୋର ବିଶ୍ୱାସ···

ଦେବଦାସ—ଆଜ୍ଞ ଅପେକ୍ଷା କରିବାର ଧୈର୍ଯ୍ୟ ମୋର ନାହିଁ, ବାଣୀ—
ଅମରାବତୀର ସ୍ୱପ୍ନ ମୋତେ ଆଜ ପାଗଳ କରିଛି— Want ଅମରାବତୀ
By any means…ଆଉ ଅମିତାଭ ଯଦି ଅମରାବତୀକୁ ବନ୍ଦୀ
କରିବାକୁ ରାଜି ନହୁଏ, ତେବେ…

(ଆଖିରେ ଫୁଟି ଉଠିଛି ହିଂସ୍ର ବୃତ୍ତାଣୀ)

ବାଣୀ—(ଭୟରେ) ସ ର୍ !

ଦେବଦାସ—ବାଣୀ… ମୋର ଦରକାର କାମ… ଆଉ ତମର ଦରକାର ଟଙ୍କା
…ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ତୁମକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ଟଙ୍କା ଦେଉଛି । ଆଜ କେତେ
ଦରକାର କୁହ… କିନ୍ତୁ ମନେରଖ ବାଣୀ—ମୁଁ ଚାହେଁ ଅମିତାଭର
କେଉଁଠା ବସ୍ତ୍ରଖଣ୍ଡ ବନ୍ଦୀ ଦଲିଲ ଉପରେ ।

ବାଣୀ--ମୋତେ ଆଉ କେଉଁଠା ଧନ ସମ୍ପତ୍ତି ଦିଅନ୍ତୁ ସାର୍ !

ଦେବଦାସ —ମୋର କିନ୍ତୁ ମନେହୁଏ ଅମିତାଭ ତମକୁ ସନ୍ଦେହ କରୁଛି—ସେ
ଯଦି ଜାଣିପାରେ ତମେ ଜଣେ ହୋଟେଲ ନର୍ତ୍ତକୀ…

ବାଣୀ—ସନ୍ଦେହ ତ ଦୂରର କଥା, ସାର୍—ସେ ମୋତେ ପ୍ରାଣ ଦେଇ ଭଲ-
ପାଏ—ମୋତେ ବିବାହ କରିବାର ନିର୍ଭର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଛି ।
ତା'ଛଡ଼ା, ଜମାଲ ମିଆଁ, ଆଉ ଜୀନତ୍ ବାଈ ମୋର ବାପା ଆଉ
ମା'ଙ୍କ ଭୂମିକାରେ ଏପରି ନିଖୁଣ ଅଭିନୟ କରି ଚାଲିଛନ୍ତି ଯେ…

ଦେବଦାସ—(ହସି) । ee. ତୁମମାନଙ୍କର ଅସଲ ପରିଚୟ ଖୋଜ ବାହାର
କରିବାକୁ ତାଙ୍କୁ ଗୋଟାଏ ଶତାବ୍ଦୀ ବିତିଯିବ ନା ? କିନ୍ତୁ ବାଣୀ…
ତମ ପାଖରେ ଯିଏ ଥରେ ଧରାଦିଏ ସେ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ତାର ନିଜତ୍ୱ
ହରାଇ ବସେ । 'ମତେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଲାଗୁଚି— ଅମିତାଭ ଆଜଯାଏଁ ତୁମ
କଥାରେ ରାଜି ହୋଇନାହିଁ କାହିଁକି ?

ବାଣୀ—ଅତନୁବାବୁଙ୍କ ସହିତ ପରିଚୟ ହେବା ଦିନଠାରୁ…

ଦେବଦାସ—ଅତନୁ… ଅତନୁ ରାୟ ??

ବାଣୀ—ହଁ, ସାର୍ !

ଦେବଦାସ—ଅମରାବତୀର ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଛି ଅତନୁ ରାୟ ? ବାଣୀ ଯେ କୌଣସି
ମୂଲ୍ୟ ବିନିମୟରେ ଅମରାବତୀ ହେବ ମୋର… ଆଉ ଯଦି ଦରକାର
ପଡ଼େ…

ସ ଅନ୍ଧାର

ବାଣୀ—(ଭୟ ଓ ଆତଙ୍କରେ) ସାର୍...

ଦେବଦାସ—ଭୟ କରୁଛ ବାଣୀ... ନିଆଁକୁ ନେଇ ଖେଳ ଖେଳ କରିବାରେ ତମେ ଯେ ଅଭ୍ୟସ୍ତ—ମୁଁ ଚାହେଁ, ଏହାର ଶେଷ ସମାଧାନ ମାତ୍ର କେଇଟା ଦିନ ଭିତରେ ।

ବାଣୀ—ମୋର ସମସ୍ତ ଚେଷ୍ଟା ସତ୍ତ୍ୱେ ଅମିତାଭ ଯଦି ରାଜି ନହୁଏ...

ଦେବଦାସ—ସେ ରାଜି ହେବ ବାଣୀ— He will have no option.

ବାଣୀ—ମାନେ...

ଦେବଦାସ—(କୁଟିଳ ହସ ହସି) ତାକୁ ତମେ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିବ ବାଣୀ । ବେଳାଭୂମିର ଉପକଣ୍ଠରେ ଥିବା ପଞ୍ଚତାରକା ହୋଟେଲ "ସାଗର ସଙ୍ଗମ"ର ନିଭୃତ କକ୍ଷକୁ । ଆଉ ସେଇଦିନ ସେ ମଧୁଯାମିନୀରେ ତମର ଏଇ ଗୋଲାପି ଅଧରର ମଦିରା ପିଇ ପିଇ ଅମିତାଭ ଯେତେବେଳେ ବେହୋସ ହୋଇଯିବ... ଠିକ୍ ସେତିକିବେଳେ ମୁଁ ମୋର କାମ ହାସଲ କରିନେବି । ମନେରଖ ବାଣୀ, ଆଗାମୀ ୧୪ ତାରିଖ ରାତି ୧୦ଟା—"ସାଗର ସଙ୍ଗମ"ରେ ମୁଁ ତୁମକୁ ପ୍ରତୀକ୍ଷା କରିଥିବି...ଅମରାବତୀର ସ୍ୱପ୍ନ ସେଇଦିନ ମୋର ସାର୍ଥକ ହେବ ।

ବାଣୀ—ମୁଁ ଆସୁଛି, ସାର୍ !

ଦେବଦାସ—ମୋର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଯେପରି ଭୁଲି ନଯାଅ... ଯାଅ ।

(କିଛି ଟଙ୍କା ଦେଇଛନ୍ତି— ବାଣୀ ତାହା ଗ୍ରହଣ କରୁଛନ୍ତି ଏବଂ ବିଦାୟ ନେଉଛନ୍ତି ।)

ଦେବଦାସ—ଅମରାବତୀର ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଛି—ଅତନୁ ରାୟ !

(କୁଟିଳ ହସ ଫୁଟି ଉଠିଛି)

(ମଞ୍ଚ ଅନ୍ଧାର)

ନବମ ଦୃଶ୍ୟ (ବର୍ତ୍ତମାନ)

—୨ୟ ମଞ୍ଚ—

[ଅତନୁଙ୍କର ଘର— ଅନେକ ଜଳନା ବେଳକୁ ଦେଖାଗଲା ଉତ୍ତେଜିତଭାବରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁଥିଲେ ନୀଳାଦ୍ରୀବାବୁ— ଅତନୁଙ୍କର ବାପା— ସମୟ ସନ୍ଧ୍ୟା]

ନୀଳାଦ୍ରୀ—ନା, ନା, ସୁରେଶ— ଅତନୁ ସହିତ ତୁମର ଦେଖା ହୋଇପାରିବନି ।

ସୁରେଶ—ମୁଁ କିନ୍ତୁ ଅତନୁକୁ ଦେଖା ନକରି ଫେରିଯାଉନି, ମଞ୍ଜୁଳା···ରତ୍ନର ଜୀବନକୁ ନେଇ ଅତନୁ ଆଜ ଯେଉଁ ଖେଳ ଖେଳ ଚାଲିଛି, ତାର ପରିଣାମ ଯେ କିଭଳି ଭୟାବହ ହେବ ତା' ଆପଣ କଳ୍ପନା କରିପାରିବେନି ।

ନୀଳାଦ୍ରୀ—ସୁରେଶ, ରତ୍ନର ପତନ ପାଇଁ କ'ଣ ଅତନୁ ଏକା ଦାୟୀ ? ଗୋଟାଏ ନଷ୍ଟ ଚରିତ୍ରା ଯୁବତୀ ଯଦି ତା'ର ଇଜ୍ଜତକୁ ଭ୍ରୁକ୍ଷେପ ନକରି ଗୋଟାଏ ପରପୁରୁଷ ପାଖରେ ନିଜର ଦେହ ବିସର୍ଜନ ଦେଇପାରିଲା···

ସୁରେଶ—ମଞ୍ଜୁଳା, ନିରୀହା ରତ୍ନର ସରଳତାର ସୁଯୋଗ ନେଇ ଗୋଟାଏ ହିଂସ୍ର ଜାନୁଆର ଭଳି ଅତନୁ ତାର ସର୍ବନାଶ କରିଛି—ତା'ର ରକ୍ତ ମାଂସକୁ ପଲ ପଲ କରି ଉପଭୋଗ କରିଛି—ଆଜି ଆଉ ଯେତେବେଳେ ସେ ମାଆ ହେବାକୁ ଯାଉଛି—ସେତେବେଳେ ଅତନୁ ଯଦି ତାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରି ଆତ୍ମଗୋପନ କରେ···

ନୀଳାଦ୍ରୀ—ସୁରେଶ ! ତମେ କ'ଣ ଭାବିଛ, ରତ୍ନକୁ ସସମ୍ମାନେ ମୁଁ ଏ ଘରକୁ କୁଳବଧୂ କରିଆଣିବି ? ଗୋଟାଏ ଅବୈଧ ସନ୍ତାନକୁ ଗର୍ଭରେ ଧରି ଯେ ମା' ହେବାକୁ ଯାଉଛି, ସେ କେବେ ଗସ୍ତ ବଂଶର କୁଳବଧୂ ହୋଇପାରେନା ।

ସୁରେଶ—ଅସମ୍ଭବ ବୋଲି ଏ ଦୁନିଆରେ କିଛି ନାହିଁ ମଉସା— ସମ୍ଭ୍ରାନ୍ତ ବଂଶର ଭାବି ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଗର୍ଭରେ ଧରି ରତ୍ନା ନିଶ୍ଚୟ ଆସିବ— ଏ ଘରକୁ କୁଳବଧୂ ହୋଇ । ଦୁନିଆର କୌଣସି ଶକ୍ତି ସେଥିରେ ବାଧା ଦେଇପାରେନା ।

ନୀଳାଦ୍ରି—ସୁରେଶ, ତୁମେ ସୀମା ବାହାରକୁ ଯିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନାହିଁ ।

ସୁରେଶ—ରତ୍ନାର ସୁନାର ସଂସାର ଯଦି ଉଜୁଡ଼ିଯିବ ତେବେ ଅନ୍ତତଃ ସେ ସୁଖସ୍ୱପ୍ନ ବି ମୁଁ ଭାଙ୍ଗିଦେବି— ସେ ଜଳିଯିବ ମଉସା—ସାରା ଜୀବନ ଧରି ସେ ଜଳିବ— ଠିକ୍ ଗୋଟାଏ ଜଳନ୍ତା ମହମବତୀ ଭଳି ।

ନୀଳାଦ୍ରି—ସୁରେଶ ! ସମ୍ଭ୍ରାନ୍ତ ବଂଶର ସେ ଗୌରବ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଆଭିଜାତ୍ୟ ରତ୍ନାକୁ ଆକୃଷ୍ଟ କରିଛି—କୋଟିପତି ନୀଳାଦ୍ରି ଭୂଷଣ ସାହୁର କୁଳବଧୂ ହେବାର ସ୍ୱପ୍ନ ତା'ମନରେ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି—ଏକ ରଙ୍ଗୀନ ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ । ଆଉ ସେଇଥିପାଇଁ ···

ସୁରେଶ—ମଉସା, ଆପଣ ଖାଲି ମୋର ସମ୍ମାନୀୟ ବୋଲି— ତା ହୋଇ ନଥିଲେ ଏଇଠି, ଏଇ ମୂହୂର୍ତ୍ତରେ ଆପଣଙ୍କ କଥାର ଜବାବ ଦେଇଥାଆନ୍ତି ।

ନୀଳାଦ୍ରି—ସୁରେଶ !

ସୁରେଶ—ହଁ, ମଉସା, ଆମର ବି ଆଭିଜାତ୍ୟ ଅଛି; ଆମର ବି ଇଜ୍ଜତ ଅଛି । ଆଜି ତାକୁ ଯଦି ଆପଣ ମାଟିରେ ମିଶେଇ ଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି··· ତେବେ ଯେ କୌଣସି ମୂଲ୍ୟ ବିନିମୟରେ ମୁଁ ତାକୁ ରକ୍ଷା କରିବି ।

ନୀଳାଦ୍ରି—ଇଜ୍ଜତ, ଆଭିଜାତ୍ୟ···ଗୋଟାଏ ରୂପଜୀବୀ ଗଣିକାର କନ୍ୟା, ତାର ପୁଣି ଇଜ୍ଜତ··· ଆଭିଜାତ୍ୟର ଦାବି···

ସୁରେଶ – ମଉସା !!

ନୀଳାଦ୍ରି—Don't shout Suresh—ମୋର କଳଙ୍କିତ ଇତିହାସ ଗତାୟୁ ଅତୀତର ଛିନ୍ନ ପୃଷ୍ଠା ଭିତରେ ଲୁଚିଯାଇଛି ତାକୁ ପୁଣିଥରେ ଆଲୋକକୁ ଆଣିବାକୁ ମୋତେ ତୁମେ ବାଧ୍ୟ କରନା—leave it where it is···

ସୁରେଶ—ନା, ମୋର ମନେହୁଏ, ଇତିର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଭବିଷ୍ୟତକୁ ନଷ୍ଟ କରିଦେବାକୁ ଏହା ଆପଣଙ୍କର ଏକ ହୀନ ଚକ୍ରାନ୍ତ— ଏକ ପରିକଳ୍ପିତ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର ।

କଳାଦ୍ରୀ—ତେବେ ଶୁଣ ସୁରେଶ, ତୁମର ଯଦି ଶୁଣିବାର ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଥାଏ ତେବେ ମୋର କହିବାରେ କୌଣସି ଆପତ୍ତି ନାହିଁ । ଆଜକୁ ୨୦ ବର୍ଷ ତଳର କଥା— ତମେ ସେତେବେଳେ ମାତ୍ର ୫ ବର୍ଷର ଶିଶୁ ଆଉ ତମର ଭଉଣୀ ଇତି— ତାକୁ ମାତ୍ର ୨ ବର୍ଷ । ତୁମର ମା' ଥିଲେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ରୂପଜୀବା ଚନ୍ଦନା ବାଈ ଠିକ୍ ଦେଖିବାକୁ ଇତି ଭଳି ।

(ମଞ୍ଚ ଅନ୍ଧାର)

FLASH BACK

—୧ମ ମଞ୍ଚ—

(ଅତୀତ)

[ବାଈଜୀ ଚନ୍ଦନାର ଆସର—ବହୁ ସମ୍ଭ୍ରାନ୍ତ ଲୋକଙ୍କ ଗହଣରେ ନୃତ୍ୟ ଓ ସଙ୍ଗୀତ ପରିବେଷଣ କରି-ଚାଲିଥିଲେ ଚନ୍ଦନା । ଇତିର ପ୍ରତିଛବି କହିଲେ ଭୁଲ ହେବନି । ଆସର ମଝିରେ ଆସିଛନ୍ତି କଳାଦ୍ରୀ । ତାଙ୍କୁ ପାଖେଇ ନେଇଛନ୍ତି ଚନ୍ଦନା । ପୁଣି ଚାଲିଛି ନୃତ୍ୟ ସଙ୍ଗୀତର ଆସର । ବିଦାୟ ନେଇଛନ୍ତି କଳାଦ୍ରୀ; କିନ୍ତୁ ଆସର ମଉଳି ଯାଇନି । ପରେ ପରେ ମଞ୍ଚର ଆଲୋକ ଲିଭି ଯାଇଛି କେଇଟା ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପାଇଁ । ତା'ପରେ ପୁଣି ଆଲୋକ ଜଳିଉଠିଛି । ସେଇ ଚନ୍ଦନା ବାଈର ଆସର—ଭୟ ଓ ଆତଙ୍କରେ ଚନ୍ଦନା ଜଡ଼ ପାଲଟି ଯାଇଥିଲା । ଗୋଟାଏ ହିଂସ୍ର ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁ ରହିଥିଲା କାଲୁ ସର୍ଦ୍ଦାର ।]

— ଗୀତ —

ଆଜ ପ୍ରିୟତମ ଆସିବେ ମୋ ପୁରେ
ମନ ମଧୁବନେ ପ୍ରୀତି ମଧୁ ଝରେ ।
ଝୁରେ ମାନସୀ ମୁଁ ମଧୁ ଯାମିନୀରେ
ଝରା ଶେଫାଳୀ ମୁଁ ସ୍ନେହ ସ୍ପନ୍ଦନରେ
ତୁମ ବନ୍ଦନା ଯାଏ ଝରେ ସଜନ
ତୁମେ ଆସିଲନି ମୋର କେଳି ପୁରେ (୧)

ମଧୁମାଳତୀ ମୁଁ କାଶ ଫୁଲବନେ
ପ୍ରୀତି କବିତା ମୁଁ ମନ ଉପବନେ
ଆସ ସାଥୀ ସ୍ନେହ ଚଇତାଳି ହରେ
ଯିବା ମଜି ଆମେ ପ୍ରୀତି ଫୁଲ ଶରେ (୨)

ଚନ୍ଦନା—କାଲୁ ସର୍ଦ୍ଦାର···

କାଲୁ—ହଁ, ଚନ୍ଦନା ରାଣି ! ସେ ପିଲା ଦୁଇଟାଙ୍କର ମମତା ତୋତେ ଭୁଲି ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ତା ନହେଲେ···

ଚନ୍ଦନା—କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଯେ ଗୋଟାଏ ମା'···

କାଲୁ—ତୁ ଗୋଟାଏ ବାରଙ୍ଗନା ଚନ୍ଦନା—ମା' ହବାର ଗୌରବ ଅର୍ଜନ କରି ତୁ ଗୁଏତ ଭୁଲ କରିଛୁ । ଆଜି ସେ ଭୁଲର ତୋତେ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଚନ୍ଦନା—କାଲୁ ସର୍ଦ୍ଦାର···

କାଲୁ—ଗୋଟାଏ ରୂପଜୀବ ଗଣିକାର ସନ୍ତାନକୁ ଏ ସମାଜ କେବେହେଲେ ଗ୍ରହଣ କରିବ ନ ଚନ୍ଦନା ବରଂ ତାକୁ ଘୃଣା କରିବ । ଅନ୍ଧତ ପିତୃତ୍ୱର ଅପବାଦକୁ ସମ୍ବଳ କରି ସେମାନେ କ'ଣ ମଣିଷ ହୋଇପାରିବେ ? ସେମାନେ ହେବେ ସ୍ୱେଚ୍ଛା, ଉଚ୍ଛୃଙ୍ଖଳ, ସ୍ମଗଲର··· ଠିକ୍ ମୋରି ଭଳି ।

ଚନ୍ଦନା—ନା, ସେମାନେ ମଣିଷ ହେବେ— ସମାଜରେ ମୁଣ୍ଡ ଟେକି ବାଟ ଚାଲିବେ । ତୁ କହ କାଲୁ ସର୍ଦ୍ଦାର—ସେମାନଙ୍କୁ ନେଇ ମୁଁ କ'ଣ କରିବି ?

କାଲୁ—ସେମାନଙ୍କୁ ନେଇ ମୁଁ ଠିକ୍ ଜାଗାରେ ରଖିଦେବି—ସେମାନେ ମଣିଷ ହେବେ—ସମାଜରେ ଛାତି ଫୁଲେଇ ବାଟ ଚାଲିବେ । କିନ୍ତୁ ଭୁଲିରେ ବି ସେମାନଙ୍କର ମା' ବୋଲି ପରିଚୟ ଦେବୁନି ।

ଚନ୍ଦନା—କାଲୁ ସର୍ଦ୍ଦାର !!

କାଲୁ—ହଁ, ଚନ୍ଦନା ବାଈ... ତୋ ପିଲାମାନଙ୍କର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଭବିଷ୍ୟତ ପାଇଁ ତୋତେ ଏଇ ତ୍ୟାଗ ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ତୋ ପାପର ଦୁଇଟି ସେମାନେ ନିର୍ଲଜ ଉପହାର; କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ଯେ ନିଷ୍ପାପ, ନିଷ୍କଳଙ୍କ ।

ଚନ୍ଦନା—ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମୁଁ ସବୁକିଛି ତ୍ୟାଗ ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ।

(ମଞ୍ଚ ଅନ୍ଧାର)

—LIGHT—

ନୀଳାଦ୍ରୀ—ଆଉ ସେଇଦିନ ରାତିରେ ତମ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ନେଇ କାଲୁ ସର୍ଦ୍ଦାର, ନିଃସନ୍ତାନ କାହ୍ନୁ ଚରଣ ମହାନ୍ତିଙ୍କୁ ମା'ଏ ପାଞ୍ଚ ହଜାର ଟଙ୍କାରେ ବିକି କରିଦେଲା । ଆଉ ତା'ପରଠାରୁ ତମେ ଦୁହେଁ ସମାଜରେ ପରିଚିତ ହେଲ, ଲକ୍ଷପତି କାହ୍ନୁ ଚରଣ ମହାନ୍ତିଙ୍କ ସନ୍ତାନ ହିସାବରେ ।

ସୁରେଶ—ମଉସା...

ନୀଳାଦ୍ରୀ—ତୁମେ କୁହ ସୁରେଶ, ସବୁ ଜାଣି ମୁଁ କ'ଣ କେବେ ରଣକୁ ମୋର କୁଳବଧୂ ହିସାବରେ ଗ୍ରହଣ କରିପାରେ ? ତା' ଦେହରେ ବି ସେଇ ଉଚ୍ଛୃଙ୍ଖଳ ଗଣିକାର ରକ୍ତ ।

ସୁରେଶ—ନା, ମୋର ମନେହୁଏ ଏହା ଆପଣଙ୍କର ଏକ କପୋଳକଳ୍ପିତ କାହାଣୀ ।

ନଳାଦ୍ରୀ—ଆତୁର ପ୍ରମାଣ ଚାହଁ ସୁରେଶ ! ଆଜ ବି ଚନ୍ଦନା ବାଞ୍ଛି ରହିଛି···
ଆଜି ତା ଘରେ ଥିବା ଆଲବମ୍‌ରେ ତମ ଦୁହିଙ୍କର ଅସଂଖ୍ୟ ଫଟୋ
ଏବେ ବି ଅତି ଆଦରରେ, ଅତି ଯତ୍ନରେ ସେ ସାଇତି ରଖିଛି । ଏବେ
ବି ତମକୁ ଦୁରରୁ ଦେଖି ତା' ଆଖିରୁ ଲୁହ ଝରେ । ଯଦି ଚାହଁ, ମୁଁ
ତା ପାଖକୁ ନେଇଯିବି ଆଜି ତା'ପରେ ପରେ ତୁମେ ତୁମର ସାମାଜିକ
ସ୍ୱୀକୃତି ହରେଇ ବସିବ । ତମେ ଆଜି ସୁରେଶ । ଉତ୍ତର ଦାବି ନେଇ
ଆଜି ପରେ ଯେପରି ଏଠାକୁ ନଆସ ।

(ସୁରେଶ ଏକ ଭାବହ୍ୱାନ୍ତ ମନନେଇ ଫେରିଗଲେ—ଚାହିଁଥିଲେ ନଳାଦ୍ରୀ)

(ମଞ୍ଚ ଅନ୍ଧକାର)

ଦଶମ ଦୃଶ୍ୟ (ବର୍ତ୍ତମାନ)

—୧ମ ଓ ୨ୟ ମଞ୍ଚ—

[ଉଭୟ ମଞ୍ଚର ପରଦା ଖୋଲିଯାଉଛି—ଗୋଟିଏ ମଞ୍ଚରେ ଅତନୁଙ୍କର ଘର, ଅନ୍ୟଟି Dr. suresh-ଙ୍କର । ରତି ଓ ଅତନୁ ସେଦିନର ଘଟଣା ପରେ ଉଭୟ ଚିନ୍ତାଗ୍ରସ୍ତ— ଦୁଃଖରେ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଥିଲେ ଉଭୟେ । ଦୁହିଙ୍କଠାରେ ଏକ ଦରଦୀ ସଙ୍ଗୀତର ମୂର୍ଚ୍ଛନା···]

—ଗୀତ

ରତି — ପ୍ରୀତିର ଯମୁନା ନଈ କୂଳେ କୂଳେ
ତୋଳିବନି ପ୍ରିୟ ବଇଁଶୀରେ ସୁର—ମୁଁ ଯେ ଅଭାଗିମୀ ଲୁହ ଢାଳେ ।

ଅତନୁ— ମନର ମଉଳା ଝିଅ ଫୁଲବନେ
ତୋଳିବନି ପ୍ରିୟା ପ୍ରୀତି ଆଶାବଶ ମୁଁ ଯେ ଯାଏ ଜଳ ନଭଜନେ ।

ରଞ୍ଜ— ମୁଁ ଏକ ମଉଳା ଅଲୋଡ଼ା ଯୂଥିକା
ପ୍ରୀତି ବୃନ୍ଦାବନେ ଅସରନ୍ତି ରାଧିକା
ତୁମପାଇଁ ଖୋଜି ରହୁଛି ଅନାଇ ବାଟକୁ ଯମୁନା କୂଳେ କୂଳେ ।

ଅତନୁ— ମୋ ଜୀବନେ ଭରି ମଧୁ ମଦିରତା
ମୋ ମନ ନନ୍ଦନେ ପାରିଜାତ ଫିକା
ମହକୁଛି ଜହ୍ନ ଲିଭୁଛି ଜୋଛନା ମୋ ଆଖିର ମଧୁବନ ।୨।

[ଗୀତ ସରିଯାଇଛି—ଅତନୁଙ୍କ ସ୍ୱରଭ ଆଲୋକ ଲିଭିଯାଇଛି । ରଞ୍ଜ ଗୀତ ଗାଇ ସାରିବା ପରେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଯାଇ ବସିଛନ୍ତି ସୋଫା ଉପରେ । ଆସିଛନ୍ତି ସୁରେଶ । ସେ ବି ଚିନ୍ତାକୁଳ । ଦୁହେଁ ଦୁହିଙ୍କୁ ଏକ କରୁଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖିଛନ୍ତି—ରଞ୍ଜଙ୍କ ଆଖିରେ କେଇଟୋପା ଲୁହ ଟଳମଳ ହେଉଥିଲା ।]

ସୁରେଶ—ତୁ କାନ୍ଦୁଛୁ ରଞ୍ଜ ?

ରଞ୍ଜ—ଭାଇ···(ଲୁହ ଝରି ଯାଇଛି)

ସୁରେଶ—କାନ୍ଦେ ରଞ୍ଜ ! ତୁ ଯେତେ କାନ୍ଦିଲେ ବି ଜାହାର ପଥର ଗୁଡ଼ିକରେ ଚେତ ଉଠିବନି । ତୋର ଏଇ ସାମାନ୍ୟ ଭୁଲ ପାଇଁ ତୋତେ ଅନେକ ମୂଲ୍ୟ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ, ରଞ୍ଜ !

ରଞ୍ଜ—ମୁଁ ଜାଣେ ଭାଇ, ମୋ' ପାଇଁ ତମ ସମ୍ମାନ ଆଜ ତଳେ ପଡ଼ିବାକୁ ଯାଉଛି··· ମୋ' ପାଇଁ ତୁମେ ଏ ସମାଜରେ ମୁଣ୍ଡଟେକି ବାଟ ଚାଲି ପାରିବନି । କିନ୍ତୁ ଭାଇ, ଏ ପରିସ୍ଥିତି ପାଇଁ ମୁଁ କ'ଣ ଏକା ଦାୟୀ ? ଅତନୁ ଯେ ମୋ ସହିତ ପ୍ରତାରଣା କରିବ···

ସୁରେଶ—ତୋ ଭାଗ୍ୟ ଆଜ ତୋ ସହିତ ପ୍ରତାରଣା କରୁଛି, ରଞ୍ଜ—ତା ହୋଇ ନ'ଥିଲେ···

ରଞ୍ଜ—କ'ଣ ହୋଇଛି ଭାଇ ?

ସୁରେଶ—ଆମର ପରିଚୟପତ୍ର ହଜି ଯାଇଛି— ଆମେ ହାରିଯାଇଛେ ରଞ୍ଜ । ଜୀବନ ଜୁଆରେ ଆମେ ଅନ୍ତଃଶୋଚନୀୟ ଭାବରେ ହାରିଯାଇଛେ । ଆଜ ସେଇଥିପାଇଁ ଦାୟୀ ହେଉଛି ଆମର ରକ୍ତ—ଆମ ଜନ୍ମ ଜାତକରେ କଳଙ୍କର କାଳିମା ।

ରତ୍ନ—(ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ) ଆଜ ଏ ତୁମେ କ'ଣ କହୁଛ, ଭାଇ !

ସୁରେଶ—ସେ କାହାଣୀ ତୁ ଶୁଣି ପାରିବୁନି ରତ୍ନ— ସେ କାହାଣୀ ମୁଁ ତୋତେ କହି ପାରିବିନି । ଆଜ ଆମ ଜୀବନର ଚକ ଘୂରିଯାଇଛି— ଆଜ ତୁ କଳଙ୍କିନି— ଆଉ ମୁଁ··· ମୁଁ ଗୋଟାଏ···ରତ୍ନ, ମୋ'ର ଗୋଟାଏ କଥା ମାନିବୁ ?

ରତ୍ନ—କେବେ କ'ଣ ତମର ଅବାଧ ହେଇଛି ?

ସୁରେଶ—ଅତନୁ ତୋତେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଛି ।

ରତ୍ନ—ମୁଁ କାଲି ତାଙ୍କୁ ଉଚିତ ଜବାବ ଦେବି ।

ସୁରେଶ—ତୁ ପାରିବୁନି, ରତ୍ନ··· ତୁ ପାରିବୁନି । ଏତେବଡ଼ ଦୁନିଆରେ ଆମର କେହି ନାହିଁ—ଆଉ ଯିଏ ଅଛି ତା'ପାଖକୁ ଆମେ ଯାଇ-ପାରିବାନି । କଣକୁ ଯାଇବାକୁ ଆମେ ଏ ସମାଜକୁ ଦୂରେଇ ପାରିବାନି ରତ୍ନ !

ରତ୍ନ—ମାନେ ?

ସୁରେଶ—ତୁ ଅତନୁକୁ ଭୁଲିଯା' ରତ୍ନ— ଆଉ ତୋର ସେ ଗର୍ଭର ସନ୍ତାନକୁ···

ରତ୍ନ—ଭାଇ···

ସୁରେଶ—ହଁ, ରତ୍ନ, ଏ ବିଜ୍ଞାନ ଯୁଗରେ ଯଦି ମୁଣ୍ଡଟେକ ବାଟ ଚାଲିବାକୁ ଚାହୁଁ, ତୋତେ ତେବେ ଶେଷ ପଦକ୍ଷେପ ନବାକୁ ହେବ । ତା' ନ'ହେଲେ, ସାରା ଜୀବନ ଧରି ଗୋଟାଏ କଳଙ୍କିଣୀର ଜୟମାଳ୍ୟ ଧରି ଲୁହ ଢାଳିବୁ ।

ରତ୍ନ—ମୋର ସେ କ୍ଷତ କପାଳରେ ଅଚଳ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ କଳଙ୍କର କଳାଟୀକା ଅନେକ ଆଗରୁ ବସି ସାରିଛି ଭାଇ ! ମୋ'ର ତ ଖୋଜ ଖସିଯାଇଛି···

ସୁରେଶ—ରତ୍ନ···

ରତ୍ନ—ହଁ, ଭାଇ ! ମୁଁ ସେ ପାପ କରିପାରିବିନି—ଦୁନିଆ ମୋତେ ଯାହା କହିଲେ ବି ମୁଁ ମୋର ମାତୃତ୍ୱକୁ ବଳି ଦେଇପାରିବିନି । ଅତନୁଙ୍କର ସ୍ମୃତି ହେବ ମୋର ସମ୍ବଳ । ତାଙ୍କର ସନ୍ତାନ ହେବ ମୋ ନିଃସଙ୍ଗ ଯାତ୍ରା ପଥର ପାଥେୟ ।

ସୁରେଶ—ଜୀବନର ଚଲାପଥଟା ଯଦି ଏତେ ସହଜ ଆଉ ସରଳ ହୋଇଥାଆନ୍ତା, ତା'ହେଲେ ତୋ ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ ମୁଁ ବାଧା ଦେଇ ନଥାନ୍ତି; କିନ୍ତୁ ତୁ ଯାଉଚୁନି ରଞ୍ଜ—ଜୀବନର କଣ୍ଟକିତ ଯାତ୍ରା ପଥରେ ତୋର ବିକ୍ଷତ ପାଦ ଯୁଗଳକୁ ଭଲ କରିବ ।

ରଞ୍ଜ—ମୋତେ ମୋ ଭାଗ୍ୟ ଉପରେ ଛାଡ଼ିଦିଅ ଭାଇ···ତମର ରଞ୍ଜ ମରିଯାଇଛି ।

ସୁରେଶ—ରଞ୍ଜ ! ତୁ ବଞ୍ଚି ରହିବୁ ରଞ୍ଜ; ଆଉ ବଞ୍ଚି ରହିବ ତୋର ସେ ଅନାଗତ ସନ୍ତାନ । ଅତନୁ ତୋତେ ନିଶ୍ଚୟ ଗ୍ରହଣ କରିବ । କିନ୍ତୁ ସେଇଥିପାଇଁ ମୋତେ ଆଇନ୍‌ର ଆଶ୍ରୟ ନେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

(ଏଇ ସମୟରେ ପଶି ଆସିଲେ ଅତନୁ)

ସୁରେଶ—ଅତନୁ ତୁ···

ଅତନୁ—ହଁ, ସୁରେଶ, ମୁଁ ଆସିଚି—ମୁଁ ସେଦିନ କହିଥିଲି ନା ସୁରେଶ—ରଞ୍ଜକୁ ଛାଡ଼ି ମୁଁ ବଞ୍ଚି ପାରିବିନି ବୋଲି—she is my heart···she is my soul.

ରଞ୍ଜ—ଅତନୁ···

ଅତନୁ—ଆସ ରଞ୍ଜ । ମୁଁ କେବେହେଲେ ତୁମ ସହିତ ପ୍ରତାରଣା କରିପାରେନା । ମୁଁ ତୁମକୁ ଭଲପାଏ । ବଂଶ ଗୌରବର ସମସ୍ତ ମମତାକୁ ଜଳାଞ୍ଜଳି ଦେଇ ମୁଁ ଆଜି ତୁମକୁ ଦେବି ତୁମ ଜୀବନର ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ଗୌରବ । ଯେଉଁ ସାମାଜିକ ସ୍ୱୀକୃତି ପାଇଁ ଏତେବଡ଼ ଝଡ଼ ବୋହି ଯାଇଛି— ସେ ସ୍ୱୀକୃତି ମୁଁ ଆଜି ତୁମକୁ ଦେଉଛି ରଞ୍ଜ—ଆଜିଠାରୁ ତୁମେ ମୋର ଧର୍ମ ପତ୍ନୀ । ତମ ଗର୍ଭର ସନ୍ତାନ ମୋ ରକ୍ତର ଭଗ୍ନାଂଶ— ଆସ ରଞ୍ଜ··· (ରଞ୍ଜକୁ ଛାତିରେ ଚୁପି ଧରିଛନ୍ତି ।)

ସୁରେଶ—ଅତନୁ ! ତୁ ଏତେ ମହତ, ତୁ ଏତେ ଉଦାର ।

ଅତନୁ—ସୁରେଶ ! ମୋ ଜୀବନର ଶେଷ ନିଷ୍ପତ୍ତି ମୁଁ ନେଇ ସାରିଛି । କାଲି Marriage registration offi ce ରେ ବିବାହ ସମ୍ପନ୍ନ ହେବା ଦରକାର । ହଁ ସୁରେଶ, ମୋର ଗୋଟାଏ ଅନୁରୋଧ···

ସୁରେଶ—କହ ଅତନୁ !

ଅତନୁ—ମୋ' ପାଇଁ ସମସ୍ତର ସିଂହଦ୍ୱାର ଖୋଲିଯାଇଛି ।
ସୁରେଶ—ଅତନୁ !
ଅତନୁ—ସୁରେଶ ! ମୁଁ ଯଦି ହଠାତ୍ ମରିଯାଏ, ଏବେ ତୁ କଥା ଦେ
ସୁରେଶ—ମୋ ସନ୍ତାନକୁ ତୁ ମଣିଷ କରିବୁ ।
ରଞ୍ଜି—ଅତନୁ, ଯୋଉ ହାତରେ ତମେ ମୋର ସୀମନ୍ତରେ ସୋହାଗର ସିନ୍ଦୂର ଭରିଦେଲ, ସେଇ ହାତରେ···ତମେ କ'ଣ ସ୍ୱହିଁ ତା ଲିଭିଯାଉ ??
ଅତନୁ—ନା, ରଞ୍ଜି—ତମ ସୋହାଗର ସିନ୍ଦୂର ସଦା ଅମଳିନ ରହୁ, ତମ ହାତ ଶଙ୍ଖା ବଜ୍ର ହେଉ, ଭଗବାନ୍ ତୁମର ମଙ୍ଗଳ କରନ୍ତୁ···

(କାନ୍ଦି ଉଠିଲେ)

ରଞ୍ଜି—କ'ଣ ହେଲା, ଅତନୁ— ତମେ କାନ୍ଦୁଛ କାହିଁକି ??
ଅତନୁ—ନା ରଞ୍ଜି ! ଏ ତ ଖୁସିର ଲୁହ ! ମୋର ଅନେକ ଦିନର ସ୍ୱପ୍ନ ଆଜ ସାର୍ଥକ ହୋଇଛି । ମୁଁ ଆସୁଛି ସୁରେଶ ! କାଲି ଠିକ୍ ୧୦ଟା ବେଳେ ରଞ୍ଜିକୁ ନେଇ Registration Officeକୁ ଆସିବୁ ।

(ରଞ୍ଜିକୁ ଏକ କରୁଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁ ବିଦାୟ ନେଲେ)

(ମଞ୍ଚ ଅନ୍ଧାର)

ଏକାଦଶ ଦୃଶ୍ୟ (ଅତୀତ)

—୨ୟ ମଞ୍ଚ—

(୨୫ ବର୍ଷ ତଳର କଥା)

[ଲିସାଙ୍କ ଘର— ଚିନ୍ତିତ ମନରେ ବସିଥିଲେ ଦେବଦାସ । ପାଖରେ ଥିଲେ ଲିସା । ସେ ବି କରୁଣ ଚିନ୍ତିତ ଥିଲେ । ଦେବଦାସଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ···]

ମୋନାଲିସା—କ'ଣ ଭାବୁଛ ?
ଦେବଦାସ—ତମରି କଥା ।

ମୋନାଲିସା--ମୋ' କଥା !!

ଦେବଦାସ—ହଁ ଲିସା, ତୁମ କଥା...ତମକୁ ପାଇବା ପାଇଁ ଏଇ ଯେଉଁ ପ୍ରତିଯୋଗିତାର ଦୌଡ଼ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି, ସେଥିରେ ଯଦି ମୁଁ ହାରିଯାଏ...

ମୋନାଲିସା—(ହସି) କ'ଣ ? ମତେ ସନ୍ଦେହ କରୁଛ । ମୁଁ ଯେ ତମର ହୋଇ-ସାରିଛି ଦେବଦାସ ! ମୋ' ମନର ସେ ରଙ୍ଗୀନ ଆକାଶରେ ତମେ ଯେଉଁଦିନ ଭଲପାଇବାର ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ ଆଙ୍କିଦେଲ ସେଇଦିନଠୁ ମୁଁ ନିଜକୁ ତୁମ ପାଖରେ ସମର୍ପଣ କରିଦେଇଛି ।

ଦେବଦାସ—ତଥାପି ଲିସା...ମୋର କେଇଟା ଦିନର ଅନୁପସ୍ଥିତିର ସୁଯୋଗ ନେଇ ସୁକୁମାର ସହିତ ତମର ଯେଉଁ ବନ୍ଧୁତ୍ୱ ଗଢ଼ିଉଠିଥିଲା...

ମୋନାଲିସା—(ହସି) ବନ୍ଧୁତ୍ୱର ସୀମାରେଖା ଟପି ମୁଁ କେବେ ଆଗକୁ ଯିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିନି, ଦେବଦାସ— ମୋତେ ବିଶ୍ୱାସ କର ।

ଦେବଦାସ—କିନ୍ତୁ ସୁକୁମାର ତୁମକୁ ଭଲପାଏ ; ଏକାନ୍ତ ଭାବରେ ନିଜର କରିବାକୁ ଚାହେଁ । ସେଦିନ ତା ଆଖିରେ ମୁଁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଛି ପ୍ରତିହିଂସାର ଅଗ୍ନିଶିଖା । ତମେ ସୁକୁମାରକୁ ଜାଣନି ଲିସା ! ସେ ମୋର ବାଲ୍ୟବନ୍ଧୁ — He is very head strong— ତା' ନିଷ୍ପତ୍ତି ସେ କେବେହେଲେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିପାରେନା ।

ମୋନାଲିସା—ସେ ବା ଆମର କ'ଣ କରିପାରିବ ? ବିବାହ ପରେ ତ ଆମେ ଆମେରିକା ଚାଲିଯିବା ।

ଦେବଦାସ—ନା, ଲିସା, ମୋ ନିଷ୍ପତ୍ତିର ମୁଁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିଛି । ମୁଁ ଏଇଠି ରହିବି, ଲିସା ! ଏ ମାଟିର ଆକର୍ଷଣ ମୋତେ ଆଜି ପାଗଳ କରିଛି ଅମରାବତୀର ସ୍ୱପ୍ନ ।

ମୋନାଲିସା—ଦେବଦାସ...

ଦେବଦାସ—ହଁ, ଲିସା ! ସେ ଏକ କରୁଣ କାହାଣୀ—ଆଉ ଦିନେ ସେ କାହାଣୀ ତୁମକୁ କହିବି ଲିସା; କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଯଦି ଆମେରିକା ନଯାଏ, ତୁମେ କ'ଣ...

ମୋନାଲିସା—ନା, ଦେବଦାସ…ତମେ ଯୋଉଠି ରହିଲେ ବି ମୋ ପାଇଁ ଅମରାବତୀ । ସତରେ ଦେବଦାସ, ଏଇ ଜନ୍ମ ମାଟିର ସ୍ପର୍ଶରେ କେତେ ଯେ ମମତା… କିନ୍ତୁ ଗୋଟାଏ କଥା ପଚାରିବି, କହିବ ?

ଦେବଦାସ—କୁହ ଲିସା…

ମୋନାଲିସା—ମୋର ଯେମିତି ମନେହୁଏ ତମେ ଦିନକୁ ଦିନ ମୋ ନିକଟରେ ରହସ୍ୟମୟ ହୋଇଉଠୁଛ । ତୁଏତ ଅନେକ କିଛି କହିବାକୁ ଇଚ୍ଛାକରି କହିପାରୁନ— ସତ କୁହ ଦେବଦାସ— କ'ଣ ହେଇଛି ?

ଦେବଦାସ—ଗୋଟାଏ ଅଶାନ୍ତ ଘୂର୍ଣ୍ଣିର ଆବର୍ତ୍ତ ଭିତରେ ମୁଁ ଆଜି ଘୂରି ବୁଲୁଛି । ସୁକୁମାର ମୋତେ Challenge ଦେଇଛି ତା'ର ଶିରା ପ୍ରଶିରାରେ ଚୌଧୁରୀ ବଂଶର ଉଦ୍ଧତ ରକ୍ତ କଣିକା…ଆଜି ସେ ଯନ୍ତ୍ର…

ମୋନାଲିସା—ଆମ ମିଳନରେ ବାଧାଦେବାର ଚେଷ୍ଟାକରେ ତା'ହେଲେ ମୁଁ ତାକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଜବାବ୍ ଦେବି ।

ଦେବଦାସ—କିନ୍ତୁ କେମିତି ?!

ମୋନାଲିସା—ସମୟ ଆସିଲେ ଦେଖିବ ଦେବଦାସ, ନିଜ ପ୍ରତିହିଂସାର ଅଗ୍ନି-କଳସ୍ତ ଭିତରେ ସୁକୁମାର ଜଳିଯିବ ।

ଦେବଦାସ—ନା, ସେ ତୁଏତ ଅଧିକ ହିଂସ୍ର ହୋଇ ଉଠିବ । ଆମ ମିଳନର ମଧୁ ସାହାନାଇ ତା ମନରେ ସୃଷ୍ଟି କରିବ ଏକ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ବିସ୍ଫୋରଣ ।

ମୋନାଲିସା—ତା'ହେଲେ…

ଦେବଦାସ—ମୋ କଥା ମାନିବ ଲିସା… (ଦେବଦାସ ଲିସା କାନରେ ଚୁପ୍ ଚୁପ୍ କିଛି କହିଲେ । ଶୁଣୁ ଶୁଣୁ ଲିସାର ଆଖି ଭୟ ଓ ଆତଙ୍କରେ ଥରି ଉଠିଲା ।)

ମୋନାଲିସା—ନା, ନା—ମୁଁ ପାରିବିନି ଦେବଦାସ ।

ଦେବଦାସ—ଲିସା, ଯାହା କରିବାର କଥା ମୁଁ କରିବି । ତମେ ଭୟ କରନି ଲିସା ! ଜୀବନର ଚଲାପଥରେ ମୁଁ ଗୋଲାପର ପାଖୁଡ଼ାକୁ ସ୍ୱାଗତ କରେ—ତାର କଣ୍ଟାକୁ ନୁହେଁ ।

ମୋନାଲିସା—କିନ୍ତୁ ସେଦିନର ସେ ପରିସ୍ଥିତି ପରେ ସୁକୁମାର କ'ଣ ମୋତେ ଆଉ ବିଶ୍ୱାସ କରିବ ? ସେ ଯଦି ଅନୁରୋଧ ରକ୍ଷା ନ କରେ ?

ଦେବଦାସ—ତୁମ ପାଇଁ ସେ ଯେ ଫାଶୀ ଖୁଣ୍ଟରେ ଝୁଲିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଲିସା—ତୁମ ଓଠର ଟେନାଏ ହସ ଦେଖିଲେ ସେ ସବୁ ମାନ, ଅଭିମାନ ଭୁଲି ତୁମର ସାଦର ନିମନ୍ତ୍ରଣ ନିଶ୍ଚୟ ଗ୍ରହଣ କରିବ । ମୁଁ ଆସୁଛି ଲିସା—ମୋର କଥା ଯେପରି ମନେରହେ···

(ଦେବଦାସ ବିଦାୟ ନେଲେ—ଲିସା ଚିନ୍ତିତା ହୋଇପଡିଲେ)

(ମଞ୍ଚ ଅନ୍ଧାର)

ଦ୍ୱାଦଶ ଦୃଶ୍ୟ (ଅତୀତ)

—୧ମ ମଞ୍ଚ—

(୨୭ ବର୍ଷ ତଳର କଥା)

[ମଧୁଶାଳା···ଏକ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ହୋଟେଲ···ସମୟ ରାତି ୮ଟା । ଏକ ସୁସଜ୍ଜିତ କକ୍ଷ । ଆଜ ଲିସାର ଜନ୍ମଦିନ । ସେଇ ଉତ୍ସବ ପାଳନ ପାଇଁ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଆୟୋଜନ କରାଯାଇଛି—ନିମନ୍ତ୍ରିତ ଭଦ୍ର ବ୍ୟକ୍ତି ତଥା ମହିଳାମାନେ ଆସୁଛନ୍ତି— ସେମାନଙ୍କୁ ଅଭ୍ୟର୍ଥନା ଜଣାଉଛନ୍ତି ଦେବଦାସ । ସମସ୍ତେ ପ୍ରାୟ ଲିସାର ବନ୍ଧୁ । ଅତିଥିମାନଙ୍କ ଗହଣରେ କକ୍ଷଟି ଭରପୁର ହୋଇଯାଇଛି । ଏହି ସମୟରେ ଆସିଛନ୍ତି ଲିସା ଓ ତା'ର ଜଣେ ବନ୍ଧୁ । ଲିସାକୁ ଦେଖି ସମସ୍ତ ବନ୍ଧୁ ଉଠି ପଡ଼ି ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା ଜଣାଇଛନ୍ତି—]

ସମସ୍ତେ—A happy birthday to you Lisa—

(ଉପହାର ସବୁ ଲିସା ହାତକୁ ଦେଉଛନ୍ତି—ଲିସା ସେ ସବୁ ହସି ହସି ଗ୍ରହଣ କରୁଛି)

ସମସ୍ତେ—Long live Lisa—(ଏହି ସମୟରେ drinks ହେଉଛି—)

ଦେବଦାସ—ଲିସା ! ଆଜିର ଏ ଉର୍ଜିନ୍ ଉତ୍ସବ ଭଳି ତମର ଆଗାମୀ ଜୀବନ ଉର୍ଜିନ୍ ହେଉ । Let there be hundred birthdays Lisa, ବନ୍ଧୁ ହିସାବରେ ଏଇ ମୋର ଶୁଭ କାମନା ।

ସମସ୍ତେ—Cheer you Lisa...Cheer you...

ମୋନାଲିସା—Thank you, Thank you friends... କିନ୍ତୁ ସୁକୁମାର ଏଯାଏ ଆସିଲେନି କାହିଁକି ??

ଦେବଦାସ—ସେ ଆସିବ ଲିସା—ତମେ ଯେତେବେଳେ ଡାକିଛ, ସେ ନିଶ୍ଚୟ ଆସିବ । ତମର ଏଇ ଭଅଁର କଳା ଆଖିର ନିମନ୍ତ୍ରଣକୁ କେହି କ'ଣ କେବେ ଏଡ଼ି ଦେଇପାରେ ? (ରସିକତା ସ୍ୱରରେ ହସି ଉଠିଲେ)

ମୋନାଲିସା—ଆଃ, ବନ୍ଦକର ଦେବଦାସ— ତମେ ଭାରି ଦୁଷ୍ଟ ।

ଦେବଦାସ—ସତରେ ଲିସା, ଏଇ ବିଦେଶୀ ପୋଷାକରେ ତୁମକୁ ଦେଖିଲେ ସେଇ ବିଶ୍ୱବିଖ୍ୟାତ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ଅଭିନେତ୍ରୀ ମେରେଲିନ୍ ମନରୋଙ୍କ କଥା ମୋର ମନେପଡ଼ିଯାଏ—ଯା'ର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟର ମଦିରା ପିଇ ପିଇ ସାରା ବିଶ୍ୱ ଦିନେ ପାଗଳ ହୋଇ ଉଠିଥିଲା··· (ସମସ୍ତେ ହସିଲେ)

ଜଣେ—Let us start the function...

ଦେବଦାସ—No, we must wait for Sukumar...

(ଏହି ସମୟରେ ସୁକୁମାର ପଶିଆସିଛି—)

ମୋନାଲିସା—Hallo Sukumar, you are so late...

ସୁକୁମାର—Hallo Lisa, a happy birthday to you. You look...... ସତେ ଅବା କେଉଁ ଏକ ପରୀରାଜ୍ୟର ଅନନ୍ୟ ସୁନ୍ଦରୀ ରାଜକନ୍ୟା···

(ସମସ୍ତେ ହସି ଉଠିଲେ)

ଦେବଦାସ—Wel Lisa......let us start. ଆଜିର ଏ ଫାଲଗୁନ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ମଧୁଶାଳା ମୁଖରିତ ହୋଇଉଠୁ ତମର ନୃତ୍ୟ ସଙ୍ଗୀତର ମଧୁ ମୂର୍ଚ୍ଛନାରେ ......Let us drink the last drop.

(ବାଜି ଉଠିଛି ବିଦେଶୀ ସଙ୍ଗୀତର ସ୍ୱର ଝଙ୍କାର—ନାଚୁଛନ୍ତି ଲିସା ଓ ତା'ର ବନ୍ଧୁ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ସହ ସହଯୋଗିତା କରୁଛନ୍ତି ଅତିଥିମାନେ । ନାଚ ଚାଲିଥିବା ମଧ୍ୟରେ ଲିସା, ସୁକୁମାର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ପାନୀୟ ପରିବେଷଣ କରୁଛନ୍ତି । ସୁକୁମାରଙ୍କୁ ଦେଖିବେଳେ ଦେବଦାସଙ୍କ ଆଖିରେ ଫୁଟିଉଠେ ଏକ ବକ୍ର ଚାହାଣୀ—ନାଚ ଖୁବ୍ ଜମିଛି—ନାଚର ତାଳେ ତାଳେ ପିଇ ଚାଲିଥାଏ ସୁକୁମାର—ନାଚ ସରିଯାଇଛି—)

—ମଧୁଶାଳାର ଗୀତ—

ସ୍ତ୍ରୀ— ମୁଁ ମଧୁଝର
ପୁରୁଷ— ମୁଁ ମନଭ୍ରମର
ସ୍ତ୍ରୀ— ଏଇ ରାତି ଏଇ ଜହ୍ନ
ପୁରୁଷ— ମଧୁଝରା ଫାଲ୍‌ଗୁନ
ଉଭୟେ— ଆସ ସାଥୀ ଯିବା ହଜି···(୦)
ସ୍ତ୍ରୀ— ଭରା ଯଉବନ ଯାତନା
ତନୁମନ ସହିପାରେନା
ପୁରୁଷ— ପ୍ରୀତି ସୁହାଗିନୀ କଳିକା
ମନ ଉପବନ ନାୟିକା
ସ୍ତ୍ରୀ— ନିଅ ତୋଳି ତୁମ କୋଳେ
ପୁରୁଷ— ତୁମ ଲାଗି ମୁଁ ଗୋ ଟଳେ
ଉଭୟେ— ଆସ ସାଥୀ ଯିବା ହଜି···(୧)

× ×

ସ୍ତ୍ରୀ— ଡାକେ ହାତ ଠାରି ସୁନ୍ଦରୀ
ଯାଉ ଯାଉଥାଏ ଯାମିନୀ
ପୁରୁଷ— ତେଜ କିଆଁ ମାନ ନୟନା
ତୁମେ ମୋର ଖୁସି ଚନ୍ଦନା
ସ୍ତ୍ରୀ— ମୋ ଅଧର ମଧୁଝରା
ପୁରୁଷ— ଦିଅ ଢାଳି ପ୍ରୀତି ସୁରା
ଉଭୟେ— ଆସ ସାଥୀ ଯିବା ହଜି···(୨)

ଦୃ. ଅନ୍ଧାର ଥିଲା

ସମସ୍ତେ—Wonderful—Nice—Excellent...

ସୁକୁମାର—ଆଜ ତମେ ଯାହା ନାଚଲ ନା, ଲିସା—

(ସୁକୁମାରଙ୍କୁ ନିଶା ଧରି ଆସୁଥିଲା)

ଦେବଦାସ—ସାରା ଜୀବନ ଧରି ତୁ ଭୁଲିପାରିବୁନି,ନା ? (ସମସ୍ତେ ହସିଛନ୍ତି)

ସୁକୁମାର—(ହଠାତ୍) ଲିସା ! ମୋ ମୁଣ୍ଡଟା କାହିଁକି···

ଦେବଦାସ—(କୁଟିଳ ହସ ହସି) ସେ କିଛି ନୁହେଁ ସୁକୁମାର, ମାତ୍ରାଟା ବୋଧହୁଏ ଟିକିଏ ବେଶୀ ହୋଇଗଲା—Better take rest...

(ଏହି ସମୟରେ ଲିସା, ସୁକୁମାରଙ୍କୁ ଧରି ନେଉଥିଲେ) ଲିସା, ସୁକୁମାରଙ୍କୁ ନେଇ ଗାଡ଼ିରେ ବସେଇ ଦିଅ···He needs rest, Let him go home.

(ଲିସା ସୁକୁମାରଙ୍କୁ ଧରି ଧରି ନେଉଥିଲେ । ଏହି ସମୟରେ ସୁକୁମାରଙ୍କ ଅଜାଣତରେ ତାଙ୍କ ପକେଟରେ କିଛି ରଖି ଦେଲେ ଦେବଦାସଙ୍କ ଇଙ୍ଗିତରେ । ଦେବଦାସଙ୍କ ଆଖିରେ ଏକ ବିଚିତ୍ର ଗୃହାଣୀ; ଯାହା ଥିଲା ପ୍ରତିହିଂସାର । ସମସ୍ତେ ଜଣ ଜଣ ହୋଇ ବିଦାୟ ନେଲେ)

(ମଞ୍ଚ ଅନ୍ଧକାର)

ତ୍ରୟୋଦଶ ଦୃଶ୍ୟ (ବର୍ତ୍ତମାନ)

—୧ମ ମଞ୍ଚ—

[ନୀଳାଦ୍ରୀବାବୁଙ୍କ ବୈଠକଖାନା—ଉଦ୍‌ବେଗ ଭାବେ ନୀଳାଦ୍ରୀବାବୁ ପଦଚାରଣ କରୁଥିଲେ—ଆସିଲେ ଅତନୁ ।]

ନୀଳାଦ୍ରୀ—ଅତନୁ ! ତୁ ଶେଷରେ···

ଅତନୁ—କ୍ଷମା କରିବେ ବାପା—ମୋର ଆଉ ଅନ୍ୟ ଉପାୟ ନ ଥିଲା, ମୋ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ସରଳା ନିରୀହା ଜୀବନ ଧ୍ୱଂସ ହୋଇଯାଉ, ଏହା ମୁଁ ଚାହେଁନି ବାପା ! ରତିକୁ ବିବାହ କରି ମୁଁ ଯଦି ଭୁଲ୍ କରିଥାଏ···

ନୀଳାଦ୍ରୀ—ମୁଁ କ'ଣ ତୋର କେହି ନୁହେଁ ? ସେ ଗର୍ଭଧାରିଣୀ ମାଆ କ'ଣ ତୋ ର କେହି ନୁହେଁ ?? ଆମମାନଙ୍କ ପାଇଁ ତୋର କ'ଣ କିଛି କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନାହିଁ ??

ଅତନୁ—ବାପା ! ଜୀବନରେ କେବେ ଆପଣଙ୍କର ଅବାଧ୍ୟ ହୋଇ ନଥିଲି କି ବୋଉ ମନରେ କେବେ ଦୁଃଖ ଦେଇ ନଥିଲି; କିନ୍ତୁ ଜଣକୁ ହସାଇବାକୁ ଯାଇ, ମୁଁ ନିଜକୁ ତିଳତିଳ କରି ଜାଳି ଦେଇଛି···ମୁଁ ଯଦି ସବୁ କହିପାରୁଥାନ୍ତି···

ନୀଳାଦ୍ରୀ—ମୁଁ ଜାଣେ ଅତନୁ, ତୁ ପରିସ୍ଥିତି ଚାପରେ ପଡ଼ି ରତିକୁ ବିବାହ କରିଛୁ···ତା'ର ଅତୀତ ହୁଏତ ତୁ ଜାଣୁନା ?

ଅତନୁ—ସେ ଯାହାହେଲେ ବି ରତି ମୋର ବିବାହିତା ପତ୍ନୀ ।

ନୀଳାଦ୍ରୀ—ଏ ଡାଇଭର୍ସ ଯୁଗରେ ଏତେଟା ଭାବପ୍ରବଣତା ମୁଁ ପସନ୍ଦ କରେନା ଅତନୁ ! ଏ ବଂଶର ମାନ ଇଜ୍ଜତ ପ୍ରତି ଯଦି ତୋର ସାମାନ୍ୟ ମମତା ଥାଏ, ତେବେ ଏବେ ବି ସମୟ ଅଛି, ତୁ ଇଚ୍ଛାକଲେ···

ଅତନୁ—ନା ବାପା, ସବୁ ସରିଯାଇଛି—ଆପଣ ମୋତେ କ୍ଷମା କରିବେ ।

ନୀଳାଦ୍ରୀ—ମୁଁ ତତେ କ୍ଷମା କରିପାରେ, ଆଉ ତା କେବଳ ଗୋଟାଏ ସର୍ତ୍ତରେ । ତତେ ରତିକୁ ଛାଡ଼ପତ୍ର ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଅତନୁ—ଛାଡ଼ପତ୍ର···ନା ବାପା— ଯେ ଜଳୁଛି, ତାକୁ ଆଉ ଜାଳି ଲାଭ କ'ଣ ବାପା ? ତା'ର ସେ କରୁଣ ଜୀବନର ଜର୍ଜରିତ ପାଣ୍ଡୁଲିପି କେବେ ଯଦି ଆପଣ ପଢ଼ିବେ, ତେବେ ସବୁକଥା ଜାଣିପାରିବେ ବାପା । ସେ ଗୋଟାଏ ଭାଗ୍ୟହୀନା ଝିଅ; ଯାହାର ସବୁକିଛି ମୁଁ ଜାଳିଦେଇଛି ।

ନୀଳାଦ୍ରୀ—ଆଉ ସେଇ ଭାଗ୍ୟହୀନା ଝିଅଟା ପାଇଁ ମୋ ଘରଟା ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳୀ ହୋଇପାରେନା ।

ଅତନୁ—ବାପା ! ଏତେବଡ଼ ଦୁନିଆରେ ସେ ଯେଉଁଠି ଆଶ୍ରୟ ନେଲେ ବି ତାର ପରିଚୟ ହେବ— "ସଏ ବଂଶର କୁଳବଧୂ" । ତାକୁ କେହି ଅସ୍ୱୀକାର କରିପାରିବେନି ବାପା !

ନୀଳାଦ୍ରୀ—ଅତନୁ···

ଅତନୁ—ହଁ, ବାପା, ଇଞ୍ଜ ଯାହାହେଲେ ବି ତାର ଗର୍ଭରେ ମୋର ସନ୍ତାନ—ତାକୁ ଆପଣ ସ୍ୱୀକୃତି ଦେବେ ବାପା । ଆଉ ମୁଁ କିଛି ଚାହେଁନା···
(ଅତନୁ ଭିତରକୁ ଦୌଡ଼ି ଚାଲିଯାଉଛନ୍ତି—ନଳାଦ୍ରୀ ବିବ୍ରତ ହୋଇ ପଡ଼ୁଛନ୍ତି)

—ମଞ୍ଚ ଅନ୍ଧକାର—

ଚତୁର୍ଦ୍ଦ'ଶ ଦୃଶ୍ୟ (ବର୍ତ୍ତମାନ)

—୧ମ ମଞ୍ଚ—

[ଅମରବଣ୍ଠା—ବାଣୀ ଓ ଅମିତାଭ ବସି ଚା' ଖାଉଥିଲେ]

ବାଣୀ—କ'ଣ ଠିକ୍ କଲ ଅମିତାଭ ?

ଅମିତାଭ—ଆମେ ବିବାହ କରିବା ବାଣୀ ! ଯେତେ ଝଡ଼ଝଞ୍ଜା ଆସିଲେ ବି ଆମେ ତାର ମୁକାବିଲା କରିବା ।

ବାଣୀ—(ଆନନ୍ଦରେ) ଅମିତାଭ···

ଅମିତାଭ—କିନ୍ତୁ ବାଣୀ···ତମର ବାପା-ବୋଉ···

ବାଣୀ—ସେମାନଙ୍କୁ ରାଜି କରେଇବା ଦାୟିତ୍ୱ ମୋର, କିନ୍ତୁ ଆମର ବିବାହ ଏଇ ଅଭିଶପ୍ତ ଅମରବଣ୍ଠିରେ ହେବା ମୁଁ ଚାହେଁନା !

ଅମିତାଭ—ମୁଁ ବି ଚାହେଁନା ବାଣୀ—ଏଠି ଜୀବନଟା ଶ୍ୱାସରୁଦ୍ଧ ହୋଇଯାଉଛି—ଆମେ ଚାଲିଯିବା ଅନେକ ଦୂରକୁ ।

ବାଣୀ—ସତରେ 'ଅମିତାଭ, ଏଇ ଅମରବଣ୍ଠିକୁ ଦେଖିଲେ କେଜାଣି କାହିଁକି ଭୟରେ ମୋ ଛାତିଟା ଥରିଉଠେ । ମୋର ଯେମିତି ମନେହୁଏ ଗୋଟାଏ ଅତୃପ୍ତ ଆତ୍ମାର ବ୍ୟାକୁଳ କ୍ରନ୍ଦନ ଧ୍ୱନି ଅମରବଣ୍ଠିର ବାୟୁମଣ୍ଡଳରେ ଭରି ରହିଛି ··

ଅମିତାଭ—ତମେ ଠିକ୍ କହୁଛ ବାଣୀ ! ଭାଇ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କଲାପରେ ଏ ଅମରବଣ୍ଠିର ସବୁ ଶିରୀ ଲୁଟିଯାଇଛି । ତାର ସେ ଅତୃପ୍ତ ଆତ୍ମା ହୁଏତ ଏ ଘରେ ଘୂରି ବୁଲୁଛି । ଆଉ ସେଇଥିପାଇଁ···

ବାଣୀ—ଏ ଘରଟାକୁ ବିକିଦିଅ ଅମିତାଭ ! ଆମକୁ କ'ଣ ଗୋଟାଏ ଘରର ଅଭାବ ରହିବ ?

ଅମିତାଭ—ହଁ ବାଣୀ, ମୁଁ ଏ ଘରଟାକୁ ବିକିଦେବି ।

ବାଣୀ—କିନ୍ତୁ···ତୁମର ବାପା ? ସେ କ'ଣ ରାଜି ହେବେ ??

ଅମିତାଭ—ସେ ତ ପାଗଳ ବାଣୀ ! ତଥାପି ସେ ବି ଦିନେ ଚାହିଁଥିଲେ ଏଇ ଅମରାବତୀକୁ ବିକି କରିଦେବାକୁ । ଖବରକାଗଜରେ ଗୋଟାଏ ବିଜ୍ଞାପନ ଦେଇଥିଲେ । (ଭିତରୁ ଆସିଛନ୍ତି ଅମରେନ୍ଦ୍ର)

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ହଁ, ମୁଁ ବିଜ୍ଞାପନ ଦେଇଛି, ମୋ ସୁକୁମାରକୁ ଯେ ମୋତେ ଫେରେଇଦବ ମୁଁ ତାକୁ ଏ ଅମରାବତୀ ଉପହାର ଦେବି ।

ଅମିତାଭ—ବାପା ! ଏ ଅମରାବତୀ ଅଭିଶପ୍ତ—ମୁଁ ଚାହୁଁଛି, ତାକୁ ବିକି କରିଦେବି ।

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—କ'ଣ କହିଲୁ, ଅମରାବତୀ ଅଭିଶପ୍ତ ? ଅମରାବତୀ କେବେ ଅଭିଶପ୍ତ ହୋଇପାରେନା—ଏଠି ଅଛି ପାରିଜାତର ସୁରଭି, ନନ୍ଦନକାନନର ମୁଗ୍ଧ ମଳୟ—ସେ Youngman ମୋତେ କଥାଦେଇଛି, ସେ ମୋ ସୁକୁମାରକୁ ମୋତେ ଫେରେଇଦେବ । ମୁଁ ତାକୁ ଅମରାବତୀ ଉପହାର ଦେବି । ମୁଁ କଥା ଦେଇଛି—I am a man of words. ରାଏ ବାହାଦୁର ଅମରେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସାଦ ଚୌଧୁରୀ—Rule Britania rule.

ଅମିତାଭ—ବାପା ! ଆପଣ ଭିତରକୁ ଯାଆନ୍ତୁ । ଆପଣଙ୍କର ବିଶ୍ରାମ ଦରକାର । ଆଜି ଆପଣ ଯଦି ଏମିତି ଅମାନିଆ ହେବେ···

ବାଣୀ—ମଉସାଙ୍କ ପାଇଁ କୌଣସି ମାନସିକ ଚିକିତ୍ସାଳୟରେ ଯଦି ରହିବାର ସୁବିଧା କରିଦିଅନ୍ତି···

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—କ'ଣ କହିଲୁ ? ମୁଁ ରହିବି ମାନସିକ ଚିକିତ୍ସାଳୟରେ ? କିନ୍ତୁ··· ତୁ କିଏ ? ଓଃ ଉର୍ବଶୀ ! ନଷ୍ଟ ଉର୍ବଶୀ ଦେଖିଛି ଅମରାବତୀର ସ୍ୱପ୍ନ—(ହସି ଉଠିଛନ୍ତି—ବଡ଼ ବଡ଼ ଆଖିରେ ବାଣୀକୁ ଚାହିଁ) ତୁ ତୁ ଏଠି କାହିଁକି ? ଅମରାବତୀରେ ତୁ ଯେଉଁ ନିଆଁ ଜାଳି ଦେଇଛୁ, ସେ ନିଆଁ ଏବେ ବି ଲିଭିନି—ଦେଖୁଛୁ, ଦେଖୁଛୁ ଅମିତାଭ, ସେ ନିଆଁଟା

କଂସର କାନ୍ଦୁଛୁ ?? ମୁଁ...ମୁଁ ତାକେ ହତ୍ୟାକରିବ—କଳଙ୍କିନୀ ଜବଣୀର ରକ୍ତରେ ସେ ନଆଁଟା ଲିଭିଯିବ ।

(ବାଣୀର ଗଣ୍ଠି ଚିପିବାକୁ ଗଲେ)

ଅମିତାଭ—ବାପା ! ଆପଣ ଏ କ'ଣ କରୁଛନ୍ତି ? (ବିରକ୍ତ ହୋଇ)

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ମୁଁ ଖୋଜୁଛି, ମୁଁ ତାକୁ ଖୋଜୁଛି, ସପ୍ତର୍ଷିର ସେ ପ୍ରଶ୍ନବାଚୀ ବଳୟ ଭିତରେ...ଏଇ ଦେଖ ଅମିତାଭ—ସେ ହସୁଛି, କିନ୍ତୁ ଏ କ'ଣ ? Youngman ତୁମେ, ତୁମେ ସପ୍ତର୍ଷିର ବଳୟ ଭିତରେ... ତାହେଲେ ମୋ ସୁକୁମାର ସେ କ'ଣ ଆଉ ଆସିବନି ??

ବାଣୀ—ମୁଁ ଆସୁଛି ଅମିତାଭ ! ଏଠି ଆଉ କେଇଟା ମୂହୂର୍ତ୍ତ ରହିଲେ ମୁଁ ହୁଏତ ପାଗଳ ହେଇଯିବି ।

ଅମିତାଭ—ବାଣୀ ! ଚାଲ ବାଣୀ, ମୁଁ ବି ତୁମ ସାଙ୍ଗରେ ଚାଲିଯିବ ।

(ଏଇ ସମୟରେ ଆସିଛି ହରି)

ହରି—ଗ୍ରେଟ ବାବୁ, ତମେ ଏ ଘର ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବ ?

ଅମିତାଭ—ହଁ, ହରିକାକା ବାପାଙ୍କର ଏଇ ପ୍ରଳାପ ଶୁଣି ଶୁଣି ମୁଁ ଅତିଷ୍ଠ ହୋଇ ପଡ଼ିଲଣି ।

ହରି—ବୁଢାବାବୁଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ତମେ ଚାଲିଯିବ ? ତାଙ୍କର ଆଉ ତମଛଡ଼ା କିଏ ଅଛି କହିଲ ? ତମେ ଚାଲିଗଲେ...

ଅମିତାଭ—ମୁଁ ଖାଲି ଚାଲିଯାଉନି ହରିକାକା—(ବିରକ୍ତ ହୋଇ) ଏ ଘରଟାକୁ ବନ୍ଦି ମଧ୍ୟ କରିଦେବ ।

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—(ହସି ଉଠିଲେ) ଏ ଘରେ ଏକ ଅଶାନ୍ତ ଆତ୍ମାର ମାଳିକ ପଦଧ୍ୱନି । ଶୁଣି ପାରୁଛ...ଶୁଣିପାରୁଛ, ଅମିତାଭ ! ଏ ସଙ୍ଗୀତ କେମିତି ପାଷାଣ କକ୍ଷରେ ପ୍ରତିଧ୍ୱନି ସୃଷ୍ଟି କରୁଛି—ଏକ କରୁଣ ମୂର୍ଚ୍ଛନା ତୋଳି... ସେ ଆସିବ, ସେ ନିଶ୍ଚୟ ଆସିବ । ତାର ସେ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ପାଦ ଶବ୍ଦ ମୁଁ ବେଶ୍ ଶୁଣିପାରୁଛି...ହଉ, ମୋ ଲଣ୍ଠନ... ମୋ ଲଣ୍ଠନଟା କାହିଁ ହରି ? ଅନ୍ଧାରରେ ସେ ହୁଏତ ବାଟବଣା ହେଇଯିବ । ମୁଁ ଯିବି—ତାକୁ ସ୍ୱାଗତ କରିବ । ହରି ମୋ ଲଣ୍ଠନ ।

ଅମିତାଭ—ଆସ ବାଣୀ ! Let us go,, ମୋର ଆଉ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ—come on.
(ଅମିତାଭ ଓ ବାଣୀ ଚାଲିଗଲେ)

ହରି—ଷ୍ଟେଟବାବୁ, ମୋ ସାନକୁହା ମାନ ଷ୍ଟେଟବାବୁ, ଷ୍ଟେଟବାବୁ···

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—କ'ଣ ହେଲା ହରି ??

ହରି—ଷ୍ଟେଟବାବୁ ଘରଛାଡ଼ି ଚାଲିଗଲେ ବାବୁ ସେ ଏଇ ଅମରାବତୀକୁ ବନ୍ଦି କରିଦେବେ । ସେ ଝିଅଟା···

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—କ'ଣ କହିଲୁ ହରି—ଅମରାବତୀକୁ ବନ୍ଦି କରିଦେବ ?? କିନ୍ତୁ ଅମରାବତୀକୁ ବନ୍ଦି କରିଦେବାକୁ ସେ କିଏ ? ଅମରାବତୀର ମାଲିକ ହେଉଛି ସୁକୁମାର ଚୌଧୁରୀ; ଆଉ ମୁଁ ହେଉଛି ତାର care taker —ଦେଖ···ଦେଖ ହରି, ସୁକୁମାର ଫେରିଆସୁଛି । ଆ···ଆ··· ସୁକୁମାର ।

ହରି—ବାବୁ ! ମୋ ମନକୁ କାହିଁକି ପାପ ଛୁଉଁଚି—ମନେ ହେଉଛି, ସେ ଝିଅଟା ହୁଏତ ଆମ ଷ୍ଟେଟବାବୁଙ୍କୁ···

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ପାପ—(ହସି ଉଠିଲେ) ହଁ ହରି, ମନର ସହରଟା ଯେତେବେଳେ ଅନ୍ଧାର ହୋଇଯାଏ, ସେତେବେଳେ ମଣିଷ ପାପ କରେ—ଆଲୋକକୁ ସେ ଭୟକରେ ।

ହରି —ସେ କିନ୍ତୁ ଚାଲିଗଲେ ବାବୁ !

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ଓଃ ଚାଲିଗଲା "?? ବେଶ୍ ଭଲ କରିଛି । ସୁକୁମାର ଚାଲିଗଲା—ଅମିତାଭ ଚାଲିଗଲେ—ତା'ର ମା' ବି ଚାଲିଗଲା । ସମସ୍ତେ ଜଣେ ଜଣେ ହୋଇ ଚାଲିଗଲେ । ତୁ ବି ଚାଲିଯା ହରି । ଖାଲି ଏକା ରହିବି ମୁଁ । ରାଏବାହାଦୁର ଅମରେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସାଦ ଚୌଧୁରୀ—ଭଗ୍ନଜାନୁ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ—ଏକ ନିଃସଙ୍ଗ ପଦାତିକ···(ହସିଲେ)

ହରି—ବାବୁ······

—ମଞ୍ଚ ଅନ୍ଧାର—

ପଞ୍ଚଦଶ ଦୃଶ୍ୟ (ବର୍ତ୍ତମାନ)

—୨ୟ ମଞ୍ଚ—

[ଦେବଦାସଙ୍କ ଘରର ଶୟନ କକ୍ଷ—ସମସ୍ତ ମଧ୍ୟରାତ୍ରୀ—ନିଦରେ ଶୋଇଯାଇଥିଲେ ଦେବଦାସ । ଅନ୍ୟ ଏକ ଶୟନ କକ୍ଷରେ ଶୋଇଥିଲା ଲିସା—ଝରକା ରେଲିଙ୍ଗ୍ ଡେଇଁ ପ୍ରବେଶ କରିଛନ୍ତି ଅତନୁ—ପାଦ ଶବ୍ଦରେ ଚମକି ଉଠିଲେ ଦେବଦାସ ।]

ଦେବଦାସ— କିଏ ? (ବେଡ୍ ରୁମ୍‌ର ଲାଇଟ୍ ଜଳାଇଲେ)

ଅତନୁ—ମୁଁ ଅତନୁ ରାଏ—ଚିହ୍ନି ପାରିଲେ Mr Naik...

ଦେବଦାସ—ତୁମେ, ଏତେ ରାତିରେ ?

ଅତନୁ—ଏଇ ଆମର ଶେଷ ଦେଖା Mr Naik—ଆଜି ଏ ଜୀବନରେ ହୁଏତ ଦେଖା ହେବନି—Sorry to disturb you

ଦେବଦାସ—କ'ଣ ଚାହଁ ?

ଅତନୁ—ମୁଁ ଯାହା ଚାହେଁ ତା' ତୁମେ ଦେଇପାରିବନି ।

ଦେବଦାସ—ମାନେ ?

ଅତନୁ—ସହରର 'ସେଭନ ଷ୍ଟାର' ଥିଲା···ମଧୁଶାଳାର ସେ ନିଭୃତ ପାନ କକ୍ଷରେ ବିଦେଶୀ ସଙ୍ଗୀତର ତାଳେ ତାଳେ ନାଚୁଥିଲା ଲିସା—ତାର ପାନ ପାତ୍ରରେ ଉତ୍କଟ ହଳାହଳ···ଆଜି ସୁକୁମାର ଚୌଧୁରୀ···

ଦେବଦାସ—ଅତନୁ ···

ଅତନୁ—ମନେ ପଡ଼ୁଛି Mr. Naik—୨୨ ବର୍ଷ ତଳର ସେ କାହାଣୀ— ଲିସାର ଏକ ବିଂଶତମ ଜନ୍ମ ଜୟନ୍ତୀ—କେତେ ଉନ୍ମାଦନା କେତେ ଉତ୍ତେଜନା—ଆଜି ତା'ର ରାତିରେ···ସେଇ ସରଳ ପ୍ରାଣ ସୁକୁମାର ଜୀବନର ଶେଷ ଦୀପଶିଖା କେମିତି ଲିଭିଗଲା ??

ଦେବଦାସ—(ଚମକି ଉଠି) ଅତନୁ, କାହାକୁ ତୁମେ କ'ଣ କହୁଚାଲିଛ ?
ବାହାର ଯାଅ—ତା' ନହେଲେ, ତୁମପରି ଗୋଟାଏ ଉନ୍ମାଦ, ବିକୃତ ମସ୍ତିଷ୍କ ଲୋକକୁ ମୁଁ Policeକୁ hand over କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟହେବି ।

(ଅତନୁ ପକେଟରୁ ଛୁରୀ କାଢ଼ି ଦେଖାଇଲେ)

ଦେବଦାସ—ଅତନୁ...

ଅତନୁ—ଚିତ୍କାର କରନି ମିଷ୍ଟର ନାୟକ...ଆଜି ରାତି ତୁମ ଜୀବନର ଶେଷ ରାତି ।

ଦେବଦାସ—ଅତନୁ ! ଜୀବନ ପ୍ରତି ଯଦି ସାମାନ୍ୟ ମମତା ଥାଏ, ତା'ହେଲେ ଫେରିଯାଅ ଅତନୁ । ତା'ନହେଲେ...

ଅତନୁ—ମୁଁ ଅତନୁ ନୁହେଁ ମିଷ୍ଟର ନାୟକ—ମୁଁ ସୁକୁମାର ।

ଦେବଦାସ—ସୁକୁମାର...!!! କିନ୍ତୁ ସେ ତ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିଛି ଆଜକୁ ୨୬ ବର୍ଷ ତଳେ ।

ଅତନୁ—ନା, ତୁ ତାକୁ ମାରି ଦେଇଛୁ ।

ଦେବଦାସ—ଅତନୁ...

ଅତନୁ—ତୁ ମୋତେ ଚିହ୍ନି ନ ପାରିଲେ ବି ମୁଁ ତୋତେ ଠିକ୍ ଚିହ୍ନିଛି । ଯୋଉଦିନ ତୁ ଆଉ ଲିସା ଆସିଥିଲ ମୋତେ ତୁମର ଜ୍ୱାଇଁ କରିବାକୁ, ଠିକ୍ ସେଇଦିନ ସମୟର ସିଂହଦ୍ୱାର ମୋ ପାଇଁ ଖୋଲିଗଲା ।

ଦେବଦାସ—ଅତନୁ...

ଅତନୁ—ହଁ, ଦେବଦାସ ! ମୁଁ ହେଉଛି ସୁକୁମାର—ମୋର ପୁନର୍ଜନ୍ମ ହୋଇଛି । ସମୟର ସୀମା ଟପି ମୁଁ ଅନେକ ଦୂରକୁ ଫେରି ଯାଇଛି । ତୋ'ର ସେ କଳଙ୍କିତ ଜୀବନର ଘୃଣ୍ୟ ଇତିହାସ ଦୁନିଆ ଆଖିରେ ଗୋପନ ରହିଲେ ବି ମୋତେ ଫାଙ୍କି ଦେବା ଏତେ ସହଜ ନୁହେଁ ।

ଦେବଦାସ—ଅତନୁ, ଏକ କଳ୍ପିତ କାହାଣୀର ଆଶ୍ରୟ ନେଇ ତୁମେ ମୋତେ Black Mail କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛ ?

ଅତନୁ—ନା, ଦେବଦାସ ! ମୁଁ ତୋ ଭଳି ସଂକୀର୍ଣ୍ଣମନା ନୁହେଁ । ଜଣକର ସୁନାର ସଂସାର ଉଜାଡ଼ି ଦେଇ ମୁଁ କେବେ ଚାହିଁ ନଥିଲି ନିଜର ସଂସାର ଗଢ଼ିବାକୁ । ତୋ' ଯୋଗୁଁ ମୋ ପ୍ରାଣର ଲିସା ମୋ' ସହିତ

ପ୍ରତାରଣା କଲ । ମୋର ବାପା ପାଗଳ ହୋଇଗଲେ...କୋଉ ମୋତେ ଝୁରି ଝୁରି ମରିଗଲ ଆଉ ଯୋଉ ଅମରବଲ୍ଲୀ ଥିଲା ମୋର ଅତିପ୍ରିୟ, ସେ ହେଲା ଶ୍ରୀଧାନା । ତୁ କାଲୁ ଆଜି ବି ସେ ଅମରବଲ୍ଲୀର ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁଛୁ । ବାଣୀ ଭଳି ଗୋଟାଏ ନଷ୍ଟ ଚରିତ୍ରା ହୋଟେଲ ନର୍ତ୍ତକୀର ସାହାଯ୍ୟରେ ଅମିତାଭକୁ...

ଦେବଦାସ—ଅତନୁ...

ଅତନୁ—ମୁଁ ସବୁ ଜାଣେ ଦେବଦାସ—ଆଉ ମୁଁ ବଞ୍ଚି ଥାଉଁ ଥାଉଁ ଅମରବଲ୍ଲୀ ତୋର ହୋଇପାରେନା । ଅମିତାଭ ମୋର ସାନଭାଇ—ଆଉ ସେ ହେଉଛି ଅମରବଲ୍ଲୀର ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ।

ଦେବଦାସ—ସୁକୁମାର ପୁନର୍ଜନ୍ମ ହୋଇଛି—ଅସମ୍ଭବ—ମୁଁ ଏସବୁକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରେନା । ନା, ନା, ମୋର ମନେହୁଏ ଏହା ଗୋଟାଏ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର । ଏ ସବୁ ହୁଏତ ତମର ମନଗଢ଼ା କାହାଣୀ ।

(ଧୀରେ ଧୀରେ ପଛେଇ ଯାଉଥିଲେ)

ଅତନୁ—ଆଉ ପାଦେ ମାତ୍ର ପଛେଇବାର ଚେଷ୍ଟା କଲେ ସେଇଠି ଟଳିପଡ଼ିବୁ ଦେବଦାସ । ମୁଁ ଆଜି ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବି ଦେବଦାସ ! ମୋର ପ୍ରତିହିଂସାର ସେ ଜୁଲନ୍ତୋଜଇଟା ଏବେ ବି ଶାନ୍ତ ହୋଇନି । ଜନ୍ମ ଜନ୍ମ ଧରି ମୁଁ ଅପେକ୍ଷା କରିଛି ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବାର ସେ ମାହେନ୍ଦ୍ର ଲଗ୍ନକୁ...ଆଉ ଆଜି (ଦେବଦାସଙ୍କ ଗ୍ରୀବାରେ ଛୁରୀ ଦ୍ୱାରା ଆଘାତ କଲେ । ଚିତ୍କାର କରି ଟଳିପଡ଼ିଲେ ଦେବଦାସ । ଚିତ୍କାର ଶୁଣି ଅନ୍ୟ ଶୟନ କକ୍ଷରୁ ଦୌଡ଼ିଆସିଲେ ଲିସା । ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ରକ୍ତାକ୍ତ ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ତାଙ୍କ ଉପରେ ଲୋଟି ପଡ଼ିଲେ ।)

ମୋନାଲିସା—କ'ଣ ହେଲା, ଏ ତୁମର କ'ଣ ହେଲା ??

(ଦେବଦାସ ସେତେବେଳେ ମୃତ୍ୟୁ ନିକଟକୁ ଆଗେଇ ଯାଉଥିଲେ)

ଦେବଦାସ—ଲିସା ମୋ ପାପର ପ୍ରତିଫଳ ମୁଁ ଭୋଗକରୁଛି ଲିସା ! ସେଦିନ ଯଦି ମୋ ମନର ସହରଟା ଅନ୍ଧାର ହୋଇପାରି ନଥାନ୍ତା...(ଶେଷ)

ମୋନାଲିସା—ଦେବଦାସ...(କାନ୍ଦି ଉଠିଛି) ତମେ......ତମେ ମୋ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ କାହିଁକି ହତ୍ୟାକଲ ଅତନୁ ???

ଅତନୁ—ଲିସା ! ସୁକୁମାରକୁ ତୁମେ କି ଭାବେ ହତ୍ୟା କରିଥିଲ·····କାହିଁକି ହତ୍ୟା କରିଥିଲ··· କହିପାରିବ ???

ମୋନାଲିସା—ଅତନୁ···

ଅତନୁ—ମୁଁ ଅତନୁ ନୁହେଁ ଲିସା ! ମୁଁ ହେଉଛି ସୁକୁମାର, ଯାହାକୁ ତୁମେ ଦିନେ ମଧୁଶାଳାର ପାନ କକ୍ଷରେ ତମ ଜନ୍ମ ଉତ୍ସବ ଦିନ ହତ୍ୟା କରିଥିଲ ।

ମୋନାଲିସା—ନା, ମିଛକଥା । ମୁଁ କାହାକୁ ହତ୍ୟା କରିନି—ସୁକୁମାର କିଏ ମୁଁ ଜାଣିନି । ମୁଁ ତୁମକୁ ପୋଲିସରେ ଦେବି—ତମେ ମୋ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିଛ ।

ଅତନୁ—ପୁନର୍ଜନ୍ମରେ ତୁମେ ସିନା ବିଶ୍ୱାସ କରନା ଲିସା—ମୁଁ କିନ୍ତୁ ବିଶ୍ୱାସ କରେ । ମନେ ପଡ଼ୁଛି ଲିସା—ସେଇ ୨୭ ବର୍ଷ ତଳର କଥା ଯୋଉଦିନ ତମେ ପୁନର୍ଜନ୍ମକୁ କବି କଳ୍ପନାର ଖିଆଲ ବୋଲି କହି ହସି ହସି ଉଡ଼େଇ ଦେଇଥିଲ ।

ମୋନାଲିସା—ଅତନୁ···

ଅତନୁ—ମନେ ପଡ଼ୁଛି ଲିସା—ଯୋଉଦିନ ତମେ ଆଉ ମୁଁ ଅମରାବତୀରେ ବସି Apple ଖାଉଥିଲେ · ଧାରୁଆ ଛୁରୀରେ ମୁଁ Apple କାଟି ତୁମକୁ ଖୁଆଇ ଦେଉଥିଲି··· ତୁମେ କିନ୍ତୁ ଛୁରୀଟା ମୋ ହାତରୁ ଛଡ଼େଇ ନେଇ ନିଜେ କାଟି ମତେ ଖୁଆଇ ଦେଲ । ଆଉ ଅସାବଧାନତା ପାଇଁ ହାତଟା ତମର ଭୀଷଣ ଭାବରେ କଟିଗଲା । ରୁମାଲରେ ମୁଁ ତମର ହାତ ବାନ୍ଧି ଦେଇଥିଲି ।

ମୋନାଲିସା—ଅତନୁ

ଅତନୁ—ଆଜି ବି ସେଇ କଟାଦାଗଟା ତମ ହାତରୁ ଲିଭି ଯାଇନି ଲିସା ।

ମୋନାଲିସା—(ଭୟରେ) କ'ଣ ତମେ ନୁହଁ, ଅତନୁ ?

ଅତନୁ—ଆର ଜନ୍ମର ସ୍ୱପ୍ନ ଏ ଜନ୍ମରେ ସାର୍ଥକ ହେବ—ଆଜି ବି ତମେ ଲାସ୍ୟମୟୀ – ଅକ୍ଷତ ଯୌବନର ସ୍ୱାକ୍ଷର ବହନ କରି ଆଜି ବି ତମେ ଲାବଣ୍ୟମୟୀ ମୋନାଲିସା ! ତମ ତନୁ ଶରୀରରେ ଆକର୍ଷଣର ଅନେକ ସୁରଭି ।

ମୋନାଲିସା - ଅତନୁ ! ମୁଁ ତୁମଠାରୁ ବୟସରେ ବଡ଼—ତୁମ ମାଆ ସମାନ ।

ଅତନୁ — ଏ ଜନ୍ମରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଦେଇପାଦ ଆଗେଇ ଯାଇଛୁ ଲିସା । ତଥାପି ତମେ ଲିସା ଆଉ ମୁଁ—ସୁକୁମାର ।

ମୋନାଲିସା—ଅତନୁ...

ଅତନୁ—ଭୟନାହିଁ ଲିସା—ମୁଁ ନାରୀ ଜାତିକୁ ସବୁବେଳେ ସମ୍ମାନ ଦେଇ ଆସିଛୁ—ନାରୀତ୍ୱର ଅବମାନନା କେବେହେଲେ କରିନ କି ଆଜ ବି କରିବନି, କିନ୍ତୁ ତମ ପ୍ରତାରଣାର ଉଚିତ ପୁରସ୍କାର ଦେବ ।

(ସେଇ ରକ୍ତାକ୍ତ ଛୁରୀଟା ଦେଖାଇଲେ)

ମୋନାଲିସା—ଅତନୁ...

ଅତନୁ—ହଁ, ଲିସା, ମୁଁ ତୁମକୁ ହତ୍ୟା କରିବ । ମୋର ଭଲ ପାଇବାର ରକ୍ତ ମନ୍ଦାର ଯେତେବେଳେ ଜଳି ଯାଇଛି, ସେତେବେଳେ ମୁଁ ତୁମକୁ ବଞ୍ଚିବାକୁ ଦେବନି ଲିସା ! ଆଜ ହେଉଛି ମୋ ଜୀବନର ଶେଷ ରାତ୍ରୀ ...ଆଜ ମୋ ଜୀବନର Red letter day

(କହି ଲିସାକୁ ଛୁରୀ ଦ୍ୱାରା ଘନ ଘନ ଆଘାତ କଲେ—ଲିସାଙ୍କ ନିର୍ଜୀବ ଶରୀରଟା ପଡ଼ିରହିଲା ଚଟାଣ ଉପରେ ଛୁରୀଟାକୁ ଫିଙ୍ଗିଦେଇ)

ଅତନୁ—ଗୋଟାଏ ଜନ୍ମର ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କାହାଣୀ ଆଜ ଆଜ ଗୋଟାଏ ଜନ୍ମରେ ଶେଷ ହୋଇଗଲା...   (ଧୀରେ ଧୀରେ ବାହାରି ଗଲେ)

(ମଞ୍ଚ ଅନ୍ଧାର)

ଷୋଡଶ ଦୃଶ୍ୟ (ବର୍ତ୍ତମାନ)

—୧ମ ମଞ୍ଚ —

Dr Suresh Mohantyଙ୍କ ଘର—ସମୟ ମଧ୍ୟ ରାତ୍ରୀ । ପଲଙ୍କ ଉପରେ ଶୋଇଥିଲା ରତ୍ନ । ଘର ମଧ୍ୟକୁ ଆସିଛୁ ଅତନୁ । ଲିସା ଓ ଦେବଦାସଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କଲାପରେ ସେ ଆସିଛନ୍ତି ରତ୍ନ ସହିତ ଶେଷ ଦେଖା କରିବାକୁ । ତାଙ୍କ ପ୍ୟାଣ୍ଟ, ସାର୍ଟରେ ରକ୍ତ ଚିହ୍ନ । ରତ୍ନଙ୍କ ବେଡ଼ ନିକଟରେ]

ରଞ୍ଜ—ଅଚଳ ଏ ତମର କ'ଣ ହେଲା ଅତନୁ? ଏତେ ରକ୍ତ···
(କ୍ରୋଧ ଉଠିଛି)

(ଅତନୁ କଚ୍ଛି କହିପାରିଲେନି—ରଞ୍ଜଙ୍କୁ ଗ୍ଲାନିରେ ଚାପି ଧରି ଆଲିଙ୍ଗନ ଦେଲେ ଗାଢ଼ ଚୁମ୍ବନ)

ରଞ୍ଜ—(ନିଜକୁ ମୁକ୍ତ କରି) ଅତନୁ, କୁହ ଅତନୁ—କ'ଣ ହେଇଛି ?
(ଗଳା ଥରୁଥିଲା)

ଅତନୁ—ଯୋଉ ହାତରେ ଦିନେ ତମ ସୀମନ୍ତରେ ସିନ୍ଦୁର ପିନ୍ଧାଇ ଦେଇଥିଲି—ସେଇ ହାତରେ ତାକୁ ଲିଭେଇ ଦବାକୁ ଆସିଛି ରଞ୍ଜ ।

ରଞ୍ଜ—ଅତନୁ !

ଅତନୁ—ହଁ, ରଞ୍ଜ—ମୁଁ ମଣିଷ ମାରିଛି ।

ରଞ୍ଜ—(ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଛନ୍ତି—ନା, ····· ତମେ ମଣିଷ ମାରିପାରିନା—ଅତନୁ, ତୁମକୁ ମୋ' ରାଣ—କୁହ, କ'ଣ ହୋଇଛି ?
(ପାଟି ଶୁଣି ଆସିଛନ୍ତି ସୁରେଶ—ଦେହରେ ତାଙ୍କର ରାତି ପୋଷାକ)

ସୁରେଶ—କ'ଣ ହେଲା ରଞ୍ଜ—ଅତନୁ, ତୁ ଏତେ ରାତିରେ ?? (ରକ୍ତ ଦେଖି) ଅତନୁ ତୋ' ଦେହ ସାରା ଯେ ରକ୍ତରେ ଭିଜି ଯାଇଛି···

ଅତନୁ—ହଁ, ସୁରେଶ—ରକ୍ତ ତୃଷ୍ଣା ମୋର ଆଜି ମେଣ୍ଟି ଯାଇଛି—ମୁଁ ମଣିଷ ମାରିଛି ସୁରେଶ ! ଗୋଟାଏ ନୁହଁ ଦୁଇଟା—ମିଷ୍ଟର ଦେବଦାସ ନାଏକ ଆଉ ମିସେସ୍ ମୋନାଲିସା ନାଏକ । ଦୁଇଜଣଙ୍କୁ ମୁଁ ଏଇ ହାତରେ ହତ୍ୟା କରିଛି ।

ରଞ୍ଜ
ସୁରେଶ } —ଅତନୁ !!

ଅତନୁ—ମୁଁ ପ୍ରତିଶୋଧ ନେଇଛି ସୁରେଶ—ଆଜି ଯେଉଁଥିପାଇଁ ମୋତେ ଗୋଟାଏ ଜନ୍ମ ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା—ପ୍ରତାରଣାର ପ୍ରତିଶୋଧ ।

ରଞ୍ଜ—କିନ୍ତୁ ତମେ ସେମାନଙ୍କୁ ହତ୍ୟାକଲ କାହିଁକି ?

ଅତନୁ—ସେ ଗୋଟାଏ କାହାଣୀ ରଞ୍ଜ—କେହି ହୁଏତ ବିଶ୍ୱାସ କରିବେନି ।

ସୁରେଶ—ଅତନୁ !!

ଅତନୁ—ମୁଁ ତତେ କହୁଥିଲି ନା ସୁରେଶ—ମୋ ଜୀବନର Red letter dayକୁ ମୁଁ ପ୍ରତୀକ୍ଷା କରୁଛି ବୋଲି···ଆଜି ସେଦିନ ଆସିଛି ସୁରେଶ—ମୋ ଜୀବନର ଏକ ଅବିସ୍ମରଣୀୟ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ।

ଇଭା—କିନ୍ତୁ ତମେ ସେମାନଙ୍କୁ ହତ୍ୟାକଲ କାହିଁକି ? ଜାଣି ଜାଣି କାହିଁକି ଡାକି ଆଣିଲ ନିଜର ସର୍ବନାଶକୁ—

ସୁରେଶ—ଖାଲି ତା'ର ନୁହେଁ ଇଭା, ସବୁଦିନ ପାଇଁ ତୋ'ର ଭାଗ୍ୟଟା ବି ଜଳିଗଲା ।

ଅତନୁ—ସୁରେଶ, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ମୁଁ ଚାହିଁଥିଲି ଇଭାଠାରୁ ଦୂରେଇ ଯିବାକୁ । କିନ୍ତୁ ପାରିଲିନି ସୁରେଶ— ମୋର ସେ ଇଚ୍ଛାର ସନ୍ତନର ମୋହ ମୋତେ ଦୁର୍ବଳ କରିଦେଲା—ଇଭାକୁ କଳଙ୍କମୁକ୍ତ କରିବାକୁ ଯାଇ ତାକୁ ଚିରଦିନ ପାଇଁ ଅଭାଗିନୀ କରିଦେଇଗଲି ।

ଇଭା—ଅତନୁ, କାହିଁକି ତୁମେ ଜାଣି ଜାଣି ମୋର ଏ ସର୍ବନାଶ କଲ ଅତନୁ ? କି ଦୋଷ ମୁଁ ତମର କରିଥିଲି ?

ଅତନୁ—ମୋତେ କ୍ଷମା କରିବ ଇଭା—ମୋ ଜୀବନର କରୁଣ ଇତିହାସ ତମେ ଯଦି ଶୁଣିବ ତେବେ ତମର ବି ଦୟା ହେବ ଇଭା—ତମ ଆଖିରୁ ବି ଲୁହ ଝରିବ । ସେ କାହାଣୀ ମୁଁ କହିବି ଇଭା, ଖାଲି ତୁମକୁ ଏକା ନୁହେଁ—ସାରା ବିଶ୍ୱକୁ ମୁଁ ଶୁଣେଇବି ସେଇ ବିସ୍ମୟକର କାହାଣୀ ।

ସୁରେଶ—ଅତନୁ···

ଅତନୁ—ହଁ, ସୁରେଶ— ସେ ହତ୍ୟା ଅପରାଧରେ ମୋର ବିଚାର ହେବ । ମୁଁ ଜାଣେ, ମୁଁ ଫାଶି ପାଇବି । ଆଜି ଆଉ ସମୟ ନାହିଁ ସୁରେଶ—ପୋଲିସ୍ ହୁଏତ ମୋର ପିଛା କରୁଛି । ଏଇ ରାତି ଭିତରେ ମୋତେ ଅନେକ କାମ ଶେଷ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ମୁଁ ଆସୁଛି ସୁରେଶ ।

ଇଭା—ଅତନୁ, ତମେ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ମୋତେ ବି ମାରିଦେଇ ଯାଅ ଅତନୁ—ଯେଉଁ ହାତରେ ଦୁଇଟା ମଣିଷ ମାରିଛ, ସେଇ ହାତରେ କ'ଣ ଆଉ ଗୋଟେ ମଣିଷ ମାରି ପାରିବନି ?

ଅତନୁ—ଇଭା···

ରତି—ତମ ଛଡା ମୁଁ କାହିଁ ରହିପାରିବନି ଅତନୁ !

ଅତନୁ—ନା, ରତି—ଯେତେ ଦୁଃଖ ଆସିଲେ ବି ତମେ ବଞ୍ଚି ରହିବ । ତମ ଗର୍ଭରେ ଯେ ଏଇ ବଂଶର ଭାବି ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ—କ'ଣ ଚାହଁ, ଏ ବଂଶ ଲୋପ ହୋଇଯାଉ ?

ରତି—ଅତନୁ !

ଅତନୁ—ସୁରେଶ ! ତୋ'ଭଳି ବନ୍ଧୁ ଏ ଜୀବନରେ ଆଉ ମିଳିବେନିରେ···
ସୁରେଶ ତୁ ଆସିବୁ ସୁରେଶ—ତମେ ବି ଆସିବ ରତି—ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଶୁଣିବ ମୋର କରୁଣ ଜୀବନର ଅଶ୍ରୁସିକ୍ତ ଇତିହାସ—ଜନ୍ମ ଜନ୍ମାନ୍ତର କାହାଣୀ ।

ସୁରେଶ—ଅତନୁ !'

ଅତନୁ—ସୁରେଶ, ମୁଁ କହୁଥିଲି ନା, ମୁଁ ହେଉଛି ଏ ଯୁଗର ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ବିସ୍ମୟ ଏକ ରହସ୍ୟମୟ ମାନବ···ଏକ ଦୁରନ୍ତ ପ୍ରହେଳିକା !! ଆ' ସୁରେଶ ଶେଷଥର ପାଇଁ ତତେ ଥରେ ଛାତିରେ ଚାପିଧରେ— ଏ ଜନ୍ମରେ ହୁଏତ ସେ ସୁଯୋଗ ଆସିବନି ।

ସୁରେଶ - ଅତନୁ······(ଦୁହେଁ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଛାତିରେ ଭିଡ଼ିଧରିଲେ ।)

ଅତନୁ—(ରତି କାନ୍ଦୁଥିଲେ) ଲତି, ଆମର ସେ ଅନାଗତ ସନ୍ତାନକୁ ତମେ ମଣିଷ କରିବ । ଏ ଜନ୍ମରେ ନହେଲେ ବି ଆର ଜନ୍ମରେ ଆମର ନିଶ୍ଚୟ ମିଳନ ହେବ । ହଁ, ରତି—ଆମେ ଜନ୍ମ ଜନ୍ମାନ୍ତର ସାଥୀ ।
(ରତି ଆଖିରୁ ଲୁହ ପୋଛିଦେଇ ଧୀରେ ଧୀରେ ଚାଲିଗଲେ ।)

ରତି—(କାନ୍ଦି ଉଠିଲା) ଅତନୁ······

ସୁରେଶ—(ନିର୍ବାକ୍)

(ମଞ୍ଚ ଅନ୍ଧାର)

ଶେଷ ଦୃଶ୍ୟ (ବର୍ତ୍ତମାନ)

— ୧ମ ମଞ୍ଚ —

[ଅମରାବତୀ—ନିଶାର୍ଦ୍ଧ...ଏକ ଶାନ୍ତ ନିସ୍ତବ୍ଧତା... ପଲଙ୍କ ଉପରେ ଶୋଇଥିଲେ ରୋଗଗ୍ରସ୍ତ ରାଏ ବାହାଦୁର । ସେ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁଥିଲେ ।]

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ସୁକୁମାର ସୁକୁମାର, ସୁକୁମାର...

ସୁକୁମାର—ବାପା...

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ସୁକୁମାର...ତୁ ଆସିଛୁ ବାପା !

ସୁକୁମାର— ହଁ, ବାପା...ମୁଁ ଆସିଛି !

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ସୁକୁମାର ଏତେଦିନ ପରେ ଏ ବୁଢ଼ା ବାପଟା ତୋ'ର ମନେପଡ଼ିଲା ? ତୁ କୋଉଠି ଥିଲୁ ସୁକୁମାର ..ତତେ ଖୋଜି ଖୋଜି ମୋର ବୋଝ ସରିଗଲା...ମୁଁ ହୋଇଗଲି ଜରାକ୍ଲିଷ୍ଟ—ରୋଗଗ୍ରସ୍ତ ତଥାପି ମୁଁ ତୋତେ ଖୋଜିବୁଲିଥିଲି ପୃଥିବୀରୁ ବିଦାୟ ନେବା ଯାଏ ?

ସୁକୁମାର—ମତେ କ୍ଷମା କରିଦେବେ ବାପା ! ମୁଁ ଆପଣଙ୍କର ଗୋଟାଏ ଅବାଧ୍ୟ ସନ୍ତାନ । ଅନେକ ଦୋଷ କରିଛି...ଅମାନିଆ ହୋଇଛି...ଆପଣଙ୍କର କଥା ନ ମାନି ଚୌଧୁରୀ ବଂଶର ଆଭିଜାତ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ମମ ଆଘାତ ଦେଇଛି ।

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ନା, ସୁକୁମାର ....ଦୋଷ ମୁଁ କରିଛି—ଗୋଟାଏ ନିଷ୍ଠୁର ମନନେଇ ତୋ'ର ସେ କଅଁଳିଆ ସ୍ୱପ୍ନକୁ ମୁଁ ଭାଙ୍ଗି ଦେଇଛି...ଏଇ ହାତରେ ତୋ ପାଇଁ ଅମରାବତୀର ସଦର ଦ୍ୱାର ମୁଁ ବନ୍ଦ କରିଦେଇଛି...ମୁଁ ପାପୀ.. ମୁଁ ଆଜି ମୋ' ପାପର ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ କରୁଛି ।

ସୁକୁମାର—ବାପା ! ଆପଣ କାନ୍ଦୁଛନ୍ତି...

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ଏ ଲୁହ ନୁହଁରେ ସୁକୁମାର ! ଇଏ ତୋ' ପାଇଁ ଆଶୀର୍ବାଦର ଯମୁନା...ମୋ' ଅନୁତାପର ଶେଷ ଅଶ୍ରୁବିନ୍ଦୁ...ତୁ ଯା' ସୁକୁମାର

Get ready··· ଏ ଘରେ ଶାହ୍ନାନାଇ ବାଜବ—ତୋ'ର ପ୍ରାଣର ଲିସା ଆସିବ···ଏ ଘରକୁ କୁଳବଧୂ ହେଇ, ମୁଁ ତମ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଆଶୀର୍ବାଦ କରବ !

ସୁକୁମାର—ବାପା ! ଲିସା କେବେ ଚୌଧୁରୀ ବଂଶର କୁଳବଧୂ ହେଇପାରେନା !

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ସୁକୁମାର···

ସୁକୁମାର—ହଁ, ବାପା ! ଲିସା ଗୋଟାଏ କଳଙ୍କିନୀ—ଗୋଟାଏ ଚରିତ୍ରହୀନା ।

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ସୁକୁମାର, ତୁ ମୋ ଉପରେ ଅଭିମାନ କରିଛୁ ? ମତେ କ'ଣ ତୁ ଏପାଏ କ୍ଷମା କରନୁ ??

ସୁକୁମାର—ବାପା ! ତମର ସୁକୁମାର ସ୍ୱର୍ଗସ୍ଥ···ତା' ଜୀବନରେ କେବେ-ହେଲେ ଶାହ୍ନାନାଇ ବାଜିବନି ବାପା···ତମର ପ୍ରାଣର ସୁକୁମାର ମରିଯାଇଛି ।

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ସୁକୁମାର···ନା, ନା, ତୁ କେବେ ମରିପାରୁନା ସୁକୁମାର । ଚୌଧୁରୀ ବଂଶର ଅମ୍ଳାନ କୁଳପ୍ରଦୀପ କେବେ ଲିଭିପାରେନା··· ସୁକୁମାର, ସୁକୁମାର···(ଧାଇଁଯାଇ ସୁକୁମାରକୁ କୁଣ୍ଢାଇ ପକାଇଲେ—ଛାୟା ଜଲ୍ଦି ଅପସରି ଯାଇଛି)

ହରି—(ପାଟି ଶୁଣି ଧାଇଁ ଆସିଛି) କ'ଣ ହେଲା ବାବୁ !

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ସେ ଆସିଥିଲା ହରି···ଏବେ ଏଇ ଖାଲି ସେ ଆସିଥିଲା !

ହରି—କିଏ ବାବୁ ?

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ସୁକୁମାର ଆସିଥିଲା···ମୁଁ ଏଇ ଆଖିରେ ଦେଖିଛି—ତା' କଥା ଏଇ କାନରେ ଶୁଣିଛି—ତା' ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିଛି ।

ହରି —ଇଏ ତମ ମନର ଭ୍ରମ ବାବୁ ! ସାନବାବୁ ପରା···

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ମୋ ମନର ଭ୍ରମ !

ହରି—ହଁ, ବାବୁ ! ସାନବାବୁ ପରା ପଚିଶ ବର୍ଷ ହେଲା···

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ହରି !

ହରି—ତମେ ଶୋଇବ ଚାଲ ବାବୁ ! ତମେ ଅସୁସ୍ଥ···

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ହରି ! ମୁଁ କ'ଣ ତେବେ ଭୁଲ୍ ଦେଖିଲି, ଭୁଲ୍ ଶୁଣିଲି ??

ହରି—ହଁ, ବାବୁ ! ତମେ ହୁଏତ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଥିଲ ।

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ସ୍ୱପ୍ନ···ନା, ନା, ମୁଁ ତାକୁ ଖୋଜି ଖୋଜି ପାଇଥିଲି ହରି ! ସେ କାନ୍ଦି ଚାଲିଗଲା—ଭାରି ଅଭିମାନିଆ ଯାଉ, ଯୋଉଠି ଥାଉ ଭଲରେ ଥାଉ—ଭଗବାନ ତାର ମଙ୍ଗଳ କରନ୍ତୁ ।

ହରି—ତମେ ଏବେ ଶୋଇପଡ଼ ବାବୁ—ରାତି ଘରି ଗୋଟାଏ ବାଜିଲାଣି ।

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ହଁ, ମୁଁ ଶୋଇବି—(ଶୋଇଗଲେ ।—ଅତନୁ ଆସିଲେ)

ହରି—ବ'ବୁ ! ତମେ···ଏତେ ରାତିରେ···

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—କିଏ ??

ଅତନୁ—ମୁଁ ବାପା, ମୁଁ ସୁକୁମାର ତମର ପ୍ରାଣର ସୁକୁମାର ଯାହାକୁ ତୁମେ ଆଜଯାଏଁ ଖୋଜି ଚାଲିଥିଲ ।

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ସୁକୁମାର ! ତୁ ଆସିଛୁ···(କଣ୍ଠ ଗୋଟାଏ ଆବେଗରେ ରୁନ୍ଧି ଧରିଲେ) ଦେଖୁଚୁ, ଦେଖୁଚୁ ହରି—ମୁଁ କହୁ ନଥିଲି, ଦିନେ ନା ଦିନେ ସେ ଆସିବ ବୋଲି···ଆରେ, ପୁଅ କ'ଣ ବାପକୁ ଛାଡ଼ି ରହିପାରେ ? (ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ) ସୁକୁମାର ତମେ—ନା, ନା···ତମେ ହୋଇପାରେନା—

ତାର ସେ ଧାରୁଆ ନାକ—ତାର ସେ ଶାନ୍ତ ସରଳ ଚାହାଣୀ—ନା, ନା—ତମେ ସୁକୁମାର ହୋଇପାରନା ।

ଅତନୁ—ବାପା···ଆପଣ ବି ମୋତେ ଚିହ୍ନିପାରୁ ନାହାନ୍ତି ? କେହି ମତେ ବିଶ୍ୱାସ କରିବେନି—ସମସ୍ତେ ମୋ କଥାକୁ ହସରେ ଉଡ଼େଇ ଦେବେ ।

କାରଣ ମୋ'ର ରୂପ ବଦଳି ଯାଇଛି—ପରିଚୟ ପଣ ବଦଳି ଯାଇଛି —ତଥାପି ଏ ଦେହଟା ବଦଳିଗଲେ ବି ଆତ୍ମାର ବିନାଶ ନାହିଁ—ମୋ ଦେହରେ ସୁକୁମାରର ଆତ୍ମା—ମୁଁ ସୁକୁମାର । ମୁଁ ସୁକୁମାର ଚୌଧୁରୀ ...ମୋ ପାଇଁ ସମସ୍ତର ସିଂହଦ୍ୱାର ଖୋଲିଯାଇଛି ।

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ନା, ତମେ ସୁକୁମାର ହୋଇପାରନା...ଚାଲିଯାଅ—ଏ ଅମରବଂଶ ଆଜି ଅଭିଶପ୍ତ—ଚାଲିଯାଅ Youngman...ଚାଲିଯାଅ ।
(ଅତନୁଙ୍କ ଆଖିରେ ଲୁହ...ଅମରେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ପାଦଧୂଳି ନେଇ ମଥାରେ ମାରିଲେ)

ଅତନୁ—ମୁଁ ଆସୁଛି ବାପା...ଆପଣ ବି ମତେ ଚିହ୍ନି ପାରିଲେ ନି !!

ହରି—କାକୁ !

ଅତନୁ—ହଁ ହରିକାକା ମୁଁ ତୁମର ସେଇ ସାନବାବୁ—ତମେ ବି ମତେ ଚିହ୍ନି ପାରିଲନି ହରିକାକା...ମୁଁ ତୁମର ସେଇ ସୁକୁମାର ହରିକାକା...ମତେ ଚିହ୍ନିପାରୁନ ? ମତେ କେତେ କାଖ କରିଥିଲ...ପିଲାଦିନେ ଦୁଷ୍ଟାମୀ କରୁଥିଲି ବୋଲି କେତେ ଗାଳି ଦେଉଥିଲ...ଲୁଚିକରି ଗୁଡ଼ ଖାଉଥିଲି ବୋଲି ସବୁବେଳେ ବିରକ୍ତ ହେଉଥିଲ...ତମର କିଛି ମନେନାହିଁ ହରିକାକା ?

ହରି—ସାନବାବୁ, ତମେ...

ଅତନୁ—ଯାଉଛି ହରିକାକା...ଏ ଜନ୍ମରେ ଆଉ ହୁଏତ ଦେଖା ହେବନି...
(ଦୌଡ଼ି ଚାଲିଗଲେ)

ହରି—ସାନବାବୁ...ସାନବାବୁ(କହି ଅତନୁଙ୍କ ପଛରେ ଧାଇଁଗଲେ)

ଅମରେନ୍ଦ୍ର—ସୁକୁମାର...ସୁକୁମାର ଚାଲିଗଲା ? ଯାଉ...ସେ ନିଶ୍ଚୟ ଆସିବ—ଦିନେ ନା ଦିନେ ତା ସହିତ ମୋର ନିଶ୍ଚୟ ଦେଖାହେବ, ହୁଏତ ପୃଥିବୀରେ ନଚେତ୍ ଅନନ୍ତଲୋକର କେଉଁ ଏକ ଉପାନ୍ତ

ନଭସ୍ଥରେ । ଜାଣୁ ଦେଖାହେବ ବୋଲି ମୁଁ କଣ ମୋ ଖୋଜିବା ବନ୍ଦ କରିଦେବି ? ନା ମୁଁ ଭାବୁଛି ନିଶ୍ଚୟ ଖୋଜିବି—ସେ ଖୋଜିବାର ଅନ୍ତନାହିଁ—ସେ ଯାତ୍ରାର ଶେଷ ନାହିଁ—A never ending serch.. A journey beyond Horizins. ଏ ଜନ୍ମରେ ନହେଲେ ଆର ଜନ୍ମରେ ବି ତା ସନ୍ଧାନ ମୋର ନିଶ୍ଚୟ ଦେଖାହେବ—

"ସେ ଏକ ବିରାଟ ଶୂନ୍ୟତା,
ଏକ ଅବର୍ଣ୍ଣନୀୟ ପୂର୍ଣ୍ଣତା
ଏକ ମହାଶକ୍ତି ଶାଳୀ ପରମାଣୁ
ଏକ ସୀମାହୀନ ଅନନ୍ତ ନୀଳିମା ।"

ସମାପ୍ତ

—o—